

Jugoslovan

Izbaja vsak dan zjutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po
praznikih. Posamezna številka
Din 1.—, lanskeletne 2.—; me-
sečna naročnina Din 20.—, za tu-
jino 30.—. Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 23. Telefon
uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Rokopisov ne vračamo.
Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 123

Ljubljana, nedelja, dne 31. maja 1931

Leto II.

K otvoritvi razstave presbira
Milan Nikolić, šef presbira.

Odhod ministra Serneca v Ljubljano

Beograd, 30. maja, d. Z. nocošnjim brzim
vlakom ob 19.50 je odpotoval v Ljubljano mini-
ster za gozde in rudnike inž. Dušan Sernec

Obsodba milanskih intelektualcev

Rim, 30. maja, v. Kakor je že javljeno, se je
pričel včeraj proces proti skupini tkzv. milan-
skih intelektualcev, kljub vsem protestom, ki
so jih podpisali znameniti angleški, francoski,
ameriški, belgijski in drugi politiki, znanstveni-
ki in umetniki. Danes se je pred fašistovskim
sodiščem nadaljevalo zasliševanje obtožencev.
Nato so bile zaslišane priče in končno so govo-
rili še državni tožilec in branitelji. Vsi obto-
ženci so bili obsojeni. Prof. Ernest Rossi in
trgovca Rihard Bauer sta bila obsojena vsak
na 20 let ječe, ostali obtoženci pa vsak na 5 do
10 let, vsi na plačilo sodnijskih stroškov in
daljšo ali krajšo izgubo državljanjskih pravic
ter na strogo policijsko nadzorstvo po prestani
kazni.

Umor fašista v Franciji

Pariz, 30. maja, AA. V Seini so našli truplo
fašista Spere, ki je pred dnevi prispel iz Ne-
apla. Truplo je imelo na glavi rane. Gre za
političen zločin. Njegovi sorodniki v Neaplu
so prejeli denar in ključke njegovih potnih torb.
Predmete so poslane neznane osebe.

Italijansko notranje posojilo

Rim, 30. maja, v. Pred nekaj dnevi so po vsej
državi zaključili podpisovanje notranjega po-
sajila v 9letnih bonih. V poslanski zbornici se
je včeraj vršila razprava o proračunu za po-
slovno dobo 1931/32. Finančni minister Mosconi
je podal obširen ekspozé o italijanskih finan-
cah. Govoril je o državnih dolgovih o amorti-
zacijski blaginji, trgovinski bilanci in drugem.
Največje zanimanje pa je vladalo za oni del
njegovega govora, v katerem je govoril o rezul-
tatih emisije poslednjega notranjega posajila.
Poročal je: S starimi 9letnimi boni je bilo po-
pisano 3.317.190.500, v gotovini pa 3.687.249.000,
skupno je torej država najela 7.004.439.500 lir
posajila. Država je prvotno nameravala najeti
4 milijarde lir posajila, a presežek bo porabila
za druge svrhe, kakor to določil ministrski
svet.

Ves fašistovski tisk je poln slavošpela na
uspeh režima, ki mu je ljudstvo pokazalo na-
ravnost »plebiscitno zaupanje«. Podpisovanje po-
sajila pa v resnici ni bilo spontano, temveč se
je podpisovalo bolj na povelje. Kdor po svoji
lastni volji ni posodil državi, je moral po sili
in tako je prišlo do tega, da je mnogo nad
polovico vseh zaposlenih ljudi podpisalo po-
sajilo. Trgovcem in svobodnim profesionistom so
enostavno predpisali kvoto, ki jo morajo podpi-
sati. Če je niso zmogli naenkrat, so se morali
zavezati, da jo bodo plačevali v obrokih. Kdor
se je branil, je prišel ob koncesijo (licenco).
Delavcem so grozili, da jih odpustijo iz službe,
če se ne branili. Prve obroke podpisanih kvot
so jim enostavno odtegovali od njihovih plač.

Krvav spopad med komu- nisti in stahlhelmovci

Berlin, 30. maja, AA. Listi poročajo: Snoči je
v berlinskem predmestju prišlo do krvavega
spopada med komunisti in stahlhelmovci. Sku-
pina stahlhelmovcev se je pripravljala, da pojde
na proslavo bivših bojnikov v Vratslavi. Komu-
nisti pa so jih napadli s kamenjem, palicami
in revolverji. Enega nacionalista so ubili, 5 pa
nevarno ranili. Komisija je komaj napravila
red. Tudi v njenih vrstah je več ranjencev.
Ubijalce zasledujejo.

Odločilna volilna bitka v Romuniji

Jutri se bodo vršile volitve v poslansko zbornico - Pri volitvah nastopi devet strank
Izredna srditost volilne kampanje

Bukarešta, 30. maja, n. Volilna borba v
Romuniji je dosegla svoj vrhunec. Poslance
bodo volili 1., senatorje pa 4. junija. V vsej
državi vlada za volitve ogromno zanima-
nje. Računajo, da bo pri volitvah sodelo-
valo okrog 70% volilcev. Kakor poročajo
opozicijski listi, se izvaja pritisk na kmeje
v Besarabiji in Transilvaniji, ki so opozi-
cionalno razpoloženi napram sedanji vladi.
Incidenti so na dnevnem redu. Do sedaj je
bilo 200 ljudi ranjenih, 4 pa ubiti.

Pri volitvah bo nastopilo 11 strank, in
sicer: vladna lista prof. Jorje, liberalna
stranka Duce, nacionalno-kmetijska stranka
dr. Maniu-ja, kmetijska stranka prof. Lupu-
ja, liberalna disidentska Jurija Bratianu-
ja, ljudska stranka generala Avarescu-ja,
kmetijska stranka Konstantina Stere-a, so-
cialno-demokratska, židovska, madjarska
in nemška stranka.

Vlada je prepričana, da bo dobila veči-
no glasov, posebno s pomočjo onih strank,
ki jo bodo podpirale. Liberalna stranka
pod vodstvom Duce in vladna stranka la-
hko dosežeta v parlamentu absolutno veči-
no. Vse pa kaže, da med Duce in Jorgom
ne vlada popolno soglasje v političnih
vprašanjih. Pravijo, da v parlamentu ne
bosta sodelovala. Vsekakor pa je zanimivo,
da je kralj Karol odlikoval Duco z velikim
križem reda Ferdinanda I.

Kakor so opozicijski listi sporočili, je od-
bor nacionalno-kmetijske stranke pred ne-
kaj dnevi sklenil, da se bo pritožil zaradi
volilnega terorja pri kralju. Pooblastil je
bivšega ministrskega predsednika Miron-
nescuja, da izvrši ta mandat, in zaprosil
za avdijenco. »Adeveruk« poroča, da je
maršal dvora obvestil Mironescuja, da bo
mogel doseči avdijenco šele po volitvah.

Pa tudi v nacionalno-kmetijski stranki ne
vlada popolna sloga, kakor kaže naslednji
incident, ki se je zgodil v Bukarešti v
prostorih parlamentarnega kluba stranke.
V klub je prišel davi ob 9. uri bivši mini-
ster Virgil Madgearu. K njemu je tedaj
pristopil član kluba Ferdaru in ga pozval
na odgovornost, ker ni pristal na njegovo
ponovno kandidacijo. Ko mu Madgearu ni
hotel odgovoriti, ga je Ferdaru pred vsemi
oklofotal.

Bukarešta, 30. maja, AA. Pred 14 dnevi
je izginil na zelo skrivnosten način bivši
podtajnik poljedelskega ministrstva Dobre-
sco. Menijo, da so ga odvedli njegovi po-
litični nasprotniki in da ga bodo držali
ujetega do konca volitev. Notranji minister
odločno zanika vest, da so ga aretirali. Do-
slej so ostala vsa prizadevanja policije, da
ga najde, zaman.

Fašisti grozijo z razpustom katoliških organizacij

Ostra polemika med vatikanskim glasilom in lašistovskim tiskom se nadaljuje - Listi
skušajo utajiti zadnje izgrede in dolžijo nasilja katoliška društva

Rim, 30. maja, n. Odnosji med Vatika-
nom in fašistovski Italijo so dan za dnem
bolj napeti. Vatikansko glasilo »Osservato-
re Romano« neobičajno ostro napada faši-
stovski tisk in z vsjo odločnostjo brani ka-
toliško akcijo. Značilno je, da skušajo vsi
fašistovski listi izpade proti katoliškim štū-
dentom in njihovim voditeljem zatajiti ali
pa zvrniti odgovornost zanje na katoliške
študente same. Po navedbah rimskih faši-
stovskih listov se katoliški študentje ponoči
zbirajo v prostorih svojih organizacij, od-
koder odhajajo oboroženi s palicami v sku-

pinah po 10 do 15 po rimskih ulicah in na-
padajo fašistovske visokoolce.

»Lavoro Fascista« izredno ostro napada
vatikansko glasilo in mu očita, da noče go-
voriti resnice, v ostalem pa da se pri tem
ravna po svoji stari tradiciji. »Osservatore
Romano« da sploh nikoli ni povedal res-
nice. Tudi ostali fašistovski listi smatrajo,
da je nastopil trenutek, ko je treba raz-
pustiti katoliške organizacije. »Tevere«
pravi, da morajo državne oblasti interveni-
rati in onemogočiti nadaljnji razvoj katoli-
ške akcije v njeni sedanji politični smeri.

Končno prinašajo nekateri listi zopet že
dementirano vest, da je med kardinali na-
stala nesloga, da nekateri izmed njih obso-
jajo politično sodelovanje katoliških orga-
nizacij. V zvezi s tem pravi »Popolo di
Roma«, da je vatikanski državni tajnik po-
dal demisijo in da ga je državni podtajnik
Pizzardo izpodrinil. Miroljubni Paccelli da
je ostal osamljen. Državnega podtajnika
Pizzarda pa podpirajo katoliška akcija in
jezuitje. V ostalem pa že sedaj vodi vse
vatikanske državne posle podtajnik Piz-
zardo.

Delna kriza avstrijske vlade

Pravosodni minister Schürff odstopil -- Schober ostane -- Akcija za
sanacijo Kreditnega zavoda

Dunaj, 30. maja, AA. Aktivnim in upoko-
jenim nameščencem zveze in zveznih že-
leznic bodo znižali prejemki za 5%. Izvzeti
bodo samo prejemki do 150 šilingov.

Dunaj, 30. maja, AA. Korbiro poroča:
Minister za pravosodje dr. Schürff je včeraj
predal ostavko zveznemu kancelarju dr. En-
derju. Dr. Ender ga je prosil, naj svoj
sklep odgodi do jutri. Nezadovoljstvo v
vrstah velenemcev, h katerim se šteje tudi
dr. Schürff, je nastalo zaradi zakonskega
načrta o znižanju uradniških plač in zaradi
zakona o pobiranju davkov, proti katerima
so Velenemci v parlamentu glasovali.

Dunaj, 30. maja, d. Danes je bila spre-
jeta ostavka pravosodnega ministra doktor-
ja Schürffa, ki je, kakor znano, že več časa
bolan in ki se razen tega tudi ne strinja s
sklepi vlade glede znižanja uradniških pre-
jemkov. Pravosodno ministrstvo bo začasno
vodil zvezni kancelar dr. Ender. Niso pa
resnične vesti, da bi odstopil tudi dr. Scho-
ber, ki je vstopil v vlado kot zaupnik Ve-
lenemcev. Nasprotno so Velenemci doktor-
ja Schobera pozvali, naj ostane še dalje v
vladi. Vsa zadeva z izjano uradniških plač

bo obravnavana v parlamentu šele v osmih
ali štirinajstih dneh. O novi krizi vlade
dr. Enderja se zato ne more govoriti.

London, 30. maja, AA. Posvetovanja za
sanacijo »Kreditnega zavoda« so včeraj
dalje napredovala. Odbor za sanacijo du-
najskega »Kreditnega zavoda« je imel se-
staneček z interesiranimi krogi, ki so ga po-
zvali, naj naprosi druge denarne zavode v
inozemstvu, naj ne odpovedo »Kreditnemu
zavodu« dovoljenih kreditov. Pogajanja z
bančniki drugih središč se nadaljujejo. Pri-
čakujejo da bodo ti razgovori uspešni in da
bo dosežen sporazum za skupno akcijo v
korist »Kreditnega zavoda«.

Pri akciji za sanacijo te banke je veliko
pripomogla »Banka za mednarodna izpla-
čila«. Na zadnji seji bančnih ravnateljev so
proučili položaj »Kreditnega zavoda«.

Deset največjih osrednjih bank, ki so za-
stopane v reparacijski banki, je sklenilo
staviti na razpolago narodni avstrijski ban-
ki potreben inozemski kredit. Ti ukrepi
bodo gotovo mnogo pripomogli k stabiliza-
ciji avstrijske valute.

Omajan položaj nemškega finančnega ministra

Dr. Schacht zahteva temeljito spremembo finančne politike Nemčije

Berlin, 30. maja, d. Govore, da je po-
ložaj državnega finančnega ministra Die-
tricha omajan. »Die Kölnische Zeitung«
pravi, da Dietrich ni pravilno presojal
položaja državnih financ in s tem baje po-
vzročil velike težave.

Tudi »Vorwärts« izjavlja, da Dietrich
kmalu zapusti svoje mesto. Kot njegovega
naslednika označuje »Vorwärts« essenskega
višjega župana Brachta. Uradno za-
zdaj vse te in podobne vesti zanikajo.

Berlin, 30. maja, d. Nekdanji predsed-
nik nemške državne banke dr. Schacht je
imel v düsseldorfskem industrijskem klū-
bu zopet govor o finančnem položaju Ne-
mčije. Dejal je, da Nemčija v inozemstvu ni
več zmožna kredita. Kriva je temu finan-
na in gospodarska politika, ki jo je uga-

njala Nemčija. Prišel je trenutek, ko se
morajo sniti vsi krogi, da se postavijo v
fronto proti mednarodni in socialistični
usmerjenosti Nemčije. Ljudsko glasovanje
mora odločiti o preokretu. Na čelo države
mora stopiti skupina zaupnih mož, ki bodo
vzeli v roke zgodovino Nemčije.

Nemški socijalni demokrati in gospodarska kriza

Berlin, 30. maja, AA. Poslanci socijalno-
demokratske stranke so imeli sestaneček, na ka-
terem so razpravljali o gospodarskem položaju
v Nemčiji. Sklenili so, da bodo opozorili vlado
na sedanjo krizo, ki da ne pripušča nobene
okrajne socialne zaščite in socialnega skrb-
stva. Vlada naj uvede nov davek za omlajenje
brezposelnosti.

Razprava o nemško- avstrijski uniji

Pariz, 30. maja, AA. Iz Haaga poročajo: Haa-
ško razsodišče je določilo 20. junij za začetek
proučevanja vprašanja gospodarske priključitve
Avstrije k Nemčiji.

Prebivalstvo Romunije

Bukarešta, 30. maja, l. Po provizornih podat-
kih o popisovanju prebivalstva, ki se je vršilo
pričetkom januarja t. l., šteje Romunija
18.022.962 prebivalcev. V Bukarešti 1.174.632,
v Kišinevu 116, v Jassiju 102, v Galacu 102
tisoč prebivalcev.

Dunajski novinarji v Splitu

Split, 30. maja, k. Dvanajstoričniki dunajskih
novinarjev, ki so predvčerajšnjim prispeli v
Split, je priredila vladna Primorske bano-
ne včeraj banket. Davi so odpotovali na Plitvi-
čka jezera.

Prihod francoskih in nem- ških sportnikov v Beograd

Beograd, 30. maja, l. Danes dopoldne so pri-
speli v Beograd igralci francoskega kluba Set
in nemškega kluba Eintracht, ki bodo sodelo-
vali pri sportnih slavnostih, ki jih priredi
BSK za pravoslavne binkošti. Na postaji je goste
iz inozemstva sprejel mnogo sportnikov.

Nemški industrijalci v Zagrebu

Zagreb, 29. maja, k. Danes ob 7.30 je pri-
spela v Zagreb skupina nemških industrijcev
pod vodstvom dr. Hofmanna. Na postaji so go-
ste sprejeli zastopniki zbornice za TOI, Zvezo
trgovcev in gospodarskih ustanov. Nemški in-
dustrijci so se nastanili v »Palace Hotel«. Ob
9. uri so odšli po mestu v spremstvu prof. na
gospodarski visoki šoli dr. Karlov. Poldrugo
uro nato so se z njimi v zb. knici sestali za-
stopniki naš. trgovine in industrije. Po se-
stanu so si gostje ogledali mesto. Popoldne ob
16. uri pa Etnografski muzej. Zagrebška zbor-
nica za TOI jih je ob 20.30 v Gradskega pod-
rumu pogostila s slavnostno večerjo. Jutri do-
poldne pojdejo na kratek izlet v okolico, po-
poldne pa odpotujejo v Ljubljano, kjer si bodo
med drugim ogledali velesojem.

Tilman in Kirchmeier pomiloščena

Beograd, 30. maja, AA. Z ukazom Nj. Vel.
kralja z dnem 25. maja t. l. sta pomiloščena
smrtne kazni Andrija Tilman in Mijo Kirch-
meier, ki sta bila od državnega sodišča ob-
sojena na smrt. Kazen jima je spremenjena v
dosmrtno robijo.

Razstava napredka

V Jakopičevem paviljonu je bila včeraj otvorjena razstava presbira o Jugoslaviji v letih 1919 do 1929. Razstava naravnost preseneča po obliki, preglednosti in silni nazornosti razstavljenega materiala. Poleg tega krasi razstavo številne pokrajinske fotografije, ki so naravnost umetnine. Z razstavo je bilo storjeno veliko in pozitivno delo in je razstava sama že dokaz našega napredka. Je to v resnici razstava, ki dela naši propagandi čast.

Največji pomen razstave pa je v tem, da je naravnost dokument našega vsesplošnega napredka. Ta napredek je tako silen, da spriči njega izginejo vse senčne strani, ki smo jih preživljali v bivši strankarski dobi. Zato pa tudi kar sama od sebe nastaja zavest, kako še neprimerno več bi dosegli v teh desetih letih, če nas ne bi razjedala strankarska strast in če bi vedno imeli pred očmi le skupen interes ter blagor celote. Pa kar smo zamudili, to moremo in moramo sedaj popraviti in razstava presbira nam tudi že kaže, kje moramo zastaviti delo, da bo prihodnja razstava še sijajnejše pričala o napredku. Vedno naprej, vedno novi uspehi, to mora biti geslo vseh Jugoslovancev, kajti samo to geslo je v skladu s ponosom jugoslovanskih junakov.

Dokument našega napredka je razstava presbira in sicer tako s številnimi podprti argumenti, da je njegova veljavnost popolna. Najrazveseljivejša pa je to, da govori ta dokument o napredku na vseh poljih in ne samo o napredku na nekaterih. In ta splošna linija našega napredka je ono veselo dejstvo, ki najjasneje dokazuje, da smo šele na začetku svojega razvoja.

Pa pustimo, da govore številke same, ki so sicer suhe in suhoparne, a obenem tudi najbolj zgovorne. Kako silno zaostali smo bili v nesvobodnih dneh, priča najbolj statistika našega napredka na šolskem polju. Nič manj kot 1.490 novih šolskih poslopij je bilo zgrajenih v teh prvih desetih letih in 600 novih poslopij pa se že gradi. Temu primeren je tudi porast šol, učiteljev in učencev. Ob osvobođenju je bilo 5610 osnovnih šol z 11.064 učnimi močmi in 658.876 učenci, po desetih letih pa že 10.060 šol s 21.308 učnimi močmi in 983.972 učenci. To dokazuje, da nismo napredovali le kvantitativno, temveč tudi kvalitativno, da se je vse naše ljudsko šolstvo zboljšalo.

Posebej pa je v tem pogledu treba poudariti skrb države za manjšinsko šolstvo. Nič manj kot 1.705 manjšinskih šol je v Jugoslaviji in sicer 626 nemških, 549 madžarskih, 89 romunskih, 184 turških, 241 albanskih in 16 italijanskih (pa čeprav tvorijo Italijani le eno desetinko prebivalstva). Enako razveseljivo je napredek meščanskih in srednjih šol. Število meščanskih šol se je dvignilo od 115 na 197, srednjih pa od 120 na 203, število učiteljev na meščanskih, odnosno srednjih šolah pa od 939, od 2053, na 1827 od 4047. Število učencev pa od 17.594, od 42.672 na 21.296 od 79.739 srednješolcev. Učiteljska, umetniška, semeniška, trgovska, strokovne šole in kmetijske šole kažejo enako velik napredek. Da pa niso zaostale v splošnem napredku tudi univerze, vemo Slovenci najbolje, saj nam je šele osvobodjenje uresničilo davno željo po popolni slovenski univerzi. Preveč bi bilo, če bi tudi tu podrobno navajali številke, temveč zadostuje naj ugotovitev, da je imela Jugoslavija ob nastanku 6 slabo opremljenih fakultet, danes pa jih ima 23 dobro, deloma tudi sijajno opremljenih.

Prav enako silen je napredek na higijenskem polju. Celih 27 higijenskih postaj lečilnic in šolskih klinik je bilo leta 1921 v Jugoslaviji, leta 1929 jih je že bilo 431. Ta uspeh je tem pomembnejši, ker se je istočasno dosegel tudi velikanski napredek v socialnem skrbstvu. Nekatere pokrajine tega skrbstva preje sploh niso poznale, danes pa se to širi povsod in je v nekaterih banovinah že docela izvedeno, razven zavarovanja za slučaj starosti in onemoglosti. Leta 1922. je bilo zavarovanih samo še 309.772 moških in 77.831 žen, leta 1929 pa že 466.973 moških in 138.092 žen. Poleg tega pa uživa državno podporo po invalidnem zakonu še 219.243 oseb.

Še bežen pogled na naše gospodarstvo. Izvoz lesa je znašal v letu 1919 58.874 ton v vrednosti 70.460.000 Din, v letu 1929 pa 2.477.796 ton v vrednosti 2.189.940.000 Din. Naravnost neverjeten razmah je doseglo tudi naše rudarstvo. V teh desetih letih je narasla produkcija rjavega premoga od 1'6 na 4'1, lignita od 0'5 na 1'1 milijona ton, železne rude od 318 ton na 427.945, bakra od 16.016 ton na 329.282, svinca od 54.337 na 112.809, kromrudnin od 55 na 43.022 ton, magnezita od 0 na 6.614, bauksita od 1213 na 103.306 ton, itd., itd.

Industrijskih podjetij je bilo leta 1918 1.891, danes jih je že nad 4.031, ki so vrhu tega znatno povečala svojo produkcijo. Še o silnem napredku našega prometnega sistema. Za resle je bilo izdanih 1227 milijonov Din in zgrajenih za 1.490 km novih cest. Dolžina novih železnih mostov znaša 5.600 metrov, 2.157 m pa je v gradnji. Avtobusnih linij je bilo še pred sedmimi leti le 16

Mednarodna konferenca za delo

Člani naše delegacije izvoljeni v več važnih komisij

Zeneva, 30. maja. AA. Na včerajšnji konferenci za delo so izvolili komisije. V komisiji za delovni čas v rudnikih sta jugoslovanska vladna delegata Gosak in Rudolf, delavska delegata Art in Pavičević ter delodajalski delegat Gregorić. — V komisijo za delovni čas okrog veleindustrijskih podjetij je izvoljena kot delegat vlade gđ. Atanacković in delavska delegata Živko Topalović in Arkid. — V komisijo za nočno delo žensk sta izvoljena delegata vlade dr. Ilija Šumenković in

gđ. Atanacković in delodajalska delegata Čurčin in Gregorić. — V komisijo za poročila o izvedbi konvencij je izvoljen delegat vlade Jeremi, delavski delegat Nikolić in delodajalski delegat Čurčin. — V komisijo za izvršitev pravilnika konferenec je izvoljen kot predsednik delavski delegat dr. Živko Topalović, za člana pa delegat Gregorić.

Danes se sestanijo komisije, da se konstituirajo, delovati pa začne konferenca v ponedeljek.

Zadnji hipi atentatorja Schirruja

Italijansko poročilo o njegovi justifikaciji

Rim, 30. maja. AA. O usmrtni anarhisti Schirruja je izšlo tole poročilo:

Po razglasitvi smrtnih obsodb se terorista Schirruja odvedli v zapore »Regina Coeli«. Tu je podpisal prošnjo za pomilostitev. Prošnji niso ugodili. Ob pol 3. zjutraj ga je ravnatelj zaporov pozval, naj vstane. Schirru je nato zahteval pisemski papir, da napiše poslovilno pismo materi in svoji soprogi. Ob 3.40 so ga zvezali in peljali v kazniški avtomobil. Oddod so Schirruja prepeljali v spremstvu karabinerjev in z obsežnimi varnostnimi ukrepi v trdnjavo Braschi. Tu je že bil bataljon črnih srajc 112. legije pod poveljstvom seniorja Cuzzerja. Bataljon je štel 462 mož in 22 oficirjev. Bataljon se je po

prihodu Schirruja razvrstil na dvorišnih trdnjavah v četverokotnik, ki je bil na eni strani odprt. Tu je bila postavljena stolica za obsojenca. Komandant bataljona je zaklical »pozor«. Nato je zastopnik sodišča prečital obsodbo. Schirruja so nato zvezali na stolico. Atentator je odklonil verska tolažila. Oddelek 24 mož, vsi dobri strelci iz Sardinie, ki so se prijavili prostovoljno, je stopil 15 korakov naprej. Poveljnik Tornaro je dal znamenje z roko. Schirru je padel naprej in bil hipoma mrtev. Zdravnik je ugotovil takojšnjo smrt. Med izvršitvijo smrtnih kazni je bilo obnašanje oficirjev in črnih srajc vzorno. Bataljon se je po eksekuciji vrnil v vojašnico.

Proces proti zagrebškim teroristom

Zagreb, 30. maja. k. V procesu proti Hraniloviću in tovarišom so bile danes zaslišane nadaljne priče. Hranilovićeva mati Milka Hranilović se je v poslednjem hipu odpovala pričevanju, kakor ji daje zakon to pravico. Kot drugega je zaslišal predsednik Jurija Babica iz Seseva. Ta je pripovedoval, kako so se obtoženci nekoč sestali pri njegovem znanu Subašiću in pri njem prenočili. Pri svojem gostitelju so se tistega večera pogovarjali o raznih stvareh. Ob 22.30 so šli k počitku. Ko se je on ob 3. zjutraj zbudil, so bili vsi pri Subašiću. Zjutraj je prišla k njim neka žena in je vprašala, če so slišali streljanje. Pri Subašiću je bil tudi neki študent, ki ga on sicer ni poznal. Predsednik je tedaj priči pokazal Soldina in ga vprašal, če je bil to tisti študent. Priča je odgovoril, da je on mladenič imel črne lase, v ostalem pa da temu ni bil podoban.

Tudi Soldinova mati Katarina Soldin ni hotela pričati. Obrtnik Djuro Mihoković, ki je bil v zaporu v isti celici kot nekateri obtoženci, je izpovedal, da se oni v zaporu niso menili o politiki. Soldinov oče Jakob je o svojem sinu

povedal, da je bil zelo dober in pridn in da je ves zaslužek prinašal domov. Državni pravdnik je tedaj zahteval, da se Soldinov oče kot priča ne zapriše. Predsednik je zahteval sprejel. Sodišče pa je zavrnilo predloge braniteljev o čitanju policijskih spisov in o novih pričah. Obtoženelec Javor je predsednika prosil, naj obtožencem dovoli staviti pripombe, ko bodo čitali policijske zapisnike. Predsednik je odgovoril, da je ta pravica obtožencev zajamčena in da sme vsak izmed njih staviti svoje pripombe. Državni pravdnik se je zoperstavil temu predlogu braniteljev, da se zasliši priča Helena Matuljeva. Branitelji so nato ponovno predlagali večje število prič iz Hrvatskega Zagorja, ki bi potrdile, da je bil Herceg leta 1927. v času, ko je na njegovem stanovanju na Sušaku gostovala Mira Horvat, na agitacijskem potovanju po Zagorju in ne na Madžarskem. Državni odvetnik je izpodbijal predlog braniteljev, češ da tega ni mogoče na tako lahek način dokazati. Predsednik je izjavil, da bo o tem sklepalo sodišče, in je nato odgodil proces do torka.

Naglo padanje španske valute

Madrid, 30. maja. AA. Španska pejeta čedaje bolj izgublja na vrednosti. Vlada se trudi na vse načine, da bi njen padec zaustavila in jo obvarovala pred usodo nemške marke. Zato je izdala razne odredbe, ki pa niso dosegle zaželenega uspeha in so le otežile trgovske posle. Uradi krogi menijo, da so samostani spravili na varno veliko denarja ali pa ga odnesli preko meje. Vlada je prepovedala bankam, da izplačajo čeke, ki so bili izdani v inozemstvu brez opravičila. Dalje menijo, da so odnesli politični begunci preko meje precej denarja. Da preprečijo beg, so zastražili španske meje. Politični krogi poudarjajo, da se bo pejeta popravila, ker da njen padec ni upravičen. Trgovinska bilanca je aktivna in tudi letina bo ugodna. Zato upajo, da se bo prebivalstvo pomirilo in popravil tečaj pezete.

Zborovanje starokatoliške cerkve

Zagreb, 30. maja. k. Jutri ob 9.30 se prične letno zborovanje hrvatske starokatoliške cerkve v Zagrebu.

Profesor Piccard ne pojde več v zrak

Innsbruck, 30. maja. AA. Prof. Piccard je danes v razgovoru z novinarji izjavil, da ne bo drugič poskušal dvigniti se v zrak, ker mora skrbeti za svojo rodbino. Prvič se je dvignil zato, ker ni vedel, da je stvar tako nevarna.

Ugrabljena mladenka

Pariz, 30. maja. AA. V Arlesu so snoči tri osebe ugrabile z avtomobilom neko mlado žensko, ki je bila v družbi nekega mladeniča. Sodi, da gre za apaško osvelo.

na 1949 km dolgih progah, danes jih je že 487 na 10.928 km dolgih progah. Vse železniške proge je bilo 1. 1922. 7739 km, danes jo je že 9073 km. še posebno silen razvoj pa je doseglo naše parobrodarstvo, kjer smo dosegli skoraj 300-odstoten napredek. Isto velja tudi za letalstvo.

Pa zadosti številki, saj govore vse isto pesem o si'nem napredku jugoslovanskega naroda v zadnjih desetih letih. Vse priznanje presbiri, da je ta silen napredek ponazoril s številkami, vse naše stremljenje pa bodi, da ta silen napredek še stopnjujemo, da v polni meri izkoristimo zaklade, ki jih v tako obilni meri hrani naša domovina. Vse za njen napredek, to je vzpodbuda, ki jo z vso silo daje razstava napredka.

Občinska seja v Mariboru

Maribor, 30. maja.

Sinoči je bila v magistratni posvetovalnici tretja letošnja redna seja občinskega sveta, katero je kmalu po 18. uri otvoril župan g. dr. Juvan, ki je uvodoma poročal o odobritvi likvidacije Hipotekarnega zavoda Mestne hranilnice, o odloku banke uprave glede prispevanja 460 tisoč dinarjev za popravilo državnega mostu in o sprejetju službene pragmatike pri Mestni hranilnici. Prvo in tretje poročilo je občinski svet vzel na znanje, glede drugega pa je sklenil, da se vloži pritožba pri Državnem svetu v Beogradu.

Nato so sledila poročila referentov. Za prvi odsek je poročal svetnik g. dr. Vebler. Tu se je sklenilo, da prevzame mestna občina jamstvo za vse obveznosti Mestne hranilnice iz pokojniških določil nove pragmatike; da se prošnja Mestne klavnice za preložitve svinjskih sejnov od petka na četrtek odgodi in da se prošnja Muzejskega društva za izročitev slik nekdanjih županov zaenkrat še ne ugodi. Pri predlogih drugega odseka, za katerega je poročal svetnik g. dr. Strmšek, se je sklenilo, da se bo predlog glede pravilnika za podpiranje onemoglih mestnih delavcev, njihovih vdov in sirot in prevedbi prejemkov še ponovno proučil.

Za četrti odsek je referiral svetnik g. Pušenk. Tu se je sklenilo, da se zaenkrat ne ustanovi posebna mestna lekarna, ampak se bo napravila posebna pogodba z zasebniki na osnovi dogovora, ki ga že ima OUZD. Ivanu Koražiji, Pavlu in Marcelu Sobotkiewiczu ter Tusneldi in Franju Sokliču se dovoli garancija za gradbeno posojilo v iznosu 60% do določene višine. Antonu Hrvatinu se dovoli nakup gradbene parcele v Rosinovi ulici. Zadruzi »Železniška družina« se ugodi glede prošnje za zgraditev vodovoda v njeni koloniji. Prošnje raznih društev za podporo se zaenkrat odlože. Pri Mestnem električnem podjetju se 31. januarja 1932 uvede knjigovodstvo po Taylorizem sistemu, ki je v drugih mestnih podjetjih že uvedeno.

Za peti odsek je poročal svetnik g. Murko. Tu so se odobrile koncesije: inž. Viktorju Accellu za stavbenika, inž. arh. Jelencu in inž. arh. Slajmerju za premostitev gradbenega podjetja, Emilu Percu za premostitev zobotehniškega ambulatorija in Antoniji Donkovi za starinarstvo. Prošnji tovarne Benčina in drug za litografijo in Stiglerja Wernerja za avtomatsko obrt sta se zavrnili. Nadalje se je še sklenilo, da se bo mestna občina obrnila na bansko upravo zaradi znižanja banovinske davčine na avtobusna podjetja, ker bi sicer mestno avtobusno podjetje moralo likvidirati.

Po javni je bila še tajna seja, v kateri se je med drugim sklenilo ugoditi prošnjam za napredovanje veterinarja F. Lužarja, geometra A. Vontine in tajnika F. Krambergerja. Jugoslovanskemu proforskemu društvu in Združenju jugoslovanskih železničarjev in brodarjev pa se je za kongres v Mariboru dovolila vsakemu vsota 10.000 Din.

Seja mestne uprave v Celju

Celje 30. maja.

Včeraj se je vršila seja mestne občinske uprave. Ob 18. je mestni načelnik g. dr. Gorjčan otvoril sejo ter sporočil, da bo proračun potrjen tako kot je občinska uprava predlagala s 50% občinske doklade ter trošarino na vinski most v iznosu 1— Din. Nato je sledila tajna seja. Na zopetnji javni seji je poročal g. dr. Kalan za pravni odsek. V domovinsko zvezo se sprejme pet prošnikov. V zadevo spora s tvrdko Čater radi uporabe mestnega grba se bo dosegla poravnava tako, da bo podjetje proti plačilu neke odškodnine lahko na svojih izdelkih uporabljalo mestni grb. Ker je javnih radioaparator vedno več, se bo ta zadeva uredila s posebnim razglasom. Spor mestne občine z dr. Srncem radi zemljišča v Ipavčevi ulici se reši tako, da bo dr. Srncem proti odškodnini lahko nadalje uporabljal zemljišče. Občinski odborniki bodo odslej izključeni pri dobavah in delih za mestno občino. Predlog odbornika g. Dobovičnika, da se tudi odvetniki izključijo od pravnega zastopstva mestne občine, se da pravnemu odseku v proučitev. Za finančni odsek poroča g. dr. Vrečko, ki najprej prečita računski zaključek za leto 1930, ki izkazuje 660.000 Din deficita. Odobrijo se obračuni mestnih podjetij razen elektrarne in plinarne, ki bosta morali predložiti podroben obračun.

G. prof. Mravljak je predlagal, da se tudi za meščansko-okorovalni sklad napravi vsako leto obračun. Prošnji popisovalcev pri ljudskem štetju radi podpore se ugodi in se nakaže vsakemu po 300 Din. Važno vprašanje premostitve smodnišnice pod Pečovnik ne pride v mrtve točke; občina bi zmogla samo eno četrtino stroškov, vojaška oblast pa zahteva, da bi občina skoraj vse plačala. Promenadna pot ob Savinji do Savinjskega dvorca se bo uredila. Državni svet je zavrnil pritožbo mestne občine, ki bo morala sama vzdrževati poslopje sreskega načelstva.

Za gospodarski odsek je poročal g. prof. Mravljak. Zakupna pogodba s lastnikom mestnega parnega kopalnišča se bo podaljšala do konca leta 1931. Gobec Miroslav dobi stavbeno parcelo na Sp. Lanovžu pod pogojem, da jo še letos zgradi. Za stavbni odsek poročajo g. dr. Wolf. Prošnja Celjske avtobusne strojne delavnice za nadzidavo enega nadstropja nad delavnico na Ljubljanski cesti se odkloni. Trgovcu Bremcu se dovoli napraviti bencinske črpalke v Miklošičevi ulici. Nekatere nepravilne ulice se bodo poskusno impregnirale s katranom iz mestne plinarne.

Za regulacijski odsek poročajo gosp. ravnatelj Brinar. Propust v Ipavčevi ulici je nujno potreben in se ga bo moralo kmalu napraviti. Za obrtno tržišni odsek poročajo g. Dobovičnik. Avtoizvoški prosijo za spremembo tarife; sprememba tarifa se bo pozneje objavila. Za občinsko podjetje poročajo g. mg. Posavec. Cestna razsvetljava se bo v nekaterih ulicah znatno povečala in izboljšala. Za vodovod poročajo g. Borjak. Pomnim prošnjam interesentov iz okoliške občine po instalaciji vodovoda se ne more ugodi, ker je premalo vode. Za tujsko-prometni odsek poročajo g. Voglar. Za tujsko-prometnorazstavo v Ljubljani se bo dal napraviti relief mesta Celja z okolico. Za socialno-politični odsek poročajo dr. Voršic. Dovolijo se razne podpore. Po slučajnostih se seja ob 22.30 zaključila.

Kosilo na čast generalu Nenadoviću

Beograd, 30. maja. AA. Francoski poslanik na našem dvoru Emil Dard je priredil danes kosilo na čast generalu Nenadoviću, ki je imenovan za vojaškega odposlanca pri kr. jugoslovanskem poslanstvu v Parizu. Na kosilu je bil tudi dr. Chary, šef drugega oddelka francoskega generalnega štaba, ki se zdaj mudi na znanstvenem potovanju po centralni Evropi.

Novi šef sanitetnega oddelka v ministrstvu za socialno politiko

Beograd, 30. maja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje je s soglasjem predsednika ministrskega sveta na lastno prošnjo upokojen Vladimir Katičić, načelnik sanitetnega oddelka ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje v 3. položajni skupini I. stopnje. Na njegovo mesto je bil imenovan dr. Vojislav Milovanović, šef oddelka kraljeve banske uprave Vardarske banovine.

Odlikovanje

Beograd, 30. maja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog ministra pravde odlikovan z redom sv. Save II. stopnje Gustav Mesones, advokat in predsednik advokatske zbornice v Parizu.

Imenovanja

Beograd, 30. maja. AA. S sklepom ministra za socialno politiko in narodno zdravje je postavljen za administrativnega uradnika v bolnici za duševne bolezni na Studencu pri Ljubljani v 8. položajni skupini Avgust Vinkele.

Sprememba zakona o notarjih

Beograd, 30. maja. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra pravde po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o javnih beležnikih (notarjih). Po zakonu o javnih beležnikih je moral minister pravde v gotovem roku izpolniti javna beležniška mesta. Toda med tem časom so bili izraženi resni ugovori in stavljeni predlogi, ki dajejo nove elemente glede imenovanja zakona. Stvar je nujna radi tega, da se ukinejo odredbe, ki govore o rokkih za izpolnitev javnih železniških mest, da se da kraljevski vladi možnost, da prouči vse ono, kar je bilo izraženo v ugovorih.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 30. maja (d). Močnejše motnje s krajevnimi nevihtami, posebno v severnih Alpah, ne da bi se sedanji značaj vremena bistveno spremenil.

Vizija bodoče vojne

Nemec o vojni med Francijo in Italijo -- 3000 francoskih letal nad Italijo -- Uničenje italijanske zračne vojske -- Letala odločila vojno

V najnovejši knjigi »Sie rüsten« podaja nemški vojni pisatelj Berndorf vizijo bodoče vojne med Francijo in Italijo. Po njegovem mnenju bi že prvi dan Francozi napadli Italijo s 3000 vojnimi letali. Nato pravi:

»Se je bil mrak, ko je italijanski zračna vojska od tisoč aparatov zagledala trikratno nadmoč francoske zračne armade. Bitka je neizbežna. Italijani se dvigajo višje, se dele, napravijo klin in skušajo, da se prebijajo. Z velikega komandantskega avijona se pošiljajo radiogrami v sprejemne aparate lovskih in bombarderskih eskadrilj. Francoska zračna vojska manevrira, razvije se v ogromen polkrog in par minut nato sta se udarili obe zračni vojski nad obmejnimi utrdami obeh dežel, katerih protiletalske baterije morajo molčati, ker bi obenem z neprijateljem ugonobile tudi svoja letala.

3000 francoskih letal je popolnoma obkloplilo italijansko zračno vojsko. Na vsaki italijanski aparat pridejo 3 francoski. Lovski aeroplani se gibljejo in usmerjajo na nasprotnika, mirno se gibljejo bombarderji ter streljajo iz težkih strojin na kabine neprijateljskih aparatov.

Bitka je odločena

Morda se je rešilo 50 italijanskih aparatov od uničenja. Oni se ne ozirajo nazaj, smrt jim je pred očmi, a obupno odločno usmerjajo svoj polet proti prestolici sovražnikove dežele, na Pariz.

Borba pa vendar ni še končana

Cim je francoska nadmočnost v zraku dokazana, so zopet začeli delovati sprejemni aparati brezžične telegrafije na preostalih francoskih letalih. Tudi če je celih 1000 francoskih letal uničenih, 2000 letal, kar jih je ostalo, nadljuje svoj let, da odloči vojno v Italiji sami. Dočim se oni ravna po brezžičnih poveljih svojega generala in letijo nad velika mesta v notranjosti Italije, na tvornice in železniška središča, leti 50 izgubljenih italijanskih letal dalje proti Parizu. Nikdar ne dosežejo do tega mesta, nikdar ne dosežejo svojega cilja, kajti izven onih 3000 letal, ki so se napravila nad Italijo, čaka v zasedi še 1000 novih francoskih aparatov, da zrušijo ona sovražna letala, ki se jim je morda posrečilo, da so se prebila čez fronto. Teh 50 italijanskih letal je izgubljenih, ona padajo prečeta in v plamenih na zemljo.

V generalnih štabih

V francoskem generalnem štabu sedijo oficirji za zaprtimi vrati, ki jih čuvajo straže. Oficirji mečejo stran prihajajoča obvestila s fronte na suhem in čakajo drhteč prvih vesti z zračne fronte. V enem trenutku, ko je radiotelegrafist prihitel s prvim obvestilom komandanta francoskega letalstva, v enem trenutku, ko je bila ta prva vest dešifrirana, so se generalštabni oficirji svobodno oddahnili.

Po mestih obeh dežel so ulice polne prebivalstva, ki se zbira pred uredništvij listov. Na strehah uredniških poslopij so napisana s svetlimi črkami prva vojna poročila. »Samo neznatno streljanje iz pušk na frontic, pravijo ta poročila. »Nobenega odločilnega spopada ni še bilo«.

Med tem ko se zbirajo po francoskih mestih mase ljudi pred uredništvij, med tem ko vojaki v šlemih korakajo proti postajam, med tem ko se vlečejo zadnji polki kakor kače ob zvokih trobent k vlakom, ki jih popeljejo na fronto, v istem času trepetajo italijanski generalštabni oficirji od groze in strahu. Radiogram z letala poveljnika italijanskega letalstva je ravno prišel, a po direktnih zvezah z obmejnimi trdnjavami se je zvedelo, kaj se je bilo zgodilo v zraku. Vsi oficirji vedo, da se nabaja francoska zračna armada nad njihovo deželo. Luči po vseh mestih ugasnejo, vsem fašistovskim organizacijam je zapovedano, da morajo strogo paziti, da preprečijo vsako paniko. Kmalu se zaslisi ropot francoskih letal. Francoski letalci so se orientirali po kompasu in po zvezdah. V sobi vrhovnega poveljništva v Rimu zvonj neprestano telefon s poročili iz vseh mest: »Letala nad našim mestom«. Nato ta poročila utihnejo. 2000 letal se je razpršilo nad deželo in bombarderji

so začeli metati bombe. Grmi na vse strani. Nad Turinom kroži nad 100 letal. Tuleč bežijo prebivalci z ulic v kleti, trepetajo od strahu in groze. Prve bombe padejo na mesto, plameni silijo kmalu do neba, na vseh straneh goril! Poveljništvo fašistovske milice pripelje gasilne priprave, vrže na ulico vse oborožene čete, ki odnašajo ranjence in ubijajo roparje ter gasijo požar...

»Plin!«

Toda nenadoma pade tu en vojak, tam drugi, tretji. Med vojaki završi: »Plin!« V istem hipu se zaslisi grozno vpitje tudi med onimi, ki so se bili poskrili v kleti hiš. Plini so prodrli tudi k njim in vsa skrita masa plane tuleč zopet na ulico. Tu jo mesarijo drobci bomb. V pol ure časa, kolikor je trajal ta napad, je zgubilo vse prebivalstvo prisebnost, bodisi od strahu, bodisi vsled plina ali pa vsled bomb in njihovega razdejanja. Potem je nastal mir v uničenem mestu, toda po ulicah ljudje še vedno padajo oziroma umirajo po posteljah v bolnišnicah z od plinov razjedeniimi plućmi. Na otzoru pa se dvigajo rudeči plameni, ki se vidi iz drugih krajev, kjer so tudi zanete požar bombe. Vlaki so ponoči popadali s tirov in se zvalili po nasipih nizdol, kajti bombe so razdejale tudi železniške proge.

Tu pa tam se zakadi množica na par francoskih letalcev, ki so se morali spustiti na tla. Množica jih iztrže iz rok vojakov, ki so jih bili ujeli, ter jih linča. Po vseh velikih italijanskih mestih pa ležijo mrličji po ulicah in povsod se razlega jok in stok. Šele proti jutru, ko so se bili plini razpršili in ko je bil ogenj pogasjen, se je mogel zopet vzpostaviti red. Fašisti ubijajo one, ki še kakor blazni letajo sem in tje po ulicah. Končno nastane mir, ki je kot mir na pokopališču. Med tem je morda padel dež, oblaki so se razgnili čez nebo, po mestih so pobrali mrličje, ljudem so se razdelile maske proti plinu, organiziral se je odpor. Toda še preden je to končano, se zopet pojavijo francoski bombarderji iz oblakov. Ljudje se tepejo in grizejo med seboj v borbi za maske proti plinom in vsa Italija preživlja sedaj še večjo grozo. Obup in panika zopet uničita vsak red. Ako ni še bila porušena vsa organizacija v deželi že pri prvih napadih, pa se je to zgodilo pri dvanajstem zračnem napadu francoskih eskadrilj. Sedaj je zavladala anarhija po vsej Italiji.

Zadnji obupen poskus

Po uničenju italijanske zračne sile so se italijanski generalštabni oficirji zavedali, da jim preostane le še eno. S svojimi tanki, s svojo silo na suhem morajo prebiti fronto, da prodrejo v Francijo in da dosežejo na francoskem ozemlju ono, kar so v lastni deželi izgubili. Samo ta izhod še imajo. V zadnjih urah noči se začne na meji bitka. Italijanski topovi mečejo plinske bombe proti sovražnikovim trdnjavam. Brizantne granate padajo na vse strani in ni izključeno, da bodo francoski vojaki prisiljeni vsled plinov zapustiti obmejne utrde. Francoski vojaki se umaknejo, da se zopet zberejo v ozadju. Šele sedaj se razvname prava bitka. Podprti po svojih tankih začnejo Francozi protinapad, prodirajo in zavzemljejo ozemlje pred seboj. Prav v hipu, ko se pripravljajo na odločilni napad, pride vest, da je nova rimska vlada, ki je obrazovana pod groznim vtisom neprestanih zračnih napadov, zaprosila za mir za vsako ceno.

V bodoči vojni bo zmaga ona država, ki v prvih hipih uniči zračno sovražnikovo silo ter spravi civilno prebivalstvo v obup. Bodoča vojna se ne bo več odločevala z bitkami na suhem, temveč bodo o zmagi odločile prve ure v zraku.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobl in svetliolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

685 **tovarna Jos. Reich.**

**Doma in na cesti,
v vrtu in pri izletu
dobri in poceni platneni čevlji**

„VIKTORIA“
s šivanimi gumi podplati

DETALJNE CENE PO PARU:
Številke 24-27, 28-34, 35-41, 42-46

Dinar 30°-35°-50°-60°-

Dobijo se v vseh trgovinah čevljev.
Na veliko pri Palma Zagreb, poštai predal 226.

Na vsakem podplatu
zaščitni znak
WIMPASSING

Ugodna
fazona,
elastična
hojati

Sive, bele in
crne za
širjenje in
na spango.

Domači
izdelek.

Počitniška kolonija trboveljskih gozdovnikov

Velik uspeh lanskega letovanja bolehnih rudarskih otrok na Gorenjskem, ki ga je organiziralo vodstvo tukajšnjega rodu Lige jugoslovanskih gozdovnikov, je dalo požrtvovalnemu vodstvu pobudo, da skuša letos še v večjem obsegu organizirati akcijo, da se pošlje čimvečje število bolehnih delavskih malčkov na sveži planinski zrak. Akcija je seveda silno otežkočena, kajti primanjkuje izdatnejših sredstev, ki so pogoj vsake take akcije.

Bivanje na svežem planinskem zraku je določeno za tri tedne. Lansko letovanje je namreč v dovoljni meri dokazalo, da je tako bivanje v naravi za otroke velikega pomena, ker so se otroci v tej razmeroma kratki dobi neverjetno opomogli, kajti nekateri so bili 2 do 3 kg težji. V sedanji težki krizi, ko poleg slabega ozračja v rudarskih revirjih vpliva na razvoj mladega otroškega organizma slaba in nezadostna hrana, ki izhaja od skrčenega zaslužka rudarjev, je pa tako letovanje naravnost nujna potreba, če nečemo, da se bi poznali v poznejših letih na naši mladini sledovi današnjega težkega stanja in — naše brezbrzičnosti.

Naša delavska mladina potrebuje solnce in čistega zraka, katerega ji v rudarskih revirjih dati ne moremo. Odtegniti jo je treba vsaj za nekaj tednov prašnim cestam, zakajenemu

Pri isihyasu sledi na kozarec naravnega »Franz Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki ter pri krčnih žilah, hemeroidih, oboleli prostati in mehurjem v katarju. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ozračju in mračnim izbam. Povesti jo je treba kavalu svež in blagodejen planinski zrak, ki jih v solčno naravo, kjer bodo skrčena pljuča varbo okreplil za težko življenje.

Zato je vse hvale vredna akcija Trboveljskih gozdovnikov za letošnje počitniško kolonijo in bolehnih rudarskih mladine. Naj bi zato dobro srčna naša javnost prošnje gozdovniške lige, ki jih je že, deloma pa jih še bo, sprejela, ne odkloni, saj se gre za zdravje naših najrevnejših malčkov, ki že dolge mesece trpe veliko pomanjkanje. Vsak, če tudi najmanjši dar, bo hvaležno sprejet in vsakemu plemenitemu darovalcu bo naša delavska mladina globoko hvaležna.

**PIJTE BREZALKOHOLNO PIAČO
„JOGURA“**

1935

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 31. maja: »Pri belem konjiščku«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 1. junija: zaprto.

Torek, 2. junija: »Sleherinik«, predstava v opernem gledališču. Red B.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 31. maja: »Oj ta prešmentana ljubzen«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 1. junija: zaprto.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU
Nedelja, 31. maja ob 20. uri: »Kavalir Miško«. Znižane cene.

Mirko Javornik:

Polet čez ocean

(Dalje.)

Vedel sem, da je pravzaprav vse končano, a sem vendar mislil, da bom Jeanne spet lahko dobil. Najpriprostejših resnic se človek najpogosteje zave.

Pisal sem ji še nekajkrat, a brez uspeha. V listih sem bral, da je bil njen oče prestavljen za poslanika v Budapest. Zdaj je bila daleč od mene, a pisal sem ji še.

V začetku sem se prepričeval, da bo s časom vse minilo, a ni šlo. Take stvari se ne pozabijo kot izgubljen svinčnik. Govoril sem si, da je neumno in da je v škodo mučiti se zaradi tega. Vedel sem, da me mora tako življenje v nekaj letih čisto uničiti. Ni šlo. Kaj hočete, nekateri smo tako nesrečni, da smo taki.

Polet je bil določen na konec letošnjega poletja, čez štirinajst dni. Natančno danes štirinajst dni. Bil sem pripravljen. Sicer sem bil zlomljen, a vendar pripravljen. Še to — potem nič več. Potem, ne vem kaj bi naredil.

Cudite se, da sem ob vsem tem danes tu. Jako preprosto: madžarsko vojno ministrstvo je priredilo te dni velik mednarodni letalski meeting. Bral sem, da bodo navzoči tudi vsi diplomati. Jeanne bo gotovo tam.

V hipu sem sklenil, da storim še ta zadnji in skoraj obupni poskus. Morda se bo v njej zganilo, če zmagam. Morda se bo zblala zame, ko bo videla, kako drvim med življenjem in smrtjo — zanjo. Morda se ji bo zazdelo, ko bo videla, da dam vse zanjo, da sem vreden, da se skloni njeno srce k meni.

Prijavil sem se in odpotoval z aparatom. To je bil Jeanne II. Jeanne I. čaka za Ocean. Med vožnjo sem čital, da se je Jeanne zaročila z nekim avstrijskim grofom.

Stisnil sem zobe in sem kljub temu šel. Morda se ji bo ob primeri vzbudilo srce. Skoraj sem se nasmehnil. Pilot kontra grof? Sedanjost proti preteklosti.

Bi rekel, da mi je bilo vseeno, pa ni res. Človeku je malokdaj vseeno in upati ne neha niti ob nemožnosti. Mislil sem, da bi se lahko ubil. Cisto premišljeno in zavestno —

Meeting je se začel. Na letališču, komaj uro vstran od postaje, kjer sem vstopil.

Jeanne sem videl še pred začetkom. Bila je v družbi očeta in še nekega tujega, napol izžitega gospoda. Morda je bil to zaročenec. Vedela je, da pridem, ker sem ji pisal. Napol obupno pismo kot pred smrtjo.

Meeting je šel v redu kot vse take prireditve. Padel ni nobeden. Zadnja točka so bile akrobacije. Zanje smo se javili samo trije

Ko sem čakal na start, sem mislil. Odkod ta nujnost, po kateri so se morale vse steze mojega življenja zvozljati prav v ta dan? Ali se je vredno metati in žrtvovati vsega samo za sam hip? Ali je sploh vredno živeti samo zaradi tistih svetlih hipov v življenju? Ali se je vredno poditi in drveti za samim seboj skozi življenje?

Ni izhodov, a vprašanja se v takih hipih tesne do boleznosti.

Znak za start me je presenetil sredi misli. Zagnal sem motor, pregledal vezi in pozdravil proti tribuni. Med ploskanjem je zdrsil avion po travi.

Ko sem se dvignil, sem bil spet svoj, kot da sem prerezal dušiči klobčič misli. Kot da sem vse pustil pod seboj. Zakrožil sem nekajkrat nad letališčem in odzdravljaj množici. Za hip se mi je zazdelo, da sem spodaj uzrl rdečo obleko. Nato sem šel višje in vse je izginilo.

Ljubim svoj aparat. Ne tako, kot ljubite svojo lastnino, psa in konja. Drugače, kot da bi bil del mene. To sploh ni ljubezen, ampak neko drugo biološko čustvo, ki je naravi vrojeno. Pozam vsak njegov utrip kot utripe svojega srca. Njegovi so odmev in izpolnitev srčnih in naju spajajo v eno. Ljubim ga zato, ker je dopolnilo mojih zmožnosti. —

Naredil sem par navadnih gibov, nekaj pre-

metov in loopingov. Vse brez posebne koncentracije in pozornosti. Nato sem se hotel dvigniti do 350 m, ter da bi se od tu spustil v vijaku navzdol. Hotel sem narediti dvajset zavojev, češar nisem še nikdar poskusil.

Dal sem motorju najvišje število obratov in šlo je navzgor. Pri tritisoč metrih je motor začel v hipu tuje brneti. A se je nepretrgano dvigal.

Samo za kratko sem se spomnil Jeanne. Kot se pred velikim delom spomnite samo za kratko na veliki cilj. Sicer vas vsega prevzame delo samo, pot do smotra.

Zdaj gre zame ali zanjo.

Pri 3500 metrih sem nehal z dviganjem in začel krožiti. Zemlja se je daleč pod menoj skoraj vidno bočila. Bilo je jasno in sem se lahko orientiral in zbral.

Zdaj!

Okrenil sem turelo, aparat se je nagnil. Tedaj je nenaden, odsekan grom pretulil brnenje motorja. Nekaj me je udarilo v čelo skoraj do nezvesti.

Brnenje je napol prenehalo — propeler se je bil razletel na milijon kosov. Po čelu mi je curljala kri in nepoznano, strašno odkritje me je preblisnilo.

Smrt.

(Konec jutri.)

Človek in avtomat

Ljubljana, 30. maja.

Vsak čas ima svoja znamenja in znamenje časa, v katerem smo zdaj, je stroj in avtomat. V prejšnjih časih je bilo vse drugače, na svetu sta bili, če se ne motim, samo dve vrsti avtomatov: eni za muziko, kakršne so imele skoraj vse boljše predmetne krčme in ki so za vsakih pet krajcarjev začeli bruhati iz sebe nekakšno žalostno, razbito melodijo, da je bila napol za ples, napol za obup; drugi so bili za bonbone in čokolado in so viseli po vseh železniških postajah in drugod. Nekaj so imeli ti avtomati že v tistih časih skupnega med seboj: vse je šlo pri njih samo za gotov denar, za nič denarja ni bilo nič muzike — in tako so bili ti avtomati že tedaj vzor poštene, trdne, solidne trgovine, saj se ni moglo zgoditi nič drugega kakor kakšen majhen defekt — in defekt v avtomatu vendar še ni konkurz.

Odstihimal so avtomati napravili lep razvoj navzgor, izpopolnili so se na vseh koncih in krajih, zavzeli so nova področja, nove trge — saj je pa tudi res, da svet in človek ne moreta napredovati nikamor drugam kakor v avtomat, takšen je od vsega začetka zakon in ukaz. Avtomat — to se pravi, naglo in lahko gibati, naglo in lahko suniti nazaj na vse, kar se zgodi; in katero živo bitje na svetu si ne želi tega? Zato pa se je človek do današnjega dne že tudi sam tako daleč avtomatiziral, da ni pripraven za nobeno dolgo, trpežno, težavno in zamotano delo več. Odlična lastnost avtomatov je namreč, da so zmirno specializirani na eno samo stvar, da brezhibno funkcionirajo v eno samo smer, za ves ostali svet pa so slepi, gluhi in prazni. In tako nosi tudi današnji človek na sebi en sam imeniten gumb, na katerega pritiska ves svet, potem se pa usiplje iz njega vsega, česar se je v življenju nabral: znanja, morale, smisla za red in vseh drugih dobrih, važnih reči.

Ampak lepo je le, kadar tako čudežno lepo vse po redu pride iz avtomata in tako so ljudje, ki delajo kot avtomat vedno visoko v časih.

Toda včasih pa se avtomat ustavi in čeprav je napolnjen z najlepšimi stvarmi, ne da nič od sebe. Avtomat je postal škaflija brez cene.

Tedaj pa vidimo, da je vendar bolje, če ne vladajo le avtomati in da imajo še večjo vrednost ljudje, ki niso avtomati. Samo škoda, da je teh samostojnih ljudi vedno manj.

Logatec

Službi občinskega redarja se je odpovedal g. Anton Hodnik. V kratkem bo imenovan novi redar.

Čepljenje proti osepnicam bo za občino Dol. Logatec 10. junija ob 8. uri, pregled pa 17. junija. Obkraj bo čepljenje v prostorih osnovne šole.

Trbovlje

Dar Sokolu. Odbor Trboveljske posojilnice je na večerajšnji seji sklenil prispevati k sokolski tomboli 5 hranilnih knjižic po Din 200, t. j. skupno Din 1000. Bratska sokolska zahvala!

Pričetek kopalne sezone. Ker je postalo zadnje dni jako vroče, se bo pričela v kratkem kopalna sezona tudi pri nas. Da omogoči pogostejšo in hitrejšo menjavo vode v kopalnem bazenu novega kopališča, bo zgradila občina ob Trboveljski večji vodni rezervar, kjer se bo zbirala voda in potem odvajala s strojno črpalko v kopalni bazen. Nova naprava bo rentabilnost novega kopališča gotovo dvignila.

Nabava škroplilnega avtomobila. Občina je nabavila pri škodovih tovarnah nov moderen škroplilni avto, ki bo v kratkem dospel ter nas rešil oblakov prahu, ki se ob poletnem času dvigajo na glavni cesti ter nas zagrinjajo ob vsakem koraku.

Pikov fantke v Hrastniku. Dramatični odsek Narodno strokovne zveze bo gostoval v četrtek 4. junija v Hrastniku. Ob 20. uri bo odigral v Narodnem domu rudarsko žaloigro »Pikov fantke«, ki je dosegla v Trbovljah tako pri premijeri kakor tudi pri repriji velik uspeh.

Materinski dan. Kolo jugoslovanskih sester v Trbovljah bo priredilo na praznik 4. junija ob 15. uri v dvorani Delavskega doma Materinski dan z lepim sporedom.

Cvetlični dan. Udruženja vojnih invalidov. Trboveljski vojni invalidi bodo priredili 31. maja cvetlični dan, katerega čisti dobiček je namenjen za podporo vojnim žrtvam.

Šmartno pri Litiji

Občinska seja. Zupan g. Ernest Držar je za 31. t. m. ob 7. uri sklical nujno sejo občinskega odbora. Na seji se bo obravnavala porazdelitev revnih sirot med občane. Sirote so došle iz Grada, a so naši državljani in v Šmartno pristojni.

Za občinskega blagajnika je bil na zadnji občinski seji izvoljen g. Alojz Strman, posestnik iz Velike Kostrelnice. G. blagajnik bo uradoval v občinski pisarni v Šmartnem vsak četrtek od 10. do 12. ure in ob nedeljah od 8. do 10. ure.

Danes vsi v Zavrtniku, kjer je velika gasilska slavnost z blagoslovitvijo gasilskega doma in motorne brigade.

Radi ribjih tatvin so ovadili sodišču več divjih ribičev, ki so jih orožniki zadnje dni zopet zasedli.

Veliko učiteljsko zborovanje za litijski srez bo dne 6. junija dopoldne v osnovni šoli, po zborovanju bo pa na vrtu g. Ivana Robavskega gostila v proslavo desetletnice nadzornikovanja g. Janka Bezeljaka.

Agitirajte za »JUGOSLOVANA«.

Jz Dravske banovine

d Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine, šte. 33, z dne 30. maja 1931. ima sledečo vsebino: Zakon o odobritvi mednarodnega stabilizacijskega posojila po 7% v zlatu iz l. 1931; Pravilnik o uporabi zakona o zaščiti specialnega smrekovega resonančnega lesa za potrebe državne obrambe; Pravilnik za uporabo zakona o prometu in kontroli umetnih sladil; Zdravniška tarifa za zdravnike samostalnih in združenih zdravstvenih občin Dravske banovine; Razglas glede plačevanja banovinske trošarine na pnevmatike; Razglas glede širine kolesnih platišč tovornih vozil; Pojasnilo k odredbi kraljevske banske uprave Dravske banovine glede cene belemu kruhu; Objave kraljevske banske uprave o občinskih trošarinah, ki jih bodo pobirale občine v letu 1931.; Razne objave iz »Službenih novic«.

d 8 karikatur Hinka Smrekarja. V založbi »Adane« (Bule et Comp.) je izšlo 8 karikatur Hinka Smrekarja v obliki razglednic. Karikature so zelo posrečene in so čast slikarju kakor tudi založbi.

d Zahvala. Dne 27. maja t. l. so imeli gojenci zavoda za slepe deco v Kočevju svoj majski šolski izlet k Sv. Gregorju pri Ortnoku. Izlet je uspel prav lepo v največje zadovoljstvo in veselje slepe dece, za kar gre zasluga pri Sv. Gregorju g. duh. svetniku Krumpetaru, ki je tamkaj vse lepo pripravil, deco in spremljevalce ljubezno sprejel ter dal na razpolago prosvetni dom in cerkev; g. upravitelju osnovne šole Kaduncu, ki je daroval Din 100 — ter gostilni Oblak, ki je deco postregla. V imenu slepe dece in zavoda prisrčna hvala vsem! Vodstvo šole za slepe in uprava zavoda.

F. Fajdiga sin

Zaloga pohištva in tapet iških izdelkov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 7

Ustanovljena leta 1879

317

d Velesejmski katalog. K otvoritvi XI. Ljubljanskega velesejma je izdala anončna in reklamna tvrdka Aloma Company oficijelni sejmiski katalog. Po svoji razkošni opremi in izčrpnosti informativnem značaju celo presega kataloge prejšnjih let. Naslovno risbo je izvršil akad. slikar Ivan Miklavc, vodja grafičnega ateljeja zgoraj omenjene tvrdke. Ne najdemo zlepa tako skrbno zbrane revije jugoslovanske industrije in obrti, ki predstavlja našo mlado

Jz drugih banovin

Spremembe na izseljeniškem komisarijatu v Zagrebu

Z ukazom Nj. Vel. kralja je dosednji šef izseljeniškega komisarijata v Zagrebu g. dr. Fedor Aranički postavljen za višjega svetnika v ministrstvu za socialno politiko in narodnega zdravlja v Beogradu in dosednji svetnik izseljeniškega komisarijata g. Eugen Quinz je postavljen za šefa tega komisarijata. Nadalje je bil premeščen iz ministristva za socialno politiko g. Stefan Herman kot svetnik k izseljeniškem komisarijatu v Zagrebu.

Gospod dr. Aranički je prevzel vodstvo izseljeniškega komisarijata dne 17. IX. 1923, ko je bilo reševanje izseljeniškega vprašanja še v povojih. Z razumnim in neutrudljivim delom je spravil svoj urad na današnje višino. Mnogo je v tem času ustvaril, izboljšal in uresničil. Želimo, da postane načelnik izseljeniškega oddelka, da na tem mestu izpopolni in dovrši, kar ni mogel izpeljati v svojem dosednjem uradu.

Dr. Aranički si je s svojim objektivnim delovanjem pridobil zaupanje vseh, ki so imeli z njim kaj opraviti, in naši rojaki, ki so iskali pomoči in nasvete pri izseljeniškem komisarijatu v Zagrebu, so se prepričali o tem vzornem poslovanju. Za to mu k njegovemu imenovanju čestitamo.

Novo imenovani šef izseljeniškega komisarijata g. Eugen Quinz je bil od ustanovitve namestnik šefa tega komisarijata. Njegova velika izobrazba in vljudnost, objektivnost in marljivost nam obetajo, da ostane komisarijat v svojem delovanju na današnji višini. Tudi gosp. Quinz čestitamo k njegovemu napredovanju. Gospod Stefan Herman, katerega pozna po posebno bistvi poslanci, ki so intervenirali v izseljeniških zadevah v ministristvu, je izredno ljubljiv in postrežljiv referent ter ga na njegovem novem mestu najiskrejeje pozdravljamo.

Najstarejša sinagoga na svetu

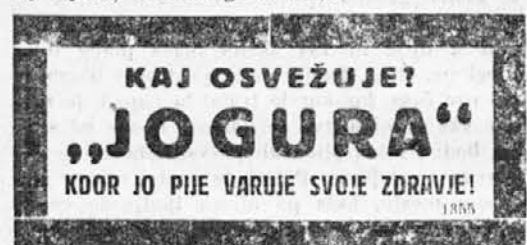
Senzacionalna najdba znanstvene ekspedicije beogradskega narodnega muzeja.

Pred dnevi so končali z izkopavanjem starin v Stobih. Ekspedicija, ki jo je vodil upravnik narodnega muzeja v Beogradu g. dr. Vlada Petković, se je vrnila v Beograd. Uspehi letošnjega izkopavanja starin v Stobih so zelo velika in prava znanstvena senzacija za ves kulturni svet.

Dr. Petković je izjavil, da je bilo pri izkopavanju zaposlenih letos 75 delavcev. Nadaljevali so najprvo izkopavanje krščanske bazilike, ki jo je odkril arheolog dr. Saria. Tu so našli zelo dobro ohranjen mozaik z zoomorfnimi motivi (dve ptici in dve ovci v obliki grba, borba bika z medvedom itd.). Našli so tudi številne ornamente v zidovju in naslikane figure in dele velike kompozicije v Bogorodici. Vse to je iz četrtega ali iz petega stoletja. Našli so tudi krasen kapitel iz mramorja z dekoracijami.

moč na gospodarskem polju, ves razvoj in ves njen napredek, z dodatnim pregledom inozemskih razstavljalcev. Zato smo prepričani, da bo ta katalog najvernejši pregled in najboljši kačipot vsem interesentom. Cena vsakega izvoda je Din 10.—.

d Gospod ravnatelj! Prosimo, da naročite tudi Vi g. knjigovodju, naj si pusti neobvezno predvajati od naših strokovnjakov potek knjiženja modernega Ro-Lex knjigovodstva na ljubljanskem velesejmu v paviljonu G, koja 217. — 5 minut predvajanja izda več nego 5 kg najboljših prospektov. Tedaj nasvidenje gospod ravnatelj na velesejmu! Karloteka d. z o. z., Ljubljana, Selenburgova ulica.

d »Gospodinska pomočnica«, je ime listu, ki ga izdaja pripravljalni odbor za organizacijo gospodinskih pomočnic in hišnih delavk. Izšla je že druga številka tega lista z jako lepo vsebino. Naj le navedemo članke »Ali je organizacija potrebna?«, »Vzgoja deklet«, »Higijena kuhinje«, pa spoznamo takoj, da izdajateljice streme za tem, da naša dekleta, gospodinske pomočnice, pouče o vsem, kar jim more koristiti. List ima tudi pismeno leposlovno gradivo in obilo dobrih kuhinjskih receptov. List prav toplo priporočamo vsem tistim, ki jim je namenjen.

d Fotoaparate kupite najboljšje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 420
d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d Ia. Solingenske škarje, britve, nože, kakor vso kuhinjsko posodo in opremo — porcelan — itd. najugodnejše pri Jeklo, Stari trg — telefon 28-45. 1229

Za pomladansko sezijo posefite pred nakupom moških oblek, manufakture, moškega perila in modnih potrebščin najprvo trgovino

JOSIP OLUP

Ljubljana, Stari trg šte. 2 na vogalu in postreženi boste z dobrim blagom po najnižji ceni.

Ekspedicija je odkrila tudi ostanke velike stavbe, ki je bila najbrž cerkev. Na neki sohi so našli napisano 32 vrst napisov v grščini. Prof. Vulić je razbral ta napis, ki govori o nekem Tiberiju Poliharmosu, ki ima oblast nad vsemi židi v državi. Zato se zdi, da je bila ta stavba najprvo namenjena židovskemu kultu, pozneje so jo pa preuredili v cerkev. Če gre za sinagogo, je najdba izrednega pomena, ker doslej še niso našli na tako staro sinagogo.

Zanimivo je tudi, da so našli pri cerkvi kopališče, ker so arheologi vedeli odslej samo iz zapisanih izročil, da so bazilike imele tudi kopališča. Našli so tudi kletne prostore in zelo lep kip Diane, ki je žal brez glave. Izkopavanja so letos trajala nad mesec dni.

Dve zverinski ženi pred sodniki

Demonški vpliv morilke na moža. — Po zločinu se smeje.

V Šibeniku imajo zopet senzacionalni proces, proti dvema zverinskima ženama. Na vesti imata 30-letnega Nikolo Pupovca. Umorila sta ga v gozdu, kamor sta ga izvalili pod pretežo, da mu bosta s čarovnijo vrnila moško moč. Soudeležbe je obtožen tudi Kojo Skorić, ki je pri zaslišanju izjavil, da je nedolžen. Ko so ga konfrontirali z glavno obtoženko Ljubico Pupovac, so nastali med obema burni prizori. Ljubica je trdila, da je Kojo udaril Nikolo po glavi, njegova žena Stoja ga je pa na to zaklala z britvijo. Nato je bila zaslišana mati umorjenega Pupovca Marija Pupovac. Zasliševali so jo poldrugo uro. Med jokom in ihtenjem je mati pripovedovala o tragični usodi svojega sina. Pripovedovala je podrobno, kako se je Nikola spoznal z Ljubico in se v njo zaljubil. Mati je bila proti tej ljubezni. Videla pa je, da je sin popolnoma pod vplivom lepe Ljubice. Zato je šla k neki čarovnici po svet. Čarovnica ji je rekla, da je sin uročen in da ga more rešiti samo tista oseba, ki ga je uročila.

Nekega popoldne je šel Nikola z Ljubico v gozd. Ljubica se je pa vrnila pod večer sama iz gozda. Bila je dobro razpoložena in se je smejala. Ko so jo vprašali, kje je Nikola, je odgovorila, da je šel v bližino vas in da se bo drugi dan vrnil. Nikole pa ni bilo domov in tretji dan so ga našli mrtvega v gozdu. Del vrvi, s katero je bil povezan, so našli pozneje pri Ljubici. Ko je mati zagledala, da je vrv okrvavljena, je vzkliknila: »To je kri mojega nesrečnega sina!«

Zaslišan je bil tudi brat umorjenega Nikole, ki je izjavil, da se je Ljubica po umoru prišla domov in da so našli pri nji okrvavljeno ruto. Orožnik Zežević, ki je morilko zaslišal po umoru, je izjavil, da je Ljubica bila na slabem glasu in da je imela demonški pliv na svojega moža. Iznebiti se ga je hotela, ker je bil slabši in ker je imela rada brata obtoženega Skovića.

Ljubljana

Nedelja 31. maja 1931. Angela. Pravoslavni: 18. maja, Duhovi. Ponedeljek 1. junija 1931, Gracijana. Pravoslavni: 19. maja, Duh. ponedeljek.

Nočno službo imajo lekarne Kmet na Dunajski cesti, Levstik na Resljevi cesti in Bohine na Rimski cesti. Jutri v ponedeljek pa lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakaričič na Sv. Jakoba trgu.

Ustanovni zbor »Zveze gospodinskih pomočnic« bo dne 14. junija t. l. ob pol petih v shajalšču v Preči ulici. Pripravljalni odbor vabi vse gospodinske pomočnice, da se udeležijo tega zborovanja ter tako dajo dokaz svoje stanovske zavednosti.

Opazujemo na današnji oglas tvrdke COM-MERCE d. d. 1172a

Peskusna voznja na novi tramvajski progi od glavne pošče do Šiške bo danes ob 8.30. Ob 8.30 bo sestanek povabljenec pri transformatorski postaji ob Bleiweisovi cesti in ogled postaje, po ogledu pa voznja z novimi vozni iz Sebeburgove ulice do mitnice v Šiški.

Odprta noč in dan so groba vrata. V Ljubljani je umrla: Marija Cimprič, 21 let stara, hči kajžarja, Vidovdanska c. 9. N. p. v m. l.

Na angleški način pere in lika ovrtnike, da se kravata lahko zaveže — kemično čisti obleke Simene Ljubljana, Kolodvorska ul. 8.

Kaj je s kopalnimi avtobusi? Kopalna sezona na Savi pri Ježici se je že pričela, toda kljub temu mestni avtobusi vozijo še vedno po starem voznem redu, namesto da bi vozili kakor lansko leto vsake pol ure. Kopalc bi se prav gotovo posluževali avtobusnega prometa, ako bi pričel kmalu voziti. Zlasti sedaj, ko bo avtobusni promet na Vič z otvoritvijo nove cestne železnice prenehal, bi bilo zelo umestno, da bi se pojačal avtobusni promet na Ježico, katerega bi se vsi kopalki posluževali.

Koks za kovače in centralne kurjave

iz angleškega orezoga

75 Din za 100 kg

franko olinarna nudi
Ljubljanska mestna plinarna.

Promenadni koncert narodnega železničarskega glasbenega društva »Sloga« bo v nedeljo 31. maja ob ugodnem vremenu ob 11. uri z Zvezdi. Dirigent g. Heri Svetel.

Priporočamo nakup blaga za obleke pri znani in solidni tvrdki Novak na Kongresnem trgu šte. 15. (Nasproti Nunske cerkve). 1220a

Dr. Drago Švajger

Beethovnova ulica št. 2

ordinira od 1. junija do 1. septembra
samo od 10. ure do 1. ure 1354

VIKTOR MEDEN

veležganjarna, tvornica likerjev, ruma,
vinjaka in brezalkoholnih pijač 915
LIUBLJANA, Celovška cesta 0

Simfonični orkester pod vodstvom skladatelja L. M. Škerjancja bo izvajal na svojem letošnjem IV. rednem koncertu v petek 5. junija med drugim tudi Musorgskega simfonično pesnitev Noč na Lisi gori. To simfonično delo je bilo prvotno komponirano za klavir in orkester, kar pa je že Musorgski sam zavrgel in začel pisati novo simfonično pesnitev, katero je dokončal potem slavni Rimski-Korsakov.

Nadležen in žaljiv zvočnik. Zveza slušateljev Aleksandrove univerze v Ljubljani nam je poslala tale dopis: Ze delj časa poje ob mirnih majskih večerih na restavracijskem vrtu tivoljskega hotela izredno močan zvočnik. Godba in petje se mogočno razlega po vseh izprehajališčih in daleč v mesto. Na programu so večinoma nemški šlagerji najnižje kvalitete. Presramotno bi bilo za naše mesto, če bi še dalje trpeli tako glasno diktaturo nekaterih ljudi brez okusa in jim dovoljevali, da tako glasno in bahško širijo »kulturni« import iz Nemčije; saj že tako vemo, kakšne cene je in kakšen mu je namen. Imamo ga že zdavnaj več kot preveč. Obratujemo se do odločujočih faktorjev in odločno zahtevamo, da to produciranje takoj ustavimo.

Slovenjgradec

Zebelj v nogu si je zadel po nesreči skozi levo nogo 12-letni učenec osnovne šole iz St. Ilje pod Turjakom Jermol Stefan. Takojšnja desinfekcija je preprečila nadaljno zastrupljanje, ki bi imelo težke posledice in skoraj gotovo tudi smrt.

Zaradi živčne bolezni se je v duševni zmedenosti obesil posestnik in delavec v Bergerjevi tovarni Peter S. Našli so ga že mrtvega.

Ob otvoritvi planinske kočje na Urški gori o Binkoštih je prišlo okrog 250 turistov - ljubiteljev večno lepe Urške gore, ki je izgledala kakor mravljšče. Postrežba je bila kljub navalu vzorna.

V hišo g. dr. Černeta se je vselil zobozdravnik g. dr. Picelj.

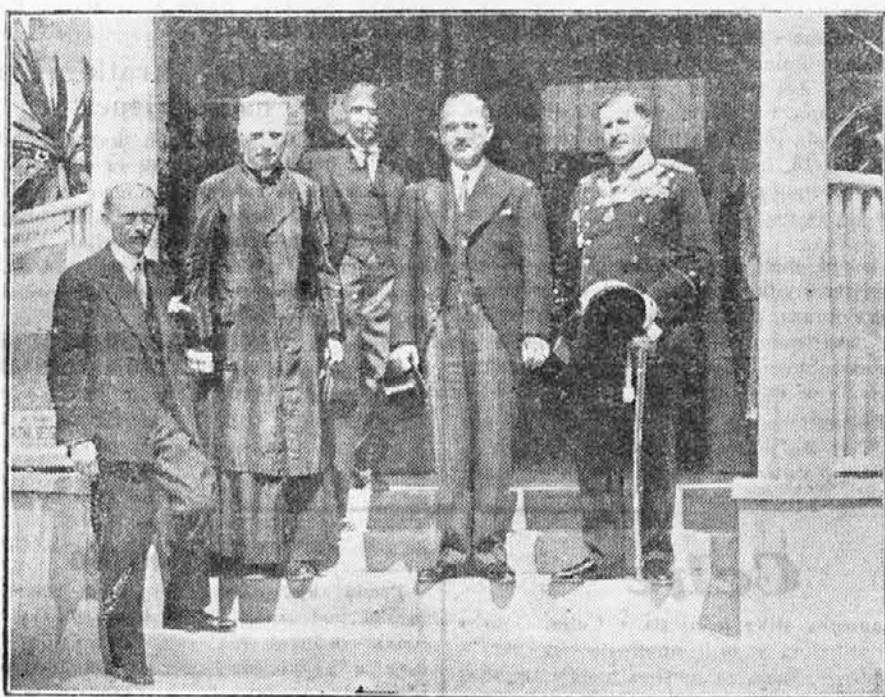
Velika sokolska tombola bo v nedeljo 7. junija popoldne pred Sokolskim domom. Vrednost dobitkov preko 12.000 Din. Pridite in boste veselo presenečeni!

Te dni je bil ustanovljen »Tamburaški zbor Lipa« s predsednikom g. Kavsom iz zborovodjo učiteljem g. Mrovčje-lom na čelu.

Prejšnje poštne prostore preurejajo za trafikio in prodajo smodnika.

Svečana otvoritev razstave Centralnega presbira

Ogromen napredek Dravske banovine v 10 letih

PO OTVORITVI RAZSTAVE PRESBIRA

Od leve na desno: Milović, prireditelj razstave, škof dr. Rožman, ban dr. Marušič, div. gen. Bogoljub Ilić. (V ozadju ljubljanski delegat presbira Zobeč.)

Ljubljana, 30. maja.

Ban g. dr. Drago Marušič je davi ob 9. uri ob navzočnosti najodličnejših zastopnikov naše javnosti otvoril zanimivo in poučno razstavo Centralnega presbira, ki prikazuje, kakor smo že včeraj poročali, ogromen napredek naše države od 1919. do 1929.

Svečane otvoritve so se udeležili komandant divizije general Bogoljub Ilić s soprogo, škof dr. Rožman, za občino podžupan prof. Jare, konzulji gg. inž. Ševčik, Neuville, dr. Pleinert in Rainaldi, predsednik višjega deželnega sodišča dr. Rogina, predsednik GM dr. Ravnihar, šef prosvetnega oddelka banske uprave gospod dr. Lončar, za univerzo dekana dr. Hinterlechner in dr. Slavič, predsednik Pokojninskega zavoda g. Vrtovec, predsednik Poštne hranilnice g. dr. Vidmar, predsednik OUZD dr. Krek, dr. Slokar, starosti dr. Pipenbacher in Kajzelj, zastopnik Zbornice TOI g. dr. Pless, glavni uredniki g. Stanko Virant, dr. Ahčin in g. Saša Železnikar ter številni drugi zastopniki naših zavodov in korporacij ter uradov.

Goste sta sprejemala vodja razstave g. Milović, in Centralni presbira in ljubljanski dopisnik presbira g. Zobeč. Ban dr. Drago Marušič je nagovoril udeležence in otvoril razstavo.

Ban dr. Marušič o napredku Dravske banovine

Razstavo Centralnega presbira v Jakopičevem paviljonu je ban Dravske banovine gospod dr. Drago Marušič otvoril s tem-le govorom:

Gospoda, čast mi je otvoriti v Ljubljani z današnjim dnevom razstavo Centralnega presbira pri predsedniku ministrskega sveta. Pripominjam, da se je prva oficijelna razstava priredila v septembru mesecu lanskega leta v Ženevi, kjer je dosegla velik uspeh. Nato je Presbira priredil razstavo v poedinah banovinah, kjer je povsod vzbudila veliko zanimanje. Razstava prikazuje razvoj kraljevine Jugoslavije v kulturnem kakor tudi v gospodarskem oziru v letih 1919. do 1929.

Iz podatkov, ki jih navaja razstava za Dravsko banovino, je razvidno, da je Dravska banovina v enem desetletju v vseh panogah civilizacije silno napredovala. Naj omenjam le nekatere najvažnejše uspehe.

Tako je n. pr. bilo v letu 1919. časopisov in revij 60, v letu 1929. pa 166; dalje je treba omeniti ustanovitev univerze Kralja Aleksandra I. v Ljubljani, število srednjih in meščanskih šol je naraslo od 28 na 62; število osnovnih šol od 706 na 869.

Na področju higijene je napravila Dravska banovina v 10 letih silen korak. Tako se je ustanovil v Ljubljani Higijenski zavod, ki deluje za asanacijo na delih ter uspešno vrši higijensko propagandno delo s higijenskim tečajem in higijenskim razstavami; dalje je omeniti ustanovitev zdravstvenih domov v Celju, Mariboru, Lukovici, Trzinu ter Cerkljari ob Krki, končno ustanovitve Zavoda za socialno higijensko zaščito dece v Ljubljani ter šolske poliklinike v Ljubljani. V področju kurativne medicinske je omeniti ustanovitev zdravilišča v Topolšici, sanatorija na Golniku ter bolnišnice za ženske bolezni v Ljubljani.

Gospodarstvo Dravske banovine se je v 10 letih zelo dvignilo ter je od leta do leta napredovalo; tako je poraslo število trgovskih obratov v 10 letih od 5000 na 13.800, obrtnih obratov od 15.700 na 31.800, veleindustrijskih obratov od 280 na 530, pa tudi kapaciteta poedinih industrij se je zelo povečala, predvsem tekstilne, papirne, lesne, kožarske, živilske in kemične industrije, in sicer za 100 do 1000%; premogovno rudarstvo se je razširilo, deloma so se otvorili novi rudniki; tujski promet je narasel od 3000 pred 10 leti na 70.000 v letu 1929.

Poudariti je potrebno tudi izboljšanje kmetijskega in gospodarskega gospodarstva, osobito z ustanovitvijo raznih zadrug ter raznih kmetijskih šol. V tej zvezi omenjam tudi za kmetijsko go-

spodarstvo ustanovitev velevažnega Državnega veterinarskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani.

V prometnem oziru naj še omenim izboljšanje stanja državnih cest, kakor tudi nedržavnih cest in potov: novih nedržavnih cest se je zgradilo za 158 km; železniško omrežje pa se je izboljšalo ter spopolnilo z dograditvijo železnice Rogatec-Krapina in železnice Ormož-Ljutomer-Murska Sobota.

Ti podatki prikazujejo ogromen napredek Dravske banovine v 10 letih, ki je bil dosežen s skupnim naporom vlade in prebivalstva. Gospodarski in duhovni razmah Dravske banovine je bil pač mogoč v tem silnem obsegu samo v okviru kraljevine Jugoslavije, ker je šele z osvoboditvijo slovenski del troimenega naroda našel možnost za vsestransko udejstvovanje.

Naš narod je srečen, da ima na čelu vladarja, ki ga je preko vseh bivših strankarskih sporov z močno roko in jasnim pogledom v bodočnost vodil k napredku in ki je dosegel, da je Jugoslavija močna znotraj in spoštovana zunaj.

Otvorjam razstavo z željo, da bi se iz nje naučili, kaj vse lahko dosežemo s složnim sodelovanjem ter da bi nam vsem dala močno pobudo, da tudi v bodoče posvetimo svoje sile za srečo in napredek naroda — za kralja in domovino.

Z odobravanjem so gostje vzeli banov govor na znanje, nakar so si ogledali razstavo. G. Milović in g. Zobeč sta jim razlagala razstavljene slike in črteže, ki živo kažejo močeno silo in bogastvo naše Jugoslavije, zato ne bo Ljubljana, ki bi si te razstave ne ogledal.

Nova senzacija
„Jugoslovana“ —

Marsove
skrivnosti!

Predsednik Bonač govori slavnostni govor. Desno od njega kralj. zastopnik div. general Ilić.

Enajsti velesejem — otvorjen

»Močna in krepka Jugoslavija je neobhodno potrebna slovenskemu gospodarstvu« — Pomembna govora bana dr. Marušiča in predsednika Bonača

Ljubljana, 30. maja.

Dopoldne ob 10. uri se je vršila svečana otvoritev XI. mednarodnega vzorčnega velesejma. Pred upravnim poslopjem so sprejemali povabljenec predsednik velesejma g. Fran Bonač z upravnim odborom in ravnateljem g. dr. Dularjem. K otvoritvi so se zbrali: zastopnik kralja divizijski general Bogoljub Ilić s soprogo, ban dr. Marušič kot zastopnik ministra za trgovino in industrijo, brigadni general Gjorgje Popović kot zastopnik ministra vojske in mornarice, zastopnik finančnega ministra direktor dr. Povalej, zastopnik ministra za šume in rude inž. Serneca inž. Cvetko Božič, zastopnik rektorja dekan dr. Hinterlechner, škof dr. Rožman, podžupan Jare, predsednik Zbornice za TOI g. Jelačin ml. s tajnikom Plessom, zastopnik velesejma v Barju g. Milet, delegat trgovske zbornice Italo Orientale, zastopnik češkoslovaškega poslanika inž. Ševčik, zastopnik avstrijskega poslanika generalni konzul dr. Pleinert, zastopnik danskega poslanika konzul g. Knez, zastopnik francoskega poslanika trgovski ataše Muzet, francoski konzul Neuville, zastopnik italijanskega poslanika konzul Rainaldi, dr. Vladimir Ravnihar, rumunski konzul inž. Jelačin in številni zastopniki industrijskih, trgovskih, obrtnih in kmetijskih korporacij in zbornic kakor tudi mest.

Predsednik velesejma g. Bonač

je nagovoril zbrane goste z naslednjim govorom:

Velepoštovana gospoda!

Z današnjim dnevom stopa v življenje XI. ljubljanski vzorčni velesejem, hkrati 16. prireditel v teh razstavnih prostorih. Postala je tradicija, da se vrši otvoritev velesejmov na posebno slovesen način, ki naj poudari globoki pomen teh najjačjih manifestacij jugoslovenskega gospodarskega življenja.

Spoštljivo pozdravljam zastopnika Nj. Vel. kralja, najvišjega pokrovitelja ljubljanskega velesejma, g. divizijskega generala Bogoljuba Ilića, g. bana dr. Draga Marušiča, prevzvišene g. škofa dr. Gregorija Rožmana, g. podžupana prof. Evgena Jareca, ugledni konzularni zbor z gospodom generalnim konzulom dr. Pleinertom na čelu, visokospoštovane zastopnike naše hrabre vojske, klera, državne uprave in avtonomnih občin.

Iskreno dobrodošlico izrekam predstavnikom industrijskih, trgovskih, obrtnih in kmetijskih korporacij in zbornic, odposlancem Zagrebškega zbora, članom našega novinarstva in sploh Vam vsem, ki ste danes naši ljubi gostje.

Ljubljanski velesejem stopa v novi deceniji svojega plodnosa udejstvovanja. Pokazal je s svojimi mnogobrojnimi prireditvami, da Ljubljana hoče in mora obdržati sloves žarišča slovenske kulture in gospodarske inicijative. Ljubljanski velesejem je naš prerojeni mladi državi nujna potreba, ker združuje razmetane gospodarske sile, ker je izraz naše življenske moči in ker krepi kot tak nade v lepšo in svetlejšo bodočnost.

Ljubljanski velesejem pogloblja gospodarske odnose med posameznimi pokrajinami, poživlja medsebojni trgovanje in pospešuje tekmovanje med izdelki domačih obratov in onimi iz inozemstva.

Velesejem s svojo bogato razstavo, plod marljivega dela domačih rok, pa tudi dviga državljansko in stanovsko zavest in baš ta nam je močno potrebna. Čas je, da se naš narod zave, da je svoboden, da ne robuje več na domači grudi. Zavedati se moramo, da smo zdaj svoji gospodje na svoji zemlji, da smo zdrav, za napredkom stremječ narod, katerega je narava obdaruja s toliko darovi, da lahko tekmujejo z drugimi zapadnimi narodi v borbi za oblanek. Ponosni moramo biti, da smo Jugoslovani.

Posledice že več let trajajoče svetovne gospodarske krize čuti tudi naša država dovolj težko, v kljub temu, da je pretežno agrarnega značaja. Reči pa moram, da vendar ne gledam z

nezaupanjem v bodočnost. Enotna zakonodaja in žilavo prizadevanje naše vlade, da omili krizo in ojači gospodarstvo, so nam porok, da bomo srečno preživeli tudi sedanje težke čase. — Velik korak h konsolidaciji pomeni nedavno zaključeno zunanje posojilo in zakon o stabilizaciji dinarja.

Narodni gospodarji sicer pravijo, da so velesejmi zrcalo gospodarskega stanja dotične države. Vzlic temu se nadejam, da bodo kupijski uspehi na našem velesejmu mnogo večji, kot bi jih teoretično dopuščala sedanja splošna gospodarska kriza. Uverjen sem, da bo tudi letošnja razstava pokazala, da so se naši narodno-gospodarski odnosi v preteklem desetletju zelo izboljšali. Koliko zaslug si je pri tem pridobil ljubljanski velesejem, bo pokazala objektivna zgodovina. Eno je pa že danes jasno, da tega sejma naše gospodarstvo tudi v bodoče ne bo moglo pogrešati.

Naše nadaljnje delo mora roditi tem več uspeha, ker je naš najvišji pokrovitelj sam Nj. Vel. kralj, ki mu je najvišji zakon sreča in blagostanje naroda.

Pozivam Vas, spoštovana gospoda, da zakličite z menoj našemu najvišjemu pokrovitelju Nj. Vel. kralju, trikratni »Živijo!«

Naj mi bo dovoljeno, da se ob tej priliki iskreno zahvalim našemu vrlému novinarstvu za vso izdatno podporo in pomoč, ki jo je bil deležen ljubljanski velesejem.

Prosim gospoda bana dr. Draga Marušiča, da otvori XI. mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani.

Ban dr. Drago Marušič

je v svojem otvoritvenem govoru dejal:

Ljubljanski velesejem je postal stalna gospodarska institucija Dravske banovine. Dejstvo, da se danes odvijata nepretrgoma že enajsto leto, je dokaz ne samo, da na čelu te institucije stoji možje, kateri s smotnim in gospodarskim delom in z vztrajnostjo, ki je predpogoj za vsak uspeh, znajo premagati vse ovire, temveč da je ljubljanski velesejem postal od preke potrebe za metodičen razvoj slovenskega gospodarstva.

Kadar človek stremi gotovemu cilju, do katerega ga vodi dolga in naporna pot, je potrebno, da premeri svoje sile in da si razdeli pot v odseke ter tako od etape do etape neutrudno in vzdržoma koraka cilju nasproti. Vsaka etapa je dosežen uspeh. Ob vsaki etapi vrže pogled nazaj. Zadoščenje nad doseženim uspehom mu daje svežil sil, da ne omaga na poti, temveč da s podvojenim pogumom spe vedno bližje in bližje cilju.

Tudi cilj gospodarskega udejstvovanja je velik in težak. Gre za srečo in blagostanje naroda. Za dosego tega cilja je potreben stalni napor ter vztrajno hoteenje. Da na poti ne omagamo, je potrebno, da iz doseženih uspehov črpamo nove pobude za nadaljni napredek. Velesejem je taka etapa, kjer premerimo svoje delo, kjer na podlagi medsebojnega gospodarskega spoznavanja racionaliziramo svoje napore in kjer na podlagi doseženih uspehov črpamo novih sil in nove pobude za nadaljne gospodarsko delo.

Ljubljanski velesejem je predvsem tudi revija tega, kar je ustvaril slovenski um in kar je zgradila slovenska roka. Očividno je, da mora odsevati vsled tega gospodarske in socialne strukture ljudstva, ki živi v Dravski banovini. To ljudstvo živi na lepi zemlji, ki pa, žal, vsled pretežno planinskega značaja nima dovolj zemlje. Zato pa je naš človek marljiv in varčen, on racionalno izkorišča gospodarske možnosti, ki mu jih nudi narava. Vodne sile in premog mu omogočajo razvoj trgovine in obrti, v kmetijstvu polagoma prehaja v intenzivno pridelovanje, kjer skuša s izvrstno kakovostjo pridelkov nadoknaditi ono, česar mu pičlo odmerjena zemlja ne dovoljuje pridelovati v veliki količini. Pri vsem tem pa je tudi vidno, da je močna in krepka Jugoslavija neobhodno potrebna slovenskemu gospodarstvu, kakor tudi slovensko gospodarstvo stremi za tem, da bo koristna komponenta pri zgradbi naše ljubljene domovine.

Ljubljanski velesejem je vsled tega tudi dokaz gospodarske solidarnosti in gospodarske vzajemnosti vseh krajev širne Jugoslavije. — Končno je on primer gospodarske solidarnosti vseh narodnih slojev in dokaz, da je trajen napredek mogoč samo s harmoničnim sodelovanjem vseh narodnih sil.

Prijetna dolžnost mi je, da v imenu ministra za trgovino in industrijo gospoda Jurija Demetroviča, ki je po državnih poslih zadržan, da osebno otvori velesejem, kakor tudi v svojem imenu čestitam prirediteljem na tem novem velikem delu za gospodarski napredek Dravske banovine. Želim, da bi velesejem prinesel popolen uspeh ne samo v gospodarskem pogledu, temveč tudi v poglobitvi spoznanja naše nerazdružljive solidarnosti v delu za napredek Jugoslavije in naše ljubezni do kralja in domovine.

S temi željami, pooblaščen od ministra trgovine in industrije g. Jurija Demetroviča, da ga pri otvoritvi velesejma nadomestujem, proglašam s tem, da je velesejem otvorjen.

Govora g. Bonača in dr. Marušiča je oddajala radijska postaja.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. 998

Maribor

m Minister Korač v Ormožu. Te dni je prišel iz zdravstvenih vzrokov v Ormož bivši minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Korač.

m Odhod župana. V ponedeljek 1. junija odide mestni župan g. dr. Alojzij Juvan na dopust. Zupanske posle bo za čas njegove odsotnosti vodil podžupan g. Franjo Lipold.

m Sodniški izpit. Te dni je napravil sodniški izpit dosedanjí avskultant tukajšnjega okrožnega sodišča g. dr. Teodor Tominšek, sin ravnatelj klasične gimnazije dr. Josipa Tominška.

m Petindvajsetletnica Eda Groma. V prvi polovici junija bo slavil član našega gledališča g. Eda Grom petindvajsetletnico gledališkega delovanja. Za to proslavo pripravlja gledališče pretresljivo zgodovinsko žaloigro avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa »Meyerling«, v kateri bo jubilar igral nadvojvodo Rudolfa.

m Kongres narodnih železničarjev. Dne 16. in 17. junija bo v Mariboru kongres jugoslovanskih narodnih železničarjev iz vse države, katerega se bodo udeležili tudi zastopniki železničarjev iz Češkoslovaške, Poljske, Romunije, Francije itd.

m Zborovanje strojnikov in kurjačev. Danes dopoldne bo v gostilni Hönigmann na Meljski cesti letno zborovanje strojnikov in kurjačev, katerega se bodo udeležili tudi delegati iz Ljubljane in Zagreba.

Obleke moške, otroške, čevlji, nogavice, solidno pri JAKOBU LAHU, Maribor 1182

m Prvi občni zbor na Pohorju. V nedeljo 14. junija bo v Pohorskem domu na Pohorju letni občni zbor društva občinskih namestencev v Dravski banovini. To bo prvi društveni občni zbor na Pohorju.

m Prodnike gojencev Glasbene Matice v Mariboru bodo v torek 2. sredo 3. (nižji tečaj) ob pol 18. uri popoldne ter v petek 5. in soboto 6. junija ob 20. uri zvečer. (višji tečaj) v mali Unionski dvorani. Vstop prost. Spored 5 Din; dijaštvo 2 Din.

m Tombola v prid »Počitniškega doma kraljice Marije« preložen. Ker bo dne 7. junija t. l. okrožni sokolski zlet v Studencih in bi bil vsled tega uspeh tombole nesiguren, smo primorali preložiti tombolo na 20. septembra t. l. Ker imamo mnogo krasnih dobrot, zlasti tudi ročnih del, želimo, da delo, ki smo je vložili v predprilave, prinese željeni uspeh v prid naše humanitarne ustanove. Ze kupljene karte veljajo v jeseni. Mariborsko slov. žensko društvo.

LUNA MARIBOR nogavice vseh vrst

m Uspeh mariborskega perutinarja. Na perutninarski razstavi v Zagrebu je dobil veleposelnik Kuhn iz Radvanja za razstavljene kokoši štajerske pasme edino prvo nagrado, zlato kolajno in denarno nagrado.

m Otvoritev Pohorskega doma. Zadruga mestnih uslužbencev v Mariboru bo v nedeljo, dne 14. junija slovesno otvorila svojo počit-

Potovanje po zvezdi večernici

91.

Vedno dalje in dalje je plavala čudna ladja. Potniki na njej so bili neznasko dobre volje. Naposled je priplula do plitvine, iz katere so se dvigale čudovite rastline, polne pestrega cvetja. Po njih so se solnile velike muhe najrazličnejših oblik, nad njimi pa so letali pestrobodni metulji. Takih Dušan in Danica še nikoli nista videla.

92.

Naposled so Dušan, Danica in Čučiručel prišli na golo, le s peskom posuto nasprotno obrežje. Ozrli so se po pokrajini in opazili, da je samo obrežni pas poraščen z nekakšnimi velikimi kaktejami, za njimi pa se širi nepregledna puščava. Čudna ptica je odletela, želva pa se je skobacala na pesek, zleknila se po njem in zadremala.

niško zavetišče na Pohorju, Pohorski dom. Spored otvoritve bomo še objavili.

m Prihodnja opera. Narodno gledališče študira Kienzlovo opero »Evangeljnik«, v kateri bodo razen članov in članice nastopili tudi gostje gg. Neralič in Jarc ter ga. Kovič-Zamojčeva. Premiera bo prihodnji teden.

m Lekarniška služba. Nočno lekarniško službo bosta imeli od danes opoldne do prihodnje nedelje opoldne lekarni Savost »Pri sv. Magdaleni« na Trgu kralja Petra in Sirak »Pri angelu varhu« na Aleksandrovi cesti.

m Koncert v parku. Danes dopoldne bo v Mestnem parku promenadni koncert vojaške godbe. Na sporedu je 6 točk.

Klobuke, perilo, kravate nudi ugodno JAKOBU LAHU, Maribor 1184

m Razdelitev nagrad Jadranske Straže. Danes ob 10.30 bo tukajšnji odbor Jadranske straže na slovesen način razdelil v dvorani Zadrugne gospodarske banke 13 nagrad onim srednješolcem, ki so napravili najboljše naloge o morju. Razdeljene bodo: 1 nagrada v iznosu 900 Din, dve v iznosu 600 Din, tri v iznosu 300 Din vsaka in sedem tolažilnih po 100 Din.

m S sejma za prašiče. Na sejmu v petek je bilo 365 prašičev, kupčija je bila živahna in so se prodale 204 živali. Cene so bile: 5 do 6 tednov stari 60 do 80 Din, 7 do 9 tednov 90 do 140 Din, 3 do 4 mesece 160 do 250 Din, 5 do 7 mesecev 300 do 350 Din, 8 do 10 mesecev 400 do 450 Din, enoletni 600 do 700 Din. Meso: živa teža kilogram 6 do 8 Din, mrtva teža 9 do 10 Din.

m Živilski delavci. Danes ob 9.30 bo v gostilni »Pri zlatem konju« v Vetrinski ulici zborovanje vseh mariborskih živilskih delavcev. Na dnevnem redu so vprašnje kolektivne pogodbe in druge zadeve.

m Pijte original »CHABESOC«. 1114

m Za brezposelne. Borza dela v Mariboru rabi nujno: za okolico 1 pastirja, 6 hlapcev, 1 tapetnika, 1 sedlarja, 1 peka, 4 krojače; za Celje: 2 železostugarja; za Maribor: 1 črko-slikarja, 1 stavbenega tehnikarja in 6 dečkov za pobiranje žog na teniških igriščih; nadalje: 23 dekel, 2 plačilni natakari, 1 blagajnik, 2 hotelski kuharici, 1 kuharico za podčastniško kuhinjo, 2 vzgojiteljici, 2 šteparici za gornje čevlje, 12 kuharic, 20 služkinj in za Vinkovce 2 vzgojiteljici, ki znata francosko.

m Najboljši liker sveta »Gromozovka« Maribor, Maistrova, 1334

m Ogenj v Hochmüllerjevi tovarni. V petek krog 22. ure ponoči je Julijana Purgarjeva, stanujoča v Hochmüllerjevi hiši v Taborški ulici opazila, da se valj gost dim iz tovarne bučnega olja, ki je v isti zgradbi. Obvestila je nemudoma lastnika, ki je z domačimi pohtel v tovarniške prostore in opazil, da so se vnele bučne lučine. O požaru so bili obveščeni tudi gasilci, ki pa niso več nastopili, ker so ogenj pogasili že domači. Škoda je le neznatna.

m Podlegel poškodban. Delavec Josip Klep, kateremu je v petek na Nassimbenjevem stavišču padel na glavo skripec, je včeraj v bolnišnici umrl.

m Nesreče in nezgode. Včeraj je v stanovanju v Studencih padla po stopnicah 20 letna Sofija Dedičeva in se tako poškodovala na glavi, da je morala v bolnišnico. V Pretežu je včeraj padla 76 letna posetnica Antonija Kodričeva tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo, pod kolenom. Z rešilnim avtom so jo prepeljali v tukajšnjo bolnico. Včeraj popoldne je v Korosčevi ulici padla pri delu opeka na glavo 22 letnemu delavcu Francu Loličancu in ga težko ranila. Prvo pomoč je našel na rešilni postaji.

m Radi kvalitete in cene — samo »Karo« 985

m Aretacija. V petek je bil tu aretiran Rudolf K. in sicer radi beračenja.

m Napad. V petek popoldne je hišna posestnica Neža Potočnikova izsledila v svojem vrtu pri brodu ob Dravi delavca Jakoba K. spečega v travi in ga je prebudila ter naglala. Pri tem pa se je K. tako razburil, da jo je napadel z opeko in mu je komaj pobeignila. Razen tega je poškodoval tudi ograjo.

m Lovsko streljanje. Slovensko lovsko društvo v Mariboru priredi danes ob 15. uri na strelišču v Radvanju strelsko vajo na lončene golobe.

m Tatvina plašča. Elzi Štubljavi, dijakinji tretjega letnika učiteljskega je v sredo neznanec ukradel s hodnika šole šolskih sester v Samostanski ulici 800 Din vreden plašč.

m Tatvina denarja. Karlu Rosenfeldu, natakarju v restavraciji Halbwidi je izginila iz nezakljenjene spalnice denarnica s 150 Din, katero je imel v svojem jopiču.

m Aretacija tatu. V petek je tukajšnja policija aretirala 29 letnega brezposelnega ključavničarja Alojzija Čopa brez stalnega bivališča, ker je prodal nekemu Mariborčanu za 400 Din kolo znamke »Waffenrad«, št. 3.110.215, vredno najmanj 12000 Din. Kolo je gotovo ukradeno. Razen tega ga zasleduje orožniška postaja v Slovenjgradu radi vloma tatvine, izvršene dne 15. februarja letošnjega leta pri posestniku Tretjakju. Naposled pa ima policija tudi prijavo avstrijskih orožnikov iz Lučan o vlomu v Gradišcu pod Kozjakom, kjer je neznanec, ki je po pisu docela sličen Čopu, vломil v neko hišo in odnesel razno obleko v vrednosti krog 200 šillingov. Izročen bo sodišču.

m Obsodba juvelirja. Ker je kupil ukraden prstan, je bil v petek pred tukajšnjim kazenskim senatom obsojen mariborski juvelir na 1680 Din denarne kazni pogojno za dobo treh let.

Litija

Ribji tatovi. Pretečeni petek okrog 5. zjutraj je zalotila orožniška patrulja v Sp. trgu pri Litiji trojico ljudi, ki so lovili ribe. Še žive so spustili v Savo. Napravili so hišno preiskavo in zaplenili na podstrežju lepo ribiško mrežo, katera je last g. ing. Koblerja.

Velik pes lovljak je popadel pretekli teden upravitelja graščine Grmače g. ing. O. Strzelba in ga ugriznil v levo nogo, tako da je bil prisiljen iskati pomoči pri dr. Ukmarju v Litiji. Pes je last gostilničarja Pakja iz Javorjev pri Litiji.

Ali so bili tisočaki iz blagajne v Obrtni banki?

Dva osumljenca, ki sta prišla v gostilno na Rožniku na binkoštni ponedeljek s šopom »jurjev« in »metuljev«

Ljubljana, 30. maja.

Ali jih že imajo? Namreč vlomilec, ki so izpraznili blagajno v Obrtni banki! Tako od torka že vprašujejo, kamor prideš. Jih imajo in jih nimajo! Toda dva prideta po dosedanjih poizvedbah posebno v poštev. Policija je namreč ugotovila, da sta prišla na binkoštni ponedeljek 25. t. m. med 15. in 16. uro v gostilno na Rožniku dva mladeniča, ki sta plačala s tisočakom in ki sta imela pri sebi šop tisočakov in stotakov.

Eden izmed obeh osumljencev je star 20 ali 22 let, je precej vitke postave, ovalnega nežnega in bledega obraza, gladko obrit, ima visoko čelo in dolge nazaj počesane temne lase. Oblečen je bil v temno obleko in je nosil srajco z ovratnico. Pokrivala ni imel pri sebi.

Drugi osumljenec je mlajši, prisodili bi mu 17 ali 18 let. Ta je srednje postave, tudi ovalnega bledega obraza in srednje dolge na stran

počesane plave lase. Oblečen je bil v temnoplav suknič. Nosil je srajco z ovratnico. Pokrivala ni imel.

Vlomilca — pred kratkim izpuščen na kaznjencev

V Obrtni banki so našli, kakor je »Jugoslovane« že poročal tudi ustnik za cigarete rumene barve s črnim robom na koncu in novo šolsko držalo rumene barve, kakršne uporabljajo šolarji. Našli so tudi nov železen vijak, kakršne rabijo mizarji, in več koncev spletene žice, s katero je vlomilec med vlomom od znotraj privezal vrata.

Glede te vrvice so ugotovili, da je bila spletena iz tanjših vrvic, kakršne uporabljajo kaznjenci pri izdelavi metel v naših zaporih in kaznilnicah. Iz tega je sklepati, da sta vlomilca pred kratkim iz zapora ali iz kaznilnice izpuščena kaznjencev.

Celje

* Jakopičeva slika je ostala v Celju. Gotovo najlepša slika na zadnji umetniški razstavi je bil Jakopičev »Načrt za mestno hišo v Ljubljani«. To sliko, ki jo imenujejo tudi »Delo«, je kupila Mestna hranilnica.

* Mistifikacija gasilcev. V četrtek zvečer je nekdo telefonično javil gaberskim in mestnim gasilcem, da gori neke pri Ljubečini. Obe požarni brambi sta se odpeljali v naznačeno smer, požara pa ni bilo nikjer. Zlobnež, ki je s tem povzročil samo škodo gasilcem, zasluži najstrožjo kazen.

* Sokolsko društvo v Storah priredi danes ob 14. svoj prvi javni nastop. Po nastopu prost zabava. Sodeloval bo polnoštevilna železničarska godba iz Celja. Ob 14. sprejem bratov in sester. Prijatelji Sokolstva vljudo vabljeno.

* Celjska obrtno-nadaljevalna šola ima svoj letošnji sklep danes ob 8. zjutraj v telovadnici mestne narodne šole. Razdelile se bodo tudi nagrade 87 najboljšim mučencom.

* Mestni kino predvaja od jutri naprej zvočno opereto »Mirozovc«. V glavnih vlogah Charlotte Suza, Ernst Verebes ter Siegfried Arno.

* Občni zbor Ribarskega društva bo v petek 12. junija ob 20. v hotelu »Hubertus«.

* Občni zbor ženske in moške podružnice CMD v Celju bo v torek 2. junija ob 20.30 v Celjskem domu. Poročal bo član glavnega vodstva g. Prekoršek. Člani in prijatelji društva so vabljeno.

* Zvezi čevljarskih zadrug za Dravsko banovino ima svoj ustanovni občni zbor danes ob 8. zjutraj v hotelu »Evropa«.

* Katastrska uprava, ki bi se morala s 1. junijem preseliti iz dosedanjih prostorov na sreskem načelstvu v nove prostore drugega nadstropja poštnega poslopja, se bo preselila še le v avgustu.

* Ruske pesmi in kavkaški plesi so na sporedu koncerta, ki ga priredi slavni zbor domskih kozakov Plator na praznik 4. junija zvečer v Mestnem gledališču. Naj nihče ne zamudi tega redkega večera. Vstopnice pri Goričarju & Leskovsku.

* Grozna nezgoda. V trenutni duševni zmedenosti se je v petek popoldan 32-letni posestnik G. M. iz Arclina z britvijo prerezal vrat. Z rešilnim avtomobilom so ga še pravočasno odpeljali v celjsko javno bolnico, tako, da je upanje, da bo okrevljal.

* Izguba. 28. t. m. je neka ženska na poti iz Zavodne do kolodvora izgubila štiri bankovce po 100 Din. Najditelj se naproša, da odda denar na policiji.

* Gostilničarska pivovarna v Laškem bo imela svoj ustanovni občni zbor v torek 16. junija ob 9.30 dopoldan v hotelu »Slavijac« v Laškem.

Zopet dva požara

Posrečilo se je rešiti hišo — Gozd v ognju

Slovenjgradec, 28. maja.

Pred dnevi smo poročali o dveh požarih, ki sta upropastila dva posestnika. Preteklo soboto pa bi kmalu ogenj uničil posestniku Kotniku Francu v Starem trgu pri Slovenjgradu njegovo hišo in gospodarsko poslopje. Kmalu po obedu je segrela domača gospodinja v štedilniku vodo za pranje in začela že z delom. Medtem pa se je zvrnil dimnik na leseno streho; saj so povzročile ogenj. Le s prisotnostjo in takojšnjo pomočjo sosedov so preprečili, da ni ogenj uničil hiše in gospodarskega poslopja. — Sosedji so pristavili takoj lestve in v škafih donášali vode iz bližnjega potoka in predno so prišli starotroški gasilci s svojo brizgalno, je bil ogenj že pogasjen. Tudi slovenjgraški gasilci z njihovo motorno brizgalno, ki so prišli takoj na mesto požara, niso gasili. Škoda ni radi požrtvovalnosti sosedov velika in še ta je krita z zavarovalnino.

V torek opoldne se je valil sumljiv dim izza Mislinjske planine in kmalu se je doznalo, da gori mal kompleks gozda. Večje nevarnosti ni bilo, ker je bil gozd v bližini posekan. Škoda radi nizke cene lesa ni velika. Nevarnost je bila pa zelo velika, da bi goreče iskre ne zanele požar tudi drugam, posebno radi tega, ker je pihal močan veter, a je v veliki sreči izostala.

Novo mesto

Predavanje. Dane popoldne priredi novomeška podružnica »Jadranske Straže« v šmihelski osnovni šoli vsem tamošnjim prosvetnim in humanim društvom kot tudi ostalemu občinstvu predavanje o važnosti in pomenu morja. Predava predsednik M. O. J. S. učitelj Viktor Pirnat. Vabljeni vsi!

Tujski promet. V seznamu klimateričnih in turističnih krajev Dravske banovine najdemo kot zastopnika našega sreza Novo mesto in Trebnje. Napredek. Davčna in taksne olajšave hotelske industrije. Hotel Polajnar je v polni gradnji, v kratkem bošt in ponos naše metropole. Doslej imamo v Novem mestu 60 sob za prenočišča, izmed teh 27 sob z eno posteljo, 24 sob z dvema posteljama in 9 sob s tremi posteljami. To število se bo z julijem izdatno dvignilo. Na petkovi glavni skupščini »Zveze za tujski promet v Sloveniji« je zastopnik tuk. Olepševalnega in tujsko-prom. društva g. učitelj Viktor Pirnat v povzdigu tujskega prometa v lepi naši dolini stavil sledeče predloge: Ker se je ukinitil izletniški vlak, naj drž. železnica izda za soboto popoldne in nedeljo izletne karte z običajnim popustom. Direktna zveza Novo mesto—St. Janž naj se iz jutra preloži na opoldanski vlak. Čim prej naj se dolenjska prikolpi velikemu električnemu omrežju oz. se Novemu mestu dovoli, da si samo zgradi primerno elektrarno na Krki. Ob posebnih izdajah propagandnih revij naj se v bodoče upošteva tudi slikovita dolenjska prestolnica z okolico. Upanje je, da bodo vse te želje v doglednem času uresničene.

Smrt je pobrala po kratkotrajni bolezni mlade študenta Franca Horvata iz Valte vasi. Še pred dobrimi 14 dnevi je vesel prihajal v šolo.

Trebnje

Akademija. Danes popoldne je zaključek prednjaškega tečaja. Ob tej priliki bo naš agilen Trebanjski Sokol priredil zaključno akademijo z udeleženci in učenci te šole. Ob zaključku tega tečaja želimo vsem tečajnikom bratom in sestram kar največ uspehov v bodočem njihovem sokolskem delovanju. Iskrena bratska zahvala pa velja vsem bratom predavateljem domačim in gostom, ki so po svojih močeh toliko žrtvovali in nam vzgojili vrsto društvenih prednjakov. Vsi ostali pa boste dali našemu trebanjskemu Sokolu najlepše priznanje za ves trud s tem, da boste posetili današnjo našo akademijo. Zdravo!

Trebnje letovišče. Med mnogimi podeželskimi kraji in trgi je tudi Trebnje uvrščeno med naša letovišča. Ukreniti pa bi bilo vsekakor nekaj za razvite tujskega prometa pri nas. Tudi Trebnje, ki se lahko postavi s svojim zdravim ozračjem in krasno okolico, bo postalo prikupljivo, če bomo znali z agitacijo privabiti tuje. Vsa društva ter javne ustanove in pa tudi posamezniki, ki jim je blagor našega kraja res pri srcu, morajo pa prirediti delati v tem pravcu!

Uradni dan. Prihodnji torek bo uradni dan sreskega načelnika v Trebnjem, G. sreski načelnik bo sprejemal stranke v novi občinski pisarni dopoldne.

Poljčane

Nesreča radi pomanjkljivega mostu. V Poljčane pelje po travniku pešpot čez potok Breznico. Preko njega drži mostič, ki pa mu manjka že dalje časa nekaj desk, tako da je od brega pa do prve deske za dober korak most nepokrit. Treba je prav male neopazljivosti, ali da ti malo spodrsne, pa padeš v globino, kjer si lahko zlo-miš roko ali nogo ali še kaj hujšega. Tako je te dni neki delavec, ki je malo nerodno stopil, padel vanj ter se po vsem telesu prav občutno poškodoval. Ker hodijo tod preko tudi otroci v šolo in je pričakovati še več nezgod, bi bilo vsekakor potrebno, da se omenjeni most takoj popravi!

Zopet požar. To pot je gorelo v naselju Vrholje blizu Studence pri Poljčanah. Bila je neznanca vročina, ko se je razširila v četrtek popoldne vest, da gori pri posestniku S. Kako je nastal ogenj, še ni znano, domneva pa se, da je na slamnato streho padla iskra in je silna vročina le še pomagala, da je koča na mah do tal zgorela. Ljudje, ki so bili večinoma na polju, so pritekli, kar se je dalo hitro, na pomoč in so obvarovali ognja še poleg stoječe večje objekte, tako gospodarsko poslopje in večjo zidano hišo. Je to v enem mesecu že peti požar v naši najbližji okolici.

Razširjajte Jugoslovana!

Sokolstvo

Vzgoja sokolskih čet

Velik razmah Sokola v naši državi je gotovo vsakega Sokola navdušil. Porast članstva je bil v enem letu tako ogromen kot ga ni bilo v vseh prejšnjih letih, razen ob prevratu, ko so pihili pod okrilje Sokola vsi oni, katerim je bila prej pot zaprta.

Pred svetovno vojno je imel Sokol nalogo braniti svoj narod pred germanskim navalom. Ta naloga je danes sicer odpadla, in pa še vedno nalogo vzgajati k nacionalni zavednosti do jugoslovanske ideje. K velikiemu prastu članstva in kmetskih sokolskih čet je gotovo mnogo pripomogel tudi član, ki govori o vojaških olajšavah Sokolov telavdecev pri odsluženju kadrovskega roka. Vsekakor pa sedanje urejeno stanje v državi daje ljudem zaupanje in obenem tudi prepričanje, da Sokol kraljevine Jugoslavije ni nobena demagoška organizacija, kot jih je po vojni mnogo nastalo in so služile le osebnim koristim nekaterih. Hitremu porastu Sokola moramo pozorno slediti in to tem pozornejši, čim silnejši in hitrejši bo razmah med narodom.

V tem oziru imamo lep primer delovanja ustanovitelj dr. Tyrša in njegovih sodelavcev. Po letu 1862 je Sokolstvo na Češkem dobilo ogromen razmah, kljub najhujšim oviram Dunaja in Sokolu naklonjene želje vlade v Pragi. V razmeroma kratki dobi je bilo na Češkem ustanovljenih nad 130 sokolskih društev. Ko pa je bil dr. Tyrš zaradi bolezni dve leti odsoten, je sokolska ideja pešala in tako je na 1. vsesokolskem zletu leta 1882 nastopilo le 70 društev. Krivda naglega propadanja društev je bila v neupoštevosti, ali kakor je rekel dr. Tyrš v nepoznanju sokolske teorije. Društva so se ustanavljala v nekem hipnem navdušenju, število članstva je hitro rastlo, manjkalo pa je prave sokolske vzgoje in discipline. Tyrš je vedno in povsod zahteval ne samo telovadbo, marveč tudi teoretično znanje in sokolsko vzgojo sloh.

Ako primerjamo tedanje stanje na Češkem, ga moramo v marsičem primerjati z našim sedanjim, ko dobiva sokolska ideja med našim narodom čim večji razmah.

Prišli so se že prvi javni nastopi in videti je, da se je v zimskih mesecih pridno in vztrajno delalo, t. j. telovadilo, mnogo premalo pa se je čulo o poučenih predavanjih. Danes, ko ima že skoro vsako sokolsko društvo lake člane, ki bi stopili v stik s kmetskim ljudstvom in mu pojasnili na lahek in umeven način, pomen in bistvo sokolske misli. Popolnoma zgrešena je, naše kmetsko ljudstvo privesti v dvorano pred govornika, ki svoje predavanje kratkoma prebere, bodisi da je dobro ali slabo. Poslušalci ga poslušajo in s končnim aplavzom je vse končano. Našem kmetskemu ljudstvu je treba nuditi vzgojo, ki prihaja iz njegovega okolja, a ne iz mesta in iz knjig. Res je bilo nekaj vadiateljskih tečajev za sokolske čete in ti tečaji so bili preenostranski in prekratki. V kratki dobi enega tedna ali nekaj dni ni možno vcepiti človeku ideje, s katero bi moral biti prepričan.

V glavnem je bil naš namen ugotoviti, da je Sokolstvo k nacionalizmu in pravemu Sokolstvu več, kot pa sama telovadba. So društva, kjer se goji oboje vzporedno, ta društva izkazujejo najlepše uspehe. Mnogo pa je društev, kjer je članstvu in vodstvu glavno nastop in še ta s pomočjo bratskih društev. Mnogo je tudi članov, ki pridejo v telovadnico tik pred javnim nastopom, da se površno naučijo prostih vaj, nastopijo pri javni telovadbi in sokolsko delo je s tem za eno leto zopet odpravljeno. Vsem tem manjka prave sokolske vzgoje, manjka jim smisel za Sokolstvo in postajajo društva le v breme. Vsakemu sokolskemu delavcu naj bi bil smoter doseči, kar je zahteval dr. Tyrš: Sokolska vzgoja naj ne bo samo telovadba, nego vzgoja duše in telesa. Zdravo!

Nekaj besed o nameravani graditvi Sokolskega doma v Litiji

Kakor v vseh krajih, tako se je tudi v Litiji pod novimi razmerami razveseljivo razmahnila sokolska ideja. Mnogo novih članov je pričelo posejati telovadbo. S pomanjkanjem prostor pa je nastala potreba po novem domu. Glede prostora, kjer naj bi stal novi dom, sta prišla v poštev dva in sicer poleg sportnega igrišča, ki je gotovo najboljši. Poleg njega leži gozd in lepo izravnani sportni prostor, ki bi bil zelo uporaben za javne nastope.

Drugi prostor pa leži poleg občinske hiše ob Savi. Prvega je odbor zavrnil, češ, da je neporaben, ker mora sokolska deca čez železniško progo in bi se lahko zgodila pri tem nesreča. Vendar pa tak razlog še ni zadosten. Saj bi deca lahko prihajala k novemu sokolskemu domu po propustu pod železnico. Ravno tako bi se deca lahko zbrala vsakokrat pred sedanjem sokolskim domom ali kjerkoli drugje in bi odšla nato v spremstvu voditelja k novemu sokolskemu domu.

Kako pa s prostorom ob Savi za občinsko hišo? Sicer stoji tu danes še mlakuže, toda to bi bilo treba zasuti. Dobili bi na ta način 6000 kv. metrov prostora. Kvadratni meter bi stal 40 Din. Obtemu bi bilo potrebno zgraditi betonski zid, kar bi delo znatno podražilo. Dom bi stal nad 1 milijon Din. Pridobili bi pa s tem krasno letno kopališče in telovadišče. Sicer se zdi ta načrt na prvi pogled neuresničljiv. Vendar bi dom kaj kmalu stal, če bi se zanj zanimali odločilni krogi. Saj ima vsaka novost v začetku mnogo nasprotnikov. V mislih je imel odbor tudi posojilo in nabiranje nabiranih akcij. Zavedamo se pa tudi vsi, da brez žrtve sokolskega doma v Litiji ne bo!

O. Pr.

Poslužujte se za oglašanje

»Jugoslovana«!

Sport

OB 17:45: GRADJANSKI I — ILIRIJA I

OB 16: GRADJANSKI REZ. — ILIRIJA REZ.

OB 15: GRADJANSKI JUN. — ILIRIJA JUN.

Danes bo padla odločitev. Teško pričakovana nedelja je napočila. Kako ogromno zanimanje vlada za srečanje med Ilirijo in Gradjanskim, priča veliko povpraševanje po vstopnicah. Razprodani so že skoro vsi sedeži. Gradjanski je naročil za svoje »drukarje«, ki se pripeljejo s posebnim vlakom, 900 vstopnic. Razvila se bo prava »drukarška« bitka med Zagrebčani in Ljubljancani. Zagrebčani se zavedajo, da je treba njihovim milencem pomagati in jih podžigati. Kolikoga pomena je to za igro samo, vedo najbolj igralci. »Drukarji« so že dostikrat pripomogli, da je bila že docela izgubljena tekma še rešena v zadnjem trenutku.

Zunanji okvir popoldanskih tekem na igrišču Ilirije bo torej povsem velikomesten. S sigurnostjo računajo, da bo prisostvovalo državnemu prvenstvu okoli 4000 gledalcev.

Oba kluba nastopita s po tremi moštv. Rezerva in juniorska tekma sta prijateljskega značaja, docim je glavna tekma prvenstvena.

Moštva Ilirije so sestavljena naslednje:

Juniorji: Rožič—Zitnik III, Jež—Kovačič, Lombar, Černač—Derganc, Puc, Grntal, Glušič, Eržen.

Rezerva: Jakšič—Ice, Moljk—Belak, Varšek, Šavs—Černe, Neli, Lah, Domicelj, Rihtar.

I. moštvo: Malič—Bergles, Strehovec—Unterreiter, Dekleva, Pogačnik—Pfeifer, Oman, Kosač, Zitnik II, Doberlet.

Juniorsko moštvo je zelo močno in v kompletni sestavi že preko enega leta ni izgubilo nobene tekme. Danes se prvič srečajo z zagrebškimi juniorji.

Izredno močna je rezerva. V голу je reprezentativni vratar Jugoslavije, ki je tako častno zastopal naše barve na svetovnem prvenstvu v Montevideu. Jakšič je na odsluženju vojaškega roka v Ljubljani in nastopa za Ilirijo. V moštvo igrajo nadalje znani igralci I. moštva Ive, Belak, Varšek in Neli. Pričakovati je, da bo rezervno moštvo Ilirije sigurno zmigalo.

I. moštvo Ilirije nastopi v isti postavi, ki je pred enim mesecem premagala Gradjanskega 2 : 0. Sestava enajstotice Gradjanskega nam ni znana. Moštvo je vsekakor močnejše kakor je bilo ob priliki zadnjega gostovanja. To velja zlasti za obrambo, v kateri igra zopet zagrebški reprezentivac Rajković. Tudi krilna vrsta je mnogo pridobila s Pikičem, ki se je medtem vrnil od vojakov. Nasprotnik Ilirije nastopi torej v znatno močnejši sestavi kot pred mesecem. Ako računamo še na podporo in zaslonbo od strani svojih »drukarjev« — in ta ne bo majhna — potem vidimo, da stoji Ilirija pred izredno težavno nalogo. Vsako podcenjevanje utegne biti usodopolno.

Vodstvo glavne tekme je poverjeno g. Živanoviću iz Novega Sada.

Vse tekme se vrše ob vsakem vremenu. Vstopnina je enotna za vse tri tekme. Radi velikega povpraševanja po sedežih, bo nameščenih pred tribuno 200 stolov.

MARIBORSKI SPORT

Današnje sportne prireditve. Radi nastopa Sokola v Ljudskem vrtu odpadejo popoldanske nogometne tekme in se vrši le dopoldne na igrišču SK Rapida ob 10. prvenstvena nogometna tekma SK Železničar mlad. : ISSK Maribor mlad.

ASK Primorje v Mariboru. V nedeljo dne 7. junija gostuje po daljšem presledku v Mariboru nogometno moštvo ASK Primorja iz Ljubljane. Odigral proti SK Rapidu prijateljsko tekmo. Nogometni turnir jugoslovanskih železničarskih klubov se bo vršil ob priliki kongresa UNZ v dneh 13., 14. in 15. junija v Mariboru. Sodelovali bodo klubi iz Beograda, Subotice, Sarajeva, Zagreba, Ljubljane in Maribora.

Plavalno poudarjeno prvenstvo LPP na Mariborskem otoku je zagotovljeno. Mariborska mestna občina se je izjavila pripravljena dati kopališče prirediteljem na razpolago.

Kranj

Z voza pod kolesa. V četrtek se je hotel odpeljati Gasperlinov hlapec iz Senčurja, potem ko je naložil pred Puščavnikom v Kranju blago na voz, proti domu. Pogal je konje, ki so v trenutku potegnili voz, tako da je hlapec omahnil in padel pod kolesa, ki so mu stisnili malo levo stran prsnega koša. — Rešilni avtomobil kranjskega gasilskega društva ga je odpeljal v Senčur, kamor so poklicali tudi naknadno zdravnika g. dr. Božidarja Fajdiga, ki je ponesrečenca obvezal.

Sumljivež. Neki Zagar Stanislav iz Gorice pri Celju se že delj časa potika po kranjski okolici in nima stalnega bivališča. Dvema posestnikoma iz Predvdora je izvalil srečke Vojne škode, češ, da jih bo oddal banki, ki bo nakazala lastnikoma obresti in vrnila srečki. Zaman sta čakala na obresti in srečke. Tudi sicer slepari Zagar ljudi in jih nagovarja, naj se zavarujejo proti požaru, samo da pride do denarja, ukrene pa nikoli ničesar.

Pregled cepljenih koz. V torek 2. junija bo banovinski zdravnik g. dr. Edvard Globočnik pregledal otrokom cepljene koz.

Solerjem. Vsem onim, ki niso plačali za letošnje leto banovinske takse 100 oz. 50 Din, bo vzelo županstvo šoferske legitimacije, ki se bodo vrnila lastnikom šele ko poravnajo to predpisano takso.

Mestna ura zopet popravljena. Ura na stolpu mestne hiše, ki je bila leta in leta že pokvarjena, je sedaj v redu ter pravilno gre in bje.

Nogometna tekma. Že par mesecev ni bilo v Kranju nobene nogometne tekme. Danes popoldne ob 15. uri pa bo igralo novoorganizirano moštvo SO Sokola z ljubljanskim SK Hermesom. Kranj. Kino Talija predvaja 31. t. m. zvočni film Pat in Patachon 1000 besedi nemško ter deatke bivanje Njih Visokosti kralja in kraljice v Zagrebu v 2 činih.

Jesenice

Ustanovni občni zbor »Srečec, podružnica Jesenice, bo 4. junija t. l. ob 14:14 na Jesenicah. Domačini in Primorci, prijavljajte svoj pristop v lekarni pisмено ali ustmeno. Naj ne bo Primorca v našem okolišu, ki bi ne bil naš član. Vsi v organizacijo!

Osebnost g. Sifrer Egidij, šolski upravitelj v Breznici pri Zirovnici, je imenovan za preglednika osnovnih šol v radovljiškem srezu. — G. dr. Maks Obersnel, gen. tajnik KID je bil izvoljen na eni zadnjih sej občinskega odbora za člana krajevnega šolskega odbora, in to na izpraznjeno mesto po pokojnem g. Pintarju Jožetu.

8. junija bo dan »Rdečega križa«. Danes teden, to je 8. junija, bo dan »Rdečega križa«. — Pobiralo se bo po ulicah in hišah z bloki prostovoljne prispevke v namene, ki jih zasleduje »Rdeči križ«. Ob tej priliki naj daruje vsak kak malo denar, zakaj: kamen do kamna palača.

Ustanovitev novega društva. Ustanovni občni zbor »Olepeševalnega društva« na Jesenicah bo v nedeljo 14. junija ob pol 11. uri v prostorih restavracije »Tancar« in ne 7. junija kakor je bilo prvotno določeno.

Nastop jeseniške dece v radie. V petek 5. junija bo nastopila jeseniška osnovnošolska deca v radie v Ljubljani. Šolski upravitelj g. Leo Pišbrovec bo imel učni nastop moderne, delovne šole z učenci 4. razreda. Razpravljali bodo o prehrani rastlin. Pevski zbor pod vodstvom učitelja g. Rabiča Lojza pa bo zapel več narodnih in zabavnih pesmic. Posebna točka programa bo nastop učencev z orglicami. Oddajanje bo trajalo od 11:45 do 12:45.

Večer KPF. Krožek prijateljev Francije na Jesenicah priredi svojim članom recitacijski večer 3. junija ob 20. uri v salonu gostilne Legal (Kazino, prtiličje, vhod z dvorišča). Gselo: koristno s prijetnim! Glej vabilo.

Žiri

Tombola. V nedeljo 7. junija bo priredil Sokol na letnem telovadišču vsakoletno tombolo. Glavni dobiček je junica, vredna 1700 Din, nadalje čaka srečneže, ki bodo kaj zadeli še mnogo prav lepih in vrednih dobikov, ki bodo razstavljeni v izložbi trgovine Leopoldine Grošelj. Začetek ob 3. uri popoldne. Po tomboli bo prosta zabava s plesom, pri katerem bo sodeloval društveni salonski orkester. Ker je čist dobiček namenjen za kritje stroškov za prizidavo naše obmejne sokolske trdnjave, vabimo tudi vsa okoliška bratska društva, da nas posetijo v čim večjem številu.

Razdrte parne žage. — Te dni sta monterja Schneider in Hofmann odstranila lokomobile, transmise, dimnik v Žagi, ki je bila svojčas last žumarskega inženjerja Ignaca Pelhana, ki se je pred dobrim mesecem smrtno ponesrečil pri Splitu. Lokomobile in ostale stroje bodo prepeljali po cesti v Logatec, od tu pa po železnici v Južno Srbijo, kjer bodo postavili novo žago.

Bohinj

Letno telovadišče društva Koprivnik je v delu. Društvo je v ta namen kupilo zemljišče od posestnika Korošca blizu osnovne šole. Kulukariji so pridno ravnali svet, tako da bo prostor kmalu pripravljen za telovadbo. 7. junija se bo na tem mestu vršila loterija. Ali imate že srečke?

Splošno je že znano

da se dobi v Prečernovi ulici 54, Ljubljana, razna manufaktura po neverjetno nizkih cenah

Sifon	od Din 7.50
Pralna svila	13.—
Tiskovine	6.—
Celirji za srajce	10.—
Češki in angl. kamgarni za moške obleke	80.—
Volneni deleni	26.—
Frotirji za kopalne plašče, 140 cm široki	76.—
Frotiraste brisače	26.—
Creppe de chine, krasne kvalitete	68.—
Srajce, kravate, žepni robci, posteljne garniture, šivane odeje in razno drugo blago po izredno nizkih cenah.	

Oglejte si neobvezno blago in cene!

Samo sveže tovarniško blago!

Josip Ivančič

Ljubljana, Prečernova ulica 54
(nasproti glavne pošte)

Stanovanjski najemniki

društva, zavodi in razni drugi, kateri želijo zidati hiše, domove ali kako drugo poslopje in ne razpologajo z zadostno gotovino, naj se obrnejo na Stanovanjsko in kreditno zadrugo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 23. Uradne ure v delavnikih od 8. do 11. in od 14. do 17. ure.

Naznanilo!

Naznanjam gg. trgovcem, tapetnikom, mizarjem in slavnemu obšinstvu, da sem odstopil od tvrdke Andlovic & Strgulec in da izdelujem posteljne žične vloge nadalje sam na Gospodarski c. 13 (Kolizej). Priporočam se za cenjena naročila, katera bom izvršil točno in solidno po zmernih cenah. Sprejemam tudi popravila vseh vrst žičnih vlog.

Strgulec Pavel

Prva ljubljanska izdelovalnica postelj. žit. vlog. Ljubljana

Borzna poročila

dne 30. maja 1931.

Devizno tržišče.

Jugoslovanske devizne in efektivne borze danes niso poslovale. V Ljubljani so se v prostem prometu danes imenovala sledeče notacije: Amsterdam 22:805, Berlin 13:47, Bruselj 789:76, Budimpešta 989:16, Curih 1096:5, Dunaj 796:61, London 276:83, Newyork 56:89, Pariz 221:94, Praga 167:99, Trst 296:85.

Dunaj, 30. maja. Amsterdam 286:16, Atene 9:2275, Beograd 12:5575, Berlin 168:86, Bruselj 99:07, Budimpešta 123:96, Bukarešta 4:2325, London 34:6037, Milan 37:25, Newyork 711:20, Pariz 27:88, Praga 21:075, Sofija 5:1535, Stockholm 190:80, Kopenhagen 190:45, Varšava 79:665, Zürich 137:70.

Curih, 30. maja. Beograd 9:1225, Pariz 20:25, London 25:14, Newyork 516:80, Bruselj 72, Milan 27:0575, Madrid 44:40, Amsterdam 207:90, Berlin 122:725, Dunaj 72:65, Sofija 3:945, Praga 15:31, Varšava 57:90, Budimpešta 30:19.

Vrednostni papirji.

Dunaj, 30. maja. Bankverein 15:15, Dunav-Sava-Adria 13:20, Prioritete 92:78, Trbovlje 30:5.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 30. maja. 7% Bler 78—80.
Newyork, 30. maja. 8% Bler 84—86, 7% Bler 79—80, 7% pos. Drž. hip. b. 83—83:50.

Žitna tržišča

Novi Sad, 30. maja. Pšenica: 79:80 kg: sred-njebaška 190—195, baška okolica Novi Sad 187:5 do 192:5, Sombor 175—180, potiska šlep 195 do 197:5, gornjebaška in gornjebanaska 192:5 do 197:5, ban. Bega šlep 192:5—195, sremška 78 kg 175—177:5, okolica Indjija 78 kg 180—182:5, slav. 78 kg 175—180, šlep 77:78 kg 170—172:5. — Koruza: baška ladja Tisa, Dunav ali Sava 102—104, sremška 104—107. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 7 vagonov, koruza 22, moka 7, otrobi 2 vagona. Tendence: slaba.

1. junija, vsled praznika borza zaprta.
Budimpešta, 30. maja. Tendence: prijazna. Promet: miren. Pšenica: jun. 14:92—14:94 (14:90 do 14:92). Koruza: jul. 13:78—13:80 (13:80 do 13:82), avg. 14—14:03 (14—14:03).

Gospodarske vesti

× Uzorni vrtnar i gospodar. Prejeli smo naj-novejšo številko za mesec maj tega poljudnega ljudskega časopisa za pospeševanje gospodarstva, katerega priporočamo vsem, ki se zanimajo za vrtnarstvo in kmetijstvo naše države. Zanimivi so v zadnji številki posebno sledeči članki: Po razstavi nizozemskega cvetja; Kak-teje; Dvorno vzorno vzgojevališče na Dedinju; Vitamini v zelenjadnih konzervah; Nega mlade drevesnice po izvršenem sajenju; Roj čebele itd. Letna naročnina na ta zanimiv in koristen list znaša Din 60.—. Naroča se v Zagrebu, Masarykova ul. 30, II.

× Dunavska plovidba Beograd—Dunaj. Danes se bo na svečan način otvorila nova linija državne rečne plovidbe Beograd—Dunaj. Parniki bodo vozili v obe smeri dvakrat na teden. Pri tej priliki bi omenili pisanje graškega časopisa, ki protestira, da avstrijski potniki pri tranzitnem potovanju po Dunavu ne smejo izstopiti v Beogradu in si ogledati mesta, medtem ko je to nemškimi državljanom dovoljeno. »Tagespost« bi lahko vedela da je vizumski obilgo med našo državo in Nemčijo odpravljen, medtem ko za Avstrijo še vedno obstoja.

× Trgovinska pogodba z Avstrijo. Uradno se javlja, da se bodo v najkrajšem času nadaljevala trgovinska pogajanja z Avstrijo in to na Dunju in ne v Beogradu, kakor so poročali dunajski listi. Nadalje se poroča, da je bila pogodba že v prejšnjem beograjskem zasedanju v glavnem dovršena, medtem ko bodo pri sedanjem zasedanju izvršene samo nekatere formalnosti.

× Ureditve naših dolgov v Angliji. Naš londonski poslanik dr. Gjurić je obvestil centralno vlado, da je zadovoljivo dovršil pogajanja o naših predvojni in vojni dolgovih v Angliji. Ti dolgovi bodo urejeni na sličen način, kakor se je to zgodilo v Franciji.

× Oddaja krovskih del na zgradbi vojašnice »Vojvode Mišića« v Ljubljani se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 15. junija t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizije v Ljubljani. — (Oglase na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

× Prodaja pil. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 11. junija t. l. ponudbe glede prodaje 1000 kg pil. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

× Zakon o Kreditanstaltu sprejet. Najvažnejši denarni zavod avstrijske republike, ki je vsled malomarnega poslovanja upravnega sveta in naravnost gorostasnih prejemkov ravnateljstva in uradništva zašel v denarne težkote, je avstrijska republika srečno potegnila iz velike zagate. Včeraj je avstrijski narodni svet sprejel zakon o Kreditanstaltu, za katerega so glasovale vse stranke razen Heimablocka. S tem je zopet srečno odpravljena ena gospodarska pustolovščina dunajskih mogotcev.

Prodajalce

časopisa

(kolporterje) išče z: takoj uprava »Jugo-slovana«. Oglasiti se je od 8. do 12. ur predpoldne priupravi Ljubljana, Gradišče 4

Duko

1374

ličanje

in tapeciranje

avto-

mobilo

Martin Ma'

Domžale 12

500letnica Device Orleanske

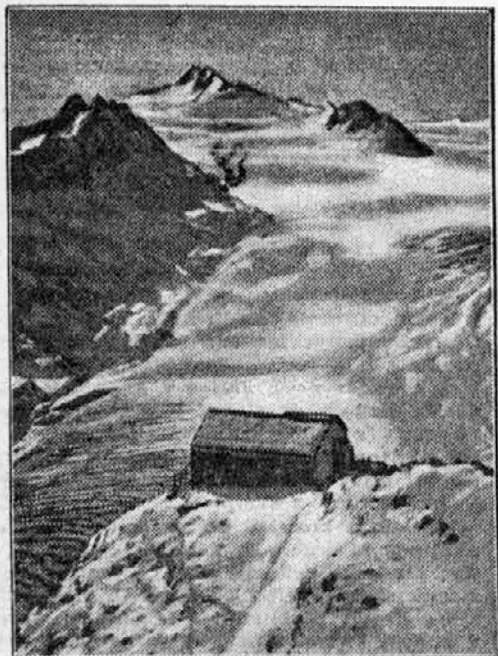
Jeanne d'Arc je bila rojena dne 6. januarja 1412 v Domremy-la-Pucelle kot hčer preprostih kmetijskih starišev. Ko so burgundski vojniki razdeljali njeno vas, ji je govoril notranji glas, da naj z božjo pomočjo reši Francijo in jo osvobodi od Angležev in Burgundcev. Posrečilo se ji je, da je na dvoru v Chinonu prepričala kralja Karla VII. o svojem božjem poslanstvu. Ko je leta 1429. osvobodila Orleans in pregnala Angleže, jo je smatral narod kot božjo odposlanko. Ko je dosegla kronanje kralja, je začela vsled nesposobnosti kralja in zavisti plemstva ugašati njena zvezda. Njen napad na Pariz se je ponesrečil, pri obrambi Compiègna pa je bila 23. maja 1430. od Burgundcev ujeta in nato za 10.000 funtov izročena Angležem. Angleži so jo vsled čarovništva in krivoverstva postavili pred sodišče v Rouen; proces je vodil njen sovražnik Cauchon, škof v Beauvais-u. Obsojena je bila na smrt in dne 30. maja zažgana. Leta 1456. je cerkev obnovila proces proti njej in jo proglasila za nedolžno. Leta 1909. je bila proglašena za blaženo, papež Benedikt XV. pa jo je dne 30. maja 1920 proglasil za svetnico.

Spomenik orleanske devici v Reimsu.

čala kralja Karla VII. o svojem božjem poslanstvu. Ko je leta 1429. osvobodila Orleans in pregnala Angleže, jo je smatral narod kot božjo odposlanko. Ko je dosegla kronanje kralja, je začela vsled nesposobnosti kralja in zavisti plemstva ugašati njena zvezda. Njen napad na Pariz se je ponesrečil, pri obrambi Compiègna pa je bila 23. maja 1430. od Burgundcev ujeta in nato za 10.000 funtov izročena Angležem. Angleži so jo vsled čarovništva in krivoverstva postavili pred sodišče v Rouen; proces je vodil njen sovražnik Cauchon, škof v Beauvais-u. Obsojena je bila na smrt in dne 30. maja zažgana. Leta 1456. je cerkev obnovila proces proti njej in jo proglasila za nedolžno. Leta 1909. je bila proglašena za blaženo, papež Benedikt XV. pa jo je dne 30. maja 1920 proglasil za svetnico.

S poleta prof. Piccarda

Kraj v Oetzthalskih Alpah, kjer je pristal prof. Piccard s svojim zrakoplovom

«Slabi kralj» je napadel Brianda

Pred sodiščem v Parizu se bo moral kmalu zagovarjati zaradi napada na francoskega ministra za vnanje zadeve Brianda neki grof Malroy. Ta mož je namreč napadel Brianda po njegovem prihodu iz Zeneve na kolodvoru v Parizu s palico, toda ljudje so ga prijeli prej, še predno je udaril.

Cudno je, kakšen pomen imajo včasih rodovinska imena. Mož, ki je umoril l. 1914. voditelja francoskih socialistov Jaures-a, se je pisal Vilain; »vilain« pa pomeni v francoščini »grd«. »Malroy« pa pomeni »slabi kralj«.

Ta človek ni prav nič simpatičen. Njegovi stariši so bili zelo bogati in sin je užival v svoji mladosti vse blage, ki jih daje ogromno premoženje. V šolo ni hodil dolgo, pač pa je začel že jako zgodaj »živeti«. V znani igralnici v Monte Carlo je zaigral silno denarja, še več pa v francoskih kopalnicah Deauville in v Biarritz-u. Seveda o igranje važno vlogo v njegovem življenju tudi razne »dame«, dokler mu ni zmanjkalo grošev.

Nato je nastopal po raznih barih in plesiščih kot plesalec, poskusil je svojo srečo tudi pri filmu, nazadnje pa mu je padlo v glavo, da je napadel Brianda.

Sedaj čaka v zaporu na razsodbo sodišča.

Marsove skrivnosti

Človeštvo je bilo vedno radovedno in se je od nekdaj bavilo z vprašanjem, ali so na mescu in na planetih živa bitja. Odkar imamo veličanske daljnogledne, ki so nam približali mesec na 35 km, vemo, da na njem ni zraka in torej tudi ne živih bitij. Pač pa nam je razodelo zvezdoslovje, da so na nekaterih planetih isti življenjski pogoji kakor na naši zemlji in da torej ni izključeno, da se na njih nahajajo živa bitja, ki so morda ravno tako ali pa še bolj inteligentna, ko mi. Kaj bi bilo bolj zanimivo kot stopiti z njimi v stik? V zadnjih letih smo prišli temu problemu že zelo blizu, kajti iznašli smo letala, vsemirske rakete in brezžično telegrafijo in telefonijo na neskončne daljave. Prišel je čas, ko se mnogi učenjaki popolnoma resno bavijo s problemom, stopiti v stik z drugimi svetovi.

Pa ne samo naši moderni tehniki sanjajo o tem in pretresavajo vse možnosti, kako zapustiti zemljo in se dvigniti v vsemirje, temveč tudi

daleč tam v skrivnostni Indiji,

ki krije za Evropejca nebroj tajnosti, se nahajajo bonci in jogiji (budhistovski svečeniki in učenjaki), ki se že več let bavijo z upostavitvijo zveze med našo zemljo in drugimi svetovi. Oni imajo veliko prednost pred evropskimi učenjaki, ker je njih tajna, tisočletna veda v mnogih slučajih v zvezi s skrivnostnimi naravnimi silami, ki jih mi Evropejci ne poznamo in ki jih lahko Indijci uporabljajo za svoje poskuse.

Angleška vlada je ponovno poskušala s silo, z denarjem in z zvijačo, zvedeti kaj točnejšega o teh stvareh, ali zaman. Dejstvo je pa, da je bila pred tremi leti izstreljena iz nekega indijskega budhistovskega samostana raketa na Mars

in da je bilo pri tem ubitih okoli tristo svečnikov, ki so prisostvovali odletu. Vlada je takoj, ko je o tem zvedela, poslala tja svoje čete in preiskovala dogodek, toda ni mogla ničesar dognati, ker so bili baje vsi, ki so stvar započeli, vsled silnega zračnega pritiska ubiti. Slučajno je zvedel o tem

neki ameriški časnikar

in ta se ni dal oplahiti. Ostavil je New York še isti dan, ko je to zvedel, hitel je v indijske gore, živel tam nekaj mesecev in prav slučajno prišel do rešitve skrivnosti poleta rakete na Mars. Upoznal se je celo z onim, ki je bil leto dni na Marsu in poletel nazaj, kakor tudi z

njegovo zaročenko in njegovima dvema prijateljima, ki so bili Amerikanci. Z njih dovoljenjem je

napisal zgodbo tega poleta,

počeni od skrivnostnih dogodkov v indijskem samostanu. Popisuje življenje ameriškega inženjerja, ki je ves svoj trud in vse svoje življenje posvetil samo poskusom, priti na Mars; stalo ga je to ogromno denarja, in ko je tega izdal, je morala njegova zaročenka, hčerka bogatega newyorškega bankirja, na očetovo zahtevo vse zveze z njim prekiniti, kajti oče ni hotel dati svoje hčerke in svojih milijonov možaku, ki je zapravil ves denar z blaznimi poskusi, prodreti v vsemirje.

Tako sedi žalostno nesrečni inženjer v neki gostilni v New Yorku s svojim stari prijateljem, ki ga tolaži in mu nudi svojo pomoč, ko pride nenadoma v gostilno dečko, ki mu odda

zelo nujno povabilo,

naj se poda v neko ulico, v hišo št. toliko in toliko. Inženjer se čudi, kako more dobiti v neznani gostilni pismo s svojim naslovom, ali dečko je med tem že odšel. Silno radoveden gre na sestanek in tu se mu razodele velika skrivnost. Indijski svečenik, ki pozna vse skrivnosti prirode, se mu predstavi in mu ponudi bajno plačo, ako gre z njim v Indijo in mu pomaga pri konstruiranju rakete, ki jo hoče izstreliti na Mars. Moderna znanost in tehnična veda ameriškega inženjerja in vsevednost naravnih skrivnosti indijskega fakirja naj premagajo vse ovire in uresničijo to, kar so drugi zaman poskušali.

Toda razodeli smo že preveč iz vsebine našega romana. Napet je že od prve strani in napetost raste vedno bolj ter se jenja šele na zadnji strani. Najzanimivejše je

življenje na Marsu,

njega prebivalci, njih ljubezen in sovražstvo, strašni boj z vampirji, velikimi kot orli itd.

Ta roman je vzbudil v inozemstvu vihar razburjenja, kajti najprvo ni nihče verjel, da je resničen in so avtorja silno napadali. Ta ni odgovarjal. Toda ko je angleška vlada, ki je vedela za resničnost dogodka, konfiscirala angleško izdajo, je svetovna publika spoznala, da je roman resničen in da knjiga ni plod bujne avtorjeve fantazije. Mi bomo objavili roman neokrnjenega, tako kot je izšla izvirna, a konfiscirana izdaja, ki je zbudila tako ogromno senzacijo in tako nasprotujoče si kritike.

Pijte vodo!

Tako se glasi najnovejšo zdravstveno geslo, ki prihaja k nam iz Anglije in iz Amerike. Tam imajo namreč navado, da popijejo že zjutraj na tešče kozarec vode, ker pravijo, da je to zdravju zelo koristno. Pa tudi zdravniki trdijo, da mora telo užiti dosti vode, da ostane zdravo. Voda je namreč za telo prav tako važna kakor kisik, vsaj obstoji okoli 70 odstotkov našega telesa iz tekočine. Voda nam pomaga prebavljati jed, čisti človeške celice in hladi telo, kadar je potrebno. Malo pa je ljudi, ki bi popili vsak dan toliko vode, kolikor je telo potrebuje. Neki angleški zdravnik trdi, da mora človek popiti na dan po 3 do 3½ litra vode; pri tem pa je že vračunana voda, ki se nahaja

v naši hrani. V hrani se nahaja do ¾ litra vode, zato pa mora človek popiti na dan še po 2½ litra vode posebej. Navadno pa popijejo ljudje vode dosti manj.

Letalstvo v Kanadi

V Kanadi je posebno razvito letalstvo za prenašanje tovarov. Prenos je sicer drag, vsaj dražji kakor prevoz po železnici, na drugi strani pa se izplača zato, ker pride blago mnogo hitreje in bolj sveže na trg in ga vsled tega dražje prodajo. Ribe iz jezer v severni Kanadi so prej prevažali na kanadski in ameriški trg po 3 tedne z železnico, z avtomobili pa 2 tedna, letalo pa rabi le par ur.

»Olimpijada lepotic«

Od 29. do 31. maja se vrše v Firenzi (Italija) pod naslovom »olimpijade lepotic« mednarodne lahko-atletске tekme za ženske. Na olimpijadi bo zastopanih 13 narodov. Na sliki vidimo zastopnice Nemčije (od leve na desno): gospodično Fleischer iz Frankfurta, gđ. Gelius iz Monakova in gđ. Dollinger iz Norimberke (Nürnberg).

Kako živi filmski »zvezdnik« Charlie Chaplin

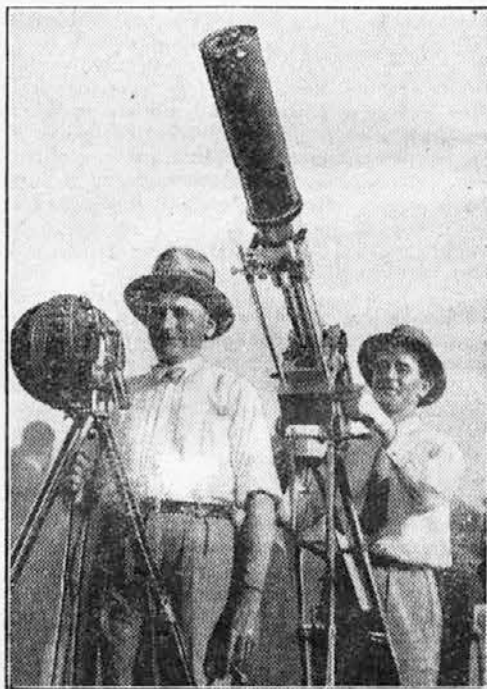
Gosp. Ma May Shepherd, ki je bila več let tajnica svetovnoznane filmskega igralca Chaplina, pripoveduje o njem tako-le:

»Chaplin je majhne postave. Ima pa v sebi neko čudovito, magično moč, ki se ji ne more nihče ustavljati.

Chaplin je že sivolas. Njegov obraz je prijeten, okrogel, drži se pa vedno zelo žalostno. Njegove obrvi niso posebno izrazite, zato pa se silno prijetno smehlja: njegov glas je pa nežnejši kakor glas marsikatero ženske. Na vsem njegovem vedenju pa se vidi, da ta mož na svoje nekdanje revščine in na vse svoje tedanje trpljenje še ni pozabil in na vse to bržkone tudi nikdar pozabil ne bo.

Tekom let se Chaplin ni mnogo spremenil. On je v marsikakem oziru še vedno isti otročji in to je najbrže vzrok, da ga hočejo ženske vedno voditi in skrbeti zanj kakor matere za otroka, ker mislijo, da še vedno potrebuje nekako materinsko nego.

Posebno rad ima Chaplin otroke. Do njega je navadno zelo težko priti, ker se pred ljudmi umika in skriva. Če ga pa obiščejo otroci, ki so vsi navdušeni zanj, se jim nikdar ne sili, ampak ima zanje vedno kakšno prijazno besedo, še več pa lepih darov.

Nova nemška ekspedicija za raziskovanje Afrike

2. junija bo odpotovala v Afriko nova nemška znanstvena ekspedicija pod vodstvom Hans von Schonburga in fotografa Lieberenz-a. Fotograf Lieberenz bo imel s seboj aparat, s katerim lahko fotografira na 100 metrov daleč.

V Ameriki živi 1 milijon ločenih žen

V Ameriki (v Zedinjenih državah) določa postava, da mora plačati mož svoji ločeni ženi preživnino (alimentacijo) in to najmanj polovico svojih dohodkov. Ta »alimentacija« smatrajo Amerikanci za nekaj dosti hujšega kakor prepoved alkohola in zato ni čudno, da so začeli močje v Ameriki resno agitirati za to, da se ta postava spremeni.

Po statistiki Zedinjenih držav živi tam sedaj 1 milijon ločenk. Vse te ženske žive večinoma samo od tega, ker so se dale ločiti, in tako se dogaja, da mora pogostokrat plačevati prvi mož vse stroške za razkošno življenje, ki ga uživa ločenka ob strani drugega moža. Dogaja se slučajno, da se ločenka vozari okrog z avtomobilom, mož pa, ki mora plačevati stroške za ženin avtomobil, mora hoditi peš! Zakon namreč določa, da mora mož plačati ženi polovico svojih dohodkov kot preživnino, čim sodišče izreče, da je zakon ločen po mozevi krivdi. Zato pravijo Amerikanci, da je ženitev v Ameriki dandanes silno riskantna zadeva...

Najbolj se pa hujujejo močje nad tem, ker sodišče nikdar ne ugotovi, kaj in koliko mož lahko plača, ampak verjamejo samo navedbam žensk. Mož pa, ki noče plačevati preživnino, mora v zapor!

Prebivalstvo čeških mest

Od 38 čeških mest, ki imajo nad 20.000 prebivalcev, sta zadnjih 50 let posebno dve močno narastli: Moravska Ostrava in Zlin. Prebivalstvo Moravske Ostrave se je pomnožilo za 447 odstotkov, prebivalstvo Zlina pa, kjer ima Bafa svoje podjetje, za 673 odstotkov. V treh mestih se je število prebivalstva od leta 1880. dalje potrojilo in sicer v Korvinu (270 odstotkov), v Gablovcu (266 odstotkov) in v Bodenbachu (222 odstotkov). Prebivalstvo Prage se je pomnožilo v zadnjih 50 letih za 170, v Brnu za 141, v Bratislavi za 158 in v Plzni za 179 odstotkov.

Kdo vlada Nemčiji

Odgovor na to vprašanje bodo z užitkom brali tisti, ki znajo nemško.

Na to vprašanje je namreč odgovoril protestantski duhovnik Kieckbusch takole:

»Deutschland wird regiert von Knoblauch, Wehrauch, Gummischlauch und Brüning auch.« (Prevod: V Nemčiji vladajo česen (židje), kadilo (katoliki), pendrek (policija) in tudi Brüning (kancler).

Razstava sodobne nemške umetnosti in arhitekture

Zagreb, maja 1931.

Razstava, ki je v prvih dneh maja doživela svojo oficijelno otvoritev, ima namen, da nudi pregled nemške likovne produkcije zadnjih let. Prirejena je z neko posebno prusko pedantnostjo in se v tem oziru močno loči od podobnih reprezentativnih razstav angleške in francoske umetnosti, ki smo jih gledali lani in predlanskim. Semintja res da manjka kakšno pomembnejše ime, predvsem pogrešam Ludwiga Kirchnerja, Karla Schmidta-Rottluffa in Pavla Modersohn-Beckerjevo, toda navzlic tem minimalnim nedostatom je in ostane še vedno skrbno zrežirana revija vseh tistih likovnih rezultatov, ki so jih Nemci dosegli po vojni. Ta razstava je samo drobna molekula velike propagandne poti, ki jo zadnji čas dela nemška likovna umetnost okrog globusa — zato se niti ne smemo preveč čuditi, če je po razstavah na Španem, v Švici, Franciji in Ameriki prišel tudi Balkan na vrsto. Na žalost pa je vsej tej akciji primešanih že nekaj drugih momentov; pomisliti je samo treba, da se za črno silhueto reichovskega orla, ki so ga pridelitelji te razstave tako tendenčno nalepili na plakat in na čelo kataloga, skrivajo še neki posebni, diplomatski interesi, ki običajno spremljajo vsako nemško kulturno manifestacijo v svetu. Ta vsiljiva, nesimpatična, drangnachostenska poteza je tudi kriva, da ta razstava ni, kar bi prav za prav po svoji idealni misli morala biti, namreč duhovna poslanica naroda narodu, nezvisna od trenutnih gospodarskih in političnih konstelacij, kakor je sicer to lepo napisano v katalogovem predgovoru.

V ostalem nam ta razstava ni prinesla nobenih važnih odkritij, nasprotno, zapuša nas celo hladne, razočarane in dezinteresirane in nas obenem potrjuje v dejstvu, da po svojih likovnih kvalitetah zaostaja za francosko. Dočim so Francozi v izrazu primarni, spontani, ustvarjajo Nemci razumsko, pa je zato umljivo, če so nekateri likovni ekstrakti, ki so jih Nemci prevzeli od Francozov, z nekakšno formulacijo likovnih problemov dobili videz pristne germanske lastnine. Deloma velja to tudi za ekspresionizem, ki si je prav zastran te tipične sistematizacije umetnostnih pojmov pridobil oficijelne naslove karakterističnega nemškega stila. Dejstvo je, da vsi dosedanjí likovni rezultati še vedno bazirajo na tujih elementih in da je vsa ta poplava likovnih problemov in da so vsi ti kompleksi raznih sistemov, smeri in šol, ki jih razodevajo stotine razstavljanih platen, samo ilustracija one velike borbe za dosego lastnega likovnega izraza, ki je kulturna parola vsakega naroda. Izvanredna objektivnost, ki je lebdela nad aranžiranjem te razstave, je tudi povzročila, da je ta borba prikazana v tako jasni obliki, da je v tem kaos razstavljanih del prav za prav težko potegniti neko definitivno rezultanto, ki bi vsebovala vse najvažnejše likovne momente sodobne nemške umetnosti.

Prikazana razvojna linija začenja s koncem 19. stoletja pri impresionizmu in sega preko ekspresionizma do »nove stvarnosti«, ne da bi pri tem manjkali tudi tisti umetniki, ki so, stoječi izven teh treh poglavitnih tokov, zadnje decenije oblikovali Evropo, svojemu delu dali neko posebno noto.

Najstarejša generacija impresionistov je zastopana s Corinthom, Liebermannom in Sievogtom. Impresionizem je pri Nemcih našel zelo malo razumevanja, čeprav so v njegovem reprezentantu Corinthu dobili slikarja, ki je po Leiblu dosegel doslej najvišjo likovno klasičnosc. V diametralnem nasprotju z eruptivnim romantičnim Corinthom, ki je tik pred svojo smrtjo z drznimi zamahi čopiča ustvarjal podobe, ki pomenjajo že kompromis med impresionističnim larpulartističnim odnosom do objekta in ekspresionističnim obračunavanjem z zunanjim svetom, stoji stari, hladni, racionalni Liebermann, katerega dela ne morejo ogreti nikogar. V sredi med obema plava fantastični Sievogt, ki je v grafiki našel še najbolj ugodno polje za realizacijo svojih pravih sanj.

Duhovna preorijentacija, ki je v začetku XX. stoletja zavladovala v Evropi, je tudi v likovni umetnosti zahtevala novih smernic. Prisilila je impresionizem, ki je še vedno operiral z zunanjim, optičnim, več ali manj naturalističnim odnosom do objekta, k umiku in zahtevala od slikarjev notranjih doživetij — tako je nastal ekspresionizem, ki pomeni beg od vsega zunanjega, formalnega v tihe zakladnice psihičnih reakcij. Začela se je borba materije z materijo proti materiji. V Nemčiji je ta smer dobila najoglednejše propagatorje v Heckla, Kirchnerju, Müllerju, Pechsteinu in Schmidtu-Rottluffu, ki so se zgruppali v umetniško organizacijo »Die Brücke«. Centrala te organizacije je bila v Dresnu, odtod so se ekspresionistične ideje širile na vse strani. Med pionirji ekspresionističnega pokreta manjkata na razstavi Kirchner in Schmidt-Rottluff, dočim so vsi ostali bolj nesrečno zastopani. Predvsem velja to za Noldeja, Heckla in Müllerja.

Načelna antipatija do vseh eksperimentov, ki jih proizvaja pariška fabrika likovnih problemov, je tudi kubizmu zaprla pot v Nemčijo. Kakor povsod drugod, tako si je sicer tudi na nemških tleh dobil nekaj pristašev, toda ti niso prišli do besede — evolucija nemškega slikarstva je v nasprotju s plehkim, geometrijskim reševanjem likovnih vprašanj hodila povsem drugo pot: od vedno večjega oddaljanja realnega sveta v vedno večjo abstraktnost in od te v imaginacijo in likovno vizijo. Tu se začenja metafizični svet aklimatiziranega Rusa Kandinskega, Lyonela Feiningerja in Paula Kleeja, čigar fantastične risbe vzbujajo vtis, da so risane v transu.

Kot reakcija na ekspresionizem se je leta 1924 pojavil stil »nove stvarnosti«, ki stremi za plastično izolacijo predmeta od prostora, ki ga obdaja — popolno negacija ploščatega slikanja, ki sta ga gojila impresionizem in ekspresionizem. Ta stil je v glavnem prikazan po Kandlodu in Schrimpfu in po svoji brezkrvnosti upravičuje razloge svojega propada, ki ga zadnji čas doživlja v Evropi.

Nekoliko ob strani vsega tega strunega vrvenja stoji impulzivni Kokoschka, ki ga šest razstavljanih litografij ne more zadostno prikazati, ter Beckmann in Hofer, ki sta si ustvarila nekaj lasten stil. Grupo zase tvorita Grosz in Kolwitzeva, ki s svojo socialno kritiko ustvarjata umetnine, ki so občutene in delujejo prepričevalno. Kolwitzeva je kvantitativno bolj zastopana ko Grosz, katerega razstavljene risbe prikazujejo bolj rutiniranega risarja ko pa socialnega revolucionarja.

Mnogo slabše in pomanjkljivejše ko slikarstvo je prikazana plastika. Imenoval bi predvsem ekstatičnega Barlacha, ki se še prav posebno odkljuje v dramatično skomponiranih litografijah in lesorezih, zastopnika absolutne plastike Rudolfa Bellinga, Georga Kolbeja in Renéa Sin-tenisova.

H koncu bi omenil še arhitekturo, ki je najbolj pozitivna pojava na razstavi. Moderna nemška arhitektura dokazuje, da se ob vsej primitivnosti z uporabo železobetona in stekla, s katero operira, daje doseči arhitektonski zaključki, ki jim ne manjka poezije. Zastopani so najpomembnejši sodobni nemški arhitekti: Gropius, May, Mendelsohn, Taut itd.

S tem bi bil bežen pregled te razstave, v kolikor so ga dopuščale ozke reporterske meje, končan. O razstavi se je zadnji čas pisalo mnogo, nemalokdaj celo pretirano preveč, zakaj summa summarum: resnično dobrih umetnin je bilo malo na razstavi, nekaj dobrih umetnikov pa še ne more popraviti slabega vtisa večine. V prvi polovici junija zapusti razstava Jugoslavijo, pa nam zato ne bodi žal, če se je na nekoliko negentelmski način izognila slovenskega kulturnega centra. France Uršič.

Ob zaključku sezone v Senti-jakobskem gledališču

Premiera komedije »Bumburiz«.

Prav hvaležni moramo biti Senti-jakobčanom, da so nam ob koncu gledališke sezone sami omogočili pogled v njihovo letošnje delo. Ta diletantski oder stremi kljub vsem prednostim, ki jih daje veseloligri, vendar zmerom višje, v sfero resne dramatike in čim globlje umetnosti, igralsko pa goji na dnu nekaj pristno svojega, kar končno zmaguje in mora zmagati v takih delih visoke umetniške vrednosti in življenjske svežosti, kakor so Wildeove komedije.

S premiero Bumburiz je praznovala mlada članica in igralka gdca Gita Pirčeva svoj stoti nastop. Izbrala si je torej lepo in primerno dramatično delo. V njem je dokazala, da si je z dveletnim delom za družstvo in s svojim razvojem popolnoma zaslužila veliko pozornost, ki jo posvečata družstvo in občinstvo njeni proslavi. Med drugim in tretjim dejanjem so ji čestitali njeni tovariši, dvorana pa ji je pridelala prav tako prisrčno ovacijo. V imenu društva ji je čestital predsednik, g. Brihta. Prejela je dosti cvetja in lepih daril. Naj sprejme še naše čestitke!

Novo vprizoritev, sinočno premiero komedije Bumburiz si sme Senti-jakobski oder z vso pravico zapisati med svoje najlepše uspehe. Ob tej priliki moramo izreči pohvalno priznanje režiji g. Karusa, ki je z veliko ljubeznijo tej prirščni komediji res vdahnil na odru tisto enotnost vsebine in vsestranskega izraza, ki jo diha Wildeova dela. Spoznali smo, da se je g. Karus vrstel v razmere svojega malega odra in da pozna sposobnosti domačih igralcev. Razdelil je vloge pravilno, skromni inscenaciji je dal nemoteno skupnost in tako je dosegel velik uspeh.

Dame: Baranova, Bučarjeva, Pirčeva in Koščakova so po vrsti prevzemale svoja mesta z vso mirnostjo spretnih igralk. Prav lepo so se strinjale v skupnih prizorih in takile nastopi, kjer gre za preizkušnjo posameznika in obenem za skupno igro, so živi primeri, koliko zmora vztrajno in požrtvovalno delo, čeprav je bilo omejeno in vtesnjeno v okvir malega odra.

Predvsem moramo pohvaliti gdco Pirčevo in njeno Ceciljo, ki jo štejemo med njene najboljše vloge. Pirčeva je igrala tu s popolno pristnostjo. V svojih nastopih ima že dovolj mirnosti, postaja glasovno in splošno najbolj simpatična igralka, od katere lahko mnogo zahtevamo in pričakujemo. Upodablja z lahkoto in zna ohraniti naivni deklški značaj, s katerim označuje tudi svojo okolico. Ta večer je imela še posebno prikupnost, kar smemo razumeti tako, da se je še posebej potrudila.

Imela je v glavnih osehah izborne soigralce. Gdca Baranova si osvaja uspehe z rutino. Tudi ona je razvila nekatere prizore do skrajno zadovoljivih in lepih trenutkov večera. Imela je nekoliko težave s prehlajenim glasom, vendar je tudi to prebrodila z dobro voljo. Njena igra je odlična in prikupna, rada učinkuje samozavestno, kar je bilo pri dekletku (Gvendlen) iz mesta popolnoma prav. Izborna je tudi v kontrastih, kadar jo zatre s svojim nastopom na silna teta.

Lady Bracknell igra ga Bučarjeva, od katere smo vajeni pričakovati, že davno več, kot sicer od diletantskih igralk, to pa v vsebinskem razumevanju del in v bogatem izrazu. Njen svet sta duhovitost in nezavestni humor tipov tiste, dejal bi — Gogoljevke galerije. V Wildeovi komediji je stebel in drži na svojih ramah vse dejanje, kolikor ga ni avtor naložil njunima nečakoma. Bučarjev se v take osebe močno vživl; in je v premieri prav dobro igrala. Tudi zunanost je s svojim deležem predstavi v veliko korist. V tem oziru so Senti-jakobčani zaslužili ta večer vsi še posebno pohvalo. To je znak, da svoje gledališče ljubijo in da je njihova požrtvovalnost vsem v zadovoljstvo.

Gdca Koščakova je z guvernanto lepo napredovala in je tej vlogi kos. Moramo ji priznati, da v marsičem dokazuje mnogo daru. Igrati pa ne sme večasi prehitro. S Karusom, ki igra pastora, sta spravila komedijo z vso spretnostjo v širši konflikt, katerega je avtor nakazal.

Karus je psevdonim dobrega igralca. Na domačem odru je trden talent. Ljubi male vloge

in je tudi ta večer poleg režije opravil koristno delo s pastorm, ki se mi zdi dobro zamišljen. Omeniti moramo Karusovo originalnost, njegove bogate kretnje, ki so v družbi s pretehtano igro zelo učinkovite.

G. Košak je stilizator prve vrste. Kolike kulture je zmožen talent, vidimo menda v tej vlogi — Algernon Moncrieff. Simpatični igralec ima odlike; veliko pristnost nastopa, premo-rtino izdelovanje osebe, katero igra, in je vedno zvest vsebini, dejanju, okviru ter v skupnosti trdna točka. Imel je veliko uspeha posebno s fino igro v moških razgovorih obeh mladih mož.

Njegovega brata igra, v precejšnji vzporednosti z njim I. Intimni skupnosti z Gvendlen g. Škerlj. V premieri smo imeli priliko, opazovati najvažnejše njegove sposobnosti. Bil je splošno zelo dober in ne moremo si zlepa misliti drugačnega načina igre — v sedanjí zasedbi. Uživi se popolnoma. Uspeh je tu zagotovljen. Zadovoljni smo lahko tudi z njegovo nekoliko hitro izgovorjavo. Ohranil je vedno njen sveži smisel. Zelim si še mnogo takih uspehov.

Službeniško delo opravlja z vso dostojnostjo gg. Moser in Frank. Izborna sta posamezno in kot dvojica. Preveč skrbi si ne dela, kar je menda tudi po avtorjevem prav. Ostala sta v zakrožen, lepi celoti.

Tako je bil ves večer z angleško igro in domačo proslavo prav časten začetek zaključka. Senti-jakobčanom za uspeh naše čestitke in vsem: Na svidenje. I. G.

E. About, Notarjev nos

Pred dnevi je izšla v slovenščini že druga izdaja lepe humoreske Notarjev nos, ki jo je spisal eden najboljših francoskih satirikov Edmond About, prevedel pa dr. Janko Tavzes in ilustriral slikar-grafik E. Justin. Je to žalostno vesela zgodba o ljubezni in o nosu, ki jo prepletajo žive podobe francoskega življenja v

prejšnjem stoletju in zdrava, jedra razmišljanja o človeku, o družbi, o civilizaciji in o vsem, s čimer se mora od začetka na veke ukvarjati človeški duh. Ze samo dejstvo, da si je prevajalec še v teh dneh, ko je naš trg dobesedno preplavljen s prvovrstno književnostjo, upal izdati to delo v samozaložbi, priča, da je Aboutova povest v resnici vredna, da najde mnogo pozornih čitateljev; in kdor bo knjigo prebral, bo v tem pričakovanju samo potrjen. Tavzesov prevod je vester in čist, Justinove ilustracije so smiselne in nazorne.

»Leva književna fronta«

»Dovolj je, če se ozremo na našo književnost. Takoj opazimo, koliko je v nji strupenih in neozdravljivih koterij. Patentirana književnost je postala pravilo...«

»Krise so književnost, a ne teorije! One so usode, a ne razni načrti, slinava dialektika, od-vratna metodologija duha!«

To je par stavkov, ki sem jih poljubno, vendar kljub temu po načrtu, izrgal iz daljšega članka g. Rade Drainca, ki je bil pred dnevi objavljen v beograjski »Pravdi«. V članku je precejšen kos resnice in izvajanja g. Drainca bi človek v mnogočem podpisal. Simpatična je njegova zasnova, da osnuje v prestolnici nov književni list z naslovom »Književni levi front«. To bi pravzaprav ne bil list, ampak revija, samo da bi izhajala v časopisni obliki. Po izjavi g. Drainca naj bi »Književni levi front« zbral vse ekstremnejše literarne poganjke iz vseh krajev države in na ta način skupno manifestiral želje in zahteve mladih.

Zanima me pa še druga stran. Beograd špe-cijalno je v zadnjem desetletju požrl toliko notarstev in prisluškoval stoterim skrajnostu-ikom v književnosti, ki so se pa že čas raztepli ali pa transformirali v čisto navadne zemljane in morda tudi dobre književnike; ali ne v onem levičarskem smislu, kot so bili svojo karijero v neki sveti jezi začeli. Danes je vstal g. Drainac in tudi te prištevne posameznike kotirjam, ki so baje na škodo organskemu razvoju srbo-hrvaške književnosti.

Smelo trdim, da bo tudi nova skupina književnikov, ki se bi zbirala okrog g. Drainca in njegovega glasila (če bo do ustvaritve načrtoval in obljub sploh prišlo), posebna koterija, in se v tem ne bo prav nič ločila od ostalih, katere ima g. Drainac v mislih v zgornj omenjenem članku. Dozdeva se mi, da bi se g. Drainac rad na neki način vsilil na čelo avantgardi najmlajših in levičarsko razpoloženih beograjskih književnikov in si tako pridobil širšo veljavo. Če imamo pred očmi razne njegove književne in idejne zaletke zadnjih let (n. pr. akcijo in agitacijo za neko nedoločeno balkansko kulturo), potem po vsej pravici lahko sklepam, da tudi revija »Leva književna fronta« ne bo prinesla nekaj res stabilnega in zrelega v sodobno srbohrvaško književnost, ampak bo le več ali manj posrečen osebni poizkus posameznika. Sicer pa počakajmo prve številke, ki po obljubah izide v juliju. Končna in merodajna sodba bo šele potem mogoča. T. P.

Kulturne vesti

Knjige Slovenske Matice, te naše vrhovne in reprezentativne založbe, so pravkar izšle: četrti, zaključen del Reymontovih Kmetov v Glogarjevem prevodu; Levstikova pisma v Pirjevčevi redakciji; drugi snopič Kidričeve zgodovine slovenskega slovstva od začetka do marčne revolucije; prvi snopič drugega dela Cankarjeve zgodovine likovne umetnosti v zahodni Evropi. O knjigah bomo še poročali.

Zagrebske revije. Savremenik, ki izhaja zdaj kot revija, kakor smo že svoj čas poročali (direktor Milan Beogović, glavni urednik dr. Ante Bonifačić) prinaša med drugim gradivom par zanimivih člankov: Jovan Popović piše o Sinclairju Lewisu, praški kritik Otto Pick pa o Heinrichu Mannu. V marginalijah piše Milan Beogović o dejstvu, da si je dr. Branko Gavelle, ki je v zadnjem času z velikim uspehom režiral par stvari v Ljubljani, moral nazadnje poiskati mesta v tujini in je sprejel mesto režiserja pri Narodnem gledališču v Brnu; Beogović pri tej priliki upravičeno zavrača pisanje nekega češkega lista, ki se je nekritično obregnil ob imenovanje dr. Gavelle v Brno. — Zadnja številka Književnika, okrog katerega se zbirajo sami mladi, prinaša pesem Mileta Klopčiča Vprašanje. V zagrebškem revijalnem tisku je zadnji čas vobče opazati mnogo zanimanja za slovenske zadeve. Daj Bog, da bi to zanimanje, ki se nam doslej zdi še bolj platoničnega in kolegijalnega značaja, polagoma v resnici dovedlo do poštenega kulturnega sožitja, ki nam ga je treba!

Literarni kongres. V sredo je bil v Parizu odprt kongres književnikov vsega sveta, ki so se ga udeležila odposlanstva iz 22 držav. Med drugim je kongres razpravljaval o vprašanju, kako bi se naj sistematično uredilo prevajanje iz raznih, zlasti manj znanih književnosti. Sprejet je bil sklep, da se osnuje nekakšna mednarodna komisija, ki bi s pomočjo nacionalnih komisij iz vseh literatur izdala dela največje vrednosti.

Jugoslovanska razstava v Bratislavi. Včeraj je bila v Bratislavi otvorjena razstava fotografij najstarejših umetnin jugoslovanske vpodablja-joče umetnosti.

Radio

Ljubljana, nedelja, 31. maja. 9.00 Prenos otvoritve nove proge cestne žel. v Šiško. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Versko predavanje, P. dr. R. Tominec. 10.20 F. Jelenc: Knjigovodstvo za hotelirje in gostilničarje. 11.00 Salonski kvintet. 12.00 Čas, dneвне vesti, plošče. 17.00 Salonski kvintet. 17.30 Prenos nogometne tekme Ilirija-Gradjanski. 19.30 Profesor Pengov: O reji plemenitih kožuharjev. 20.00 Prenos balalajek »Kremelj« z velesojma. 21.00 Prenos iz Zagreba. 22.30 Čas, dneвне vesti. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, ponedeljek, 1. junija. 12.15 Plošče. (Mešan program). 12.45 Dneвне vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Zbor m. ženske realne gimnazije. 18.30 Dr. Anton Bajec: Italijansčina. 19.00 Prof. France Vodnik: Poljščina. 19.30 Zdravstvena ura. 20.00 Pevski solistični večer, poje g. Drago Burger. 20.30 Salonski kvintet. 21.15 Prenos iz Bleda. 22.00 Čas, dneodne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, torek, 2. junija. 12.15 Plošče (Slov. pesmi — kmečka godba). 12.45 Dneodne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Prenos balalajek »Kremelj« z velesojma. 19.00 Prof. Pengov: V tovarni gospe Flore. 19.30 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina. 20.00 Plošče. 20.30 Prenos iz Zagreba. 22.30 Čas, dneodne vesti. 23.30 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, nedelja, 31. maja. 8.30 Procesija v čast Materj Božji v Kamenitih vratih. 9.00 Pont. sv. maša (dr. A. Bauer) in kronanje Marijine slike. 15.30 Tenistekma med »Budapest« in »Zagreb«. (Igrišče akd. tenis-kluba, poroča dr. M. Polić). 18.00 Popoldanski koncert: akademski godalni kvartet. 20.00 Orgle (plošče). 20.50 Uvod k prenosu. 21.00 »Mati Božja v Kamenitih vratih«, misterij, dr. V. Deželić ml. in dr. B. Sirola.

Zagreb, ponedeljek, 1. junija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.00 Književna ura. 20.15 Poročilo. 20.30 Koncert večer (Sl. Popoff, Sofija). 21.30 Novice. 22.50 Po tujih postajah.

Zagreb, torek, 2. junija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Violinski koncert. 21.30 Vokalni koncert. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Plesna glasba.

Beograd, nedelja, 31. maja. 9.00 Sokolsko zborovanje v Velikem Bečkereku. 9.30 Prenos iz pravoslavne cerkve v Velikem Bečkereku. 11.00 Violinski koncert. 12.00 Tamburaški orkester v Velikem Bečkereku. 12.45 Opoldanski koncert. 13.30 Novice. 16.00 Orkestralni koncert. 17.30 Koncert glasbene vojne šole v Vršku. 19.30 Predavanje. 20.00 Sokolski slavnostni koncert. 22.30 Novice. 22.50 Plošče.

Beograd, ponedeljek, 1. junija. 9.00 Prenos iz Saborne cerkve. 10.30 Plošče. 12.30 Opoldanski koncert Radio orkestra. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Predavanje. 17.20 Narodne s kitaro. 18.00 Pevski zbor »Abrašević«. 20.00 Predavanje. 20.30 Narodne pesmi. 21.00 Pevski koncert (ob 60letnici srbskega pevskega udruženja v Somboru, 1000 pevcev). 23.15 Večerni koncert.

Beograd, torek, 2. junija. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Tamburaški orkester. 17.30 Vokalni koncert. 18.00 Ruski orkester (balalajki). 20.00 Glasbena uganka I. 20.30 Zagreb. 22.30 Novice. 22.50 Radio orkester.

Praga, nedelja, 31. maja. 7.00 Koncert v Karlovih Varih. 9.00 Brno. 11.00 Plošče. 13.00 Bratislava. 16.00 Moravska Ostrava. 19.00 Ljudska pesmi. 19.25 Plošče. 19.25 Plošče. 20.00 Domača glasba. 22.00 Brno. 22.25 Ljudska glasba.

Praga, ponedeljek, 1. junija. 11.30 Plošče. 12.30 Moravska Ostrava. 14.10 Plošče. 14.30 Bratislava. 17.20 Plošče. 19.05 Brno. 21.00 Radio orkester. 22.15 Moravska Ostrava.

Praga, torek, 2. junija. 11.30 Plošče. 12.30 Brno. 14.10 Plošče. 14.30 Koncert Radio orkestra. 17.10 Plošče. 19.05 Bratislava. 20.10 Pevski koncert. 21.00 Brno. 22.20 Plošče.

Mladi Jugoslovan

Radivoj Rehar:

Pesem pomladi

Veja se sklanja do veje,
roža ob roži dehti,
y polju, dobri in logu
sladka se pesem glasi.

Vrskajo duše zdaj mlade,
solnce sijaj je v očeh,
o, da živeli bi vedno
kakor v teh žametnih dneh!

Pravljica o treh prstanih

(Prevedel K. M.)

Živel je nekoč kralj, ki je imel odraslega sina. Odloči se, da ga oženi, zato zaprosi kralja neke druge dežele, da dá svojo hčer njegovega sina za ženo. Kralj napiše lepo pismo in pošlje svojega slugo z njim k onemu kralju. Ko prečita kralj pismo in izve za snubitev, reče odposlancu: »Ne morem ti ničesar odgovoriti, dokler ne vprašam hčere.« Odide nato k svoji hčerki in ji pove, da jo snubi kralj sosedne dežele za svojega sina. Za darilo ji pošilja tudi prstan, da se zaroči. »Kaj naj mu odgovorim?« vpraša kralj. Deklica reče očetu: »Odgovori kralju takole: Ako mi ne prinese treh prstanov — prvega od zvezdic, drugega od meseca, a tretjega od samega solca — dotlej ga ne maram za moža.« Kralj pove vse to odposlancu in pristavi: »Pozdravi svojega kralja, zahvali se mu v mojem imenu za pozornost, ki jo izkazuje meni in moji hčeri, prosi ga pa v mojem imenu, naj ga ne žalosti odgovor moje tmoglave hčere, kajti jaz sem napravil vse, kar je bilo v mojih močeh.«

Odposlanec se vrne in sporoči, kraljičino zahtevo o treh prstanih svojemu kralju. Kralj se razjezi in začne premišljevali, kako bi dobil one tri prstane. Po vsem kraljestvu razgласi, da dobi oni, ki mu preskrbi tri takšne prstane, polovico kraljestva in še polno dragocenega blaga. Toda vse zaman! Kraljevega sina se polastila obup in žalost, da se hoče že umoriti, kajti človeka, ki bi prinesel tri čudovite prstane, ni bilo v vsem kraljestvu.

Zakosten tava kraljevič nekega dne po gozdu, zaide na planino in zagleda naenkrat neko stanko, sedečo ob stezi. Pozdravi jo z božjim imenom, a ona mu odzdravi, rekoč: »Bog s teboj, nesrečni, pa srečni in presrečni sinček!« Ko sliši kraljevič te besede se zelo začudi, pa vpraša stanko, kaj naj vse to pomeni. Stanka mu odgovori: »Nesreča bi te skoro ugonobila, našel bi pa na zdravniku, ki te bo, ako Bog da, rešil teh muk.« Tedaj začne kraljevič pripovedovati stanki svojo nesrečo, a stanka ga preklane, rekoč: »Dovolj, dovolj, dobro vem, kaj ti je. Vzemi to travo iz mojih nedrij ter jo položi v svoja; razčesaj mi lase in pusti jih polovico spredaj, a drugo polovico po hrbtu ter ostani do večera pri meni.« On jo uboga, vzame iz njenih nedrij travo in jo položi v svoja; razplete ji lase — črni kot oglje padajo po stezi, le tu pa tam je katera siva. Ko nastopi mrak, reče stanka kraljeviču: »Kadar zagledaš prvo zvezdo, izvleči ono travo iz nedrij

in reči: »Daj mi, Bože, prstan.« On stori tudi tako. Komaj pa izreče besede, ki mu jih je stanka naročila, se utrne zvezda in predenj pade prstan, a v prstanu zvezda. Nato mu reče stanka, da ponovi iste besede, ko izide iz gore

mesec. On napravi zopet tako — predenj pade zopet prstan, a v prstanu je vdelan mesec. Ko je zarja napovedala jutro, reče stanka zopet kraljeviču: »Pazi dobro, kdaj vidiš solnce!« Ko pokuka iz gore, glej ga skozi pramene svojih las, dokler ne izide popolnoma; tedaj vzklikni trikrat: Pretvori mi, Bože, iz teh las prstan kot solnce!« Kraljevič napravi tako in ko vzklikne one besede tretjič, se iz las pretvori prstan, svetel kakor solnce. Ko spravi kraljevič one tri prstane, vpraša stanko: »Kaj sem ti dolžan?« Odgovori mu stanka: »Ničesar drugega kakor samo to, da moliš, dokler boš živ Boga za mojo dušo, ker bom čez nekoliko dni umrla, in da tega nikomur ne poveš. Kraljevič poljubi stanko roko, se ji lepo zahvali in se z njo razstane.

Ko pride kraljevič domov, pove vse svojemu očetu. Kralj pošlje one tri prstane lepi kraljični in čez nekaj dni se oba, kraljevič in kraljična, slovesno poročita.

Pesmi o kraljeviču Marku

Prevaja Radivoj Rehar.

Turki na slavi kraljeviča Marka.

Moli k Bogu kraljevič naš Marko
vsako leto, vsako pomlad znova,
da slavil bi v miru slavo svojo,
slavo svojo, Jurjev dan čestiti
in mu Turki v goste ne bi prišli.
Kadar Marko Jurjev dan praznuje
vso gospodo v beli Prilep vabi,
v gradu dolge mize tri postavi;
k prvi srbske vse vladike spravi,
posadi za drugo vso gospodo,
a za tretjo revne siromake.
Marko točji svečenikom vino,
svečenikom in gospodi srbski,
mali streže revnim siromakom,
Jela sladkih jim jedi prinaša.
Vaistino pa na stražo pošlje,
pred Turčini da mu hišo čuva,

da mu Turki v beli grad ne vdrejo.

Pa prispejo trije age turški
in za njimi janičarjev čete;
glasno age kličejo pred vrati,
glasno z njimi vojska janičarska:
»Pes krščanski, daj, odpri nam vrata,
da uzremo družbo to krščansko,
v sredi Marka, ki praznuje slavo!«
Pa jim sluga turško odgovarja:
»Pojte dalje, turški janičarji!
sami veste, da ne smem odpreti,
ker bojim se gospodarja Marka...«
Ali Turki nočejo ga čuti;
zgrabijo za težke buzdovane;
z njimi naglo razdobjo vrata,
pa stražarju na široka pleča
trideset in šest udarcev dajo,
da mu pleča — trdna prej — zmehčajo.
Ko stražarju že dovolj je boja
in udarcev po junaških plečih,
plane k Marku v bele sobe grajske,
kjer povpraša kraljevič ga Marko:
»Vaistino, moj prijatelj dragi,
kaj ti prav ni, da solze prelivaš?
Si li lačen ali vina žejen?
Če si lačen, evo ti kolačev,
če si žejen, daj, napij se vina,
samo solz mi žalostnih ne toči
in ne skruni krtne moje slave!«
Odgovarja sluga Vaistina:
»Gospodar moj, kraljevič moj Marko!
Nisem lačen niti vina žejen,
huje zlo me pravkar je zateklo,
huje kakor lakota in žeja,
v tvojem gradu, ko na straži stal sem.

Ti pred vrata si poslal me svoja,
da pred Turki hrabro bi jih čuval,
pa prispejo trije age turški
in za njimi janičarjev čete,
glasno age kličejo pred vrati:
— Pes krščanski, daj, odpri nam vrata,
da uzremo družbo to krščansko,
v sredi Marka, ki praznuje slavo! —
Jaz lepo jim turško odgovarjam:

— Pojte dalje, turški janičarji!
Sami veste, da ne smem odpreti,
ker bojim se gospodarja Marka! —
Ali Turki nočejo me čuti;
zgrabijo za težke buzdovane,
z njimi naglo razdobjo vrata,
trideset mi šest udarcev dajo...
(Se bo nadaljevalo.)

Vianko Bitenc:

Spominčice

S cvetjem razkošnim odeval
maj je bregove, dolino,
ko se je z doma odpravljaj
sinček-edinec v tujino.

Preko zelenega polja
mati je sinčka spremila,
z žalostjo v srcu besede
tibe mu je govorila:

»Bog te naj spremlja povsodi,
doma spominjaj se čisto,
bodj pošten in se duvaj,
da ne izpridi te mesto.«

In se sklonila je mati,
utrgala z roko drhtečo
tri modrooke cvetice:
»Na, za spomin in za srečo!«

Leto za letom vzevetijo
drobne spominčice v travo,
božajo v sreči pomladni
topli jih majski pozdravi.

Uganke

Najprvi sem sadl
Me imaš li rad?
Saj moje ime
pač znano ti je?

Rešitev prejšnje uganke: j a g o d a.

Pravilnih rešitev je uredništvo prejelo 17. Nagrado je žreb določil: Viljemu Šerbanu, učencu ljudske šole iz Mezgovcev pri Ptuj, pošta Moškanjec. Rešitve današnje uganke bo sprejemalo uredništvo »Mladega Jugoslavana« v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24 do srede, dne 3. junija opoldan.

Gustav Strniša:

Srna

Ko zavlađa v gozdu noč in polihnejo njegove drobne pišce pevke, se oglasi na jasi nova pesem. Mali prihljkavi gozdni možek vabi v jasni noči gozdne prebivalce na večerno rajanje. Na piščalko svira, da tajinstveno odmeva čez polje in les.

Luna razliva sanjavo mesečino preko drevja. Visoki, mrki hrasti so tedaj slični močnim stolum prestolom, vitke smreke blestečim smaragdnom stebrom, široke, kuščeče lipe tajinstvenim kapelicam z zlatimi strehami. Vitke breze so pa kakor bele princeze zamaknjene v mesečino. Kakor bi stezale prozorne roke in hotele objeti vso prirodo.

Počasi prihajajo gozdni prebivalci. Že pri skalki zajčke. Postavi se na zadnji nogi, popraska se s šapico po smrčici in je ponosen, da je prišel prvi.

Tekoj nato se razdeli grmovje. Pred prihljavcem stoji jelen. Potem se zbirajo še druge živali in poslušajo skrivnostno pesem malega gozdnika.

Najbolj boječa je mlada srna. Njeno vitko telesce kar trepeta ko uho posluša ubrane glasove. Srna se boji. Vendar bi najraje kar zaplesala.

Ko so živali zbrane, jim zasvira njih kralj novo pesem. Zamaknejo se vanjo in si veselo lomajo, ko pesem utihne.

Potem prične gozdni mož živalcem pripovedovati basen. O njih prednikih jim pripoveduje. Opisuje jim čudežno zemljo, ki je nekda tu rodila močnega orjaška drevesa. O živalih jim pripoveduje, ki so tu živele ogromne in strašne. Vendar so bile te počasti pradedje sedanjih gozdnih prebivalcev.

Nato prične prihljkavec živali poučevati. Sviri jih. Razlaga jim, kje jim preti nevarnost. Lisica se tedaj občajno že izmuza. Zvitorepka si misli, da je sama bolj prebrisana ko stari gozdni vladar.

Živalce odhajajo nazaj v hosto. Samo srna ostane. Ljubeče se stisne k malemu možičku. »A ti si še tukaj, živalca ljubka? Da, da, nato sem pa skoraj pozabil! Za drevjem si se skrivala, ko da bi se me bala. Tudi tebe moram

opozoriti. V erce ti vidim. Ti ne poznaš sovražstva. Predobra si in premila. V tvojih rjavih očeh odseva sama dobrodušnost. Veš, srnica ljubljena! Ljudi se moraš ogibati, posebno ti stih s puško na rami! Neizkušena in majhna si. Zdaj ne bodo še streljali nate. Skušati te bodo pa ujeti in zasvojiti. Suženstvo pa ni za svobodno divjad. V suženstvu boš poginila od hrepenenja za zlato svobodo. Le pojdi in zapomni si moje besede!«

Srnica ni hotela oditi. Dobri gozdni možiček ji je bil tako všeč, da bi bila najraje pri njem ostala. Spet je nagnila k njemu svojo glavico. Zadel je pa v praznino. Možek je zginil. Le blede jutranja meglica je pred njo trepetala in vstajala kvišku.

»Zakaj me sviri pred ljudmi? Tudi on sam ima človeško podobo, kakor nam je nekoč pripovedoval. Vendarle je zelo dober! Morda se pa moti? Mogoče so ljudje dobri?« je dejala srnica. Sklenila je, da se tudi ljudi ne bo izogibala.

Pa se je spomnila, da ji je možek omenil, da je v nevarnosti njena prostost. Kar prestrašila se je:

»Ne! Zlate svobode ne dam za vse na svetu! Rajši se bom izogibala človeka!« si je rekla. Pa se je takoj spet pojavila pred njo slika njene dobrega vladarja. Zdelo se ji je, da ga vidi v družbi takih malih prijaznih ljudi, ki jo gledajo, gladijo in se ji smejejo. Pogumnejši ji dajejo tudi jesti in pritiskajo svoje male kograste glavice na njen vitki vrat. In spet je pozabila strah pred človekom.

Po gozdu je prihajal stari lovec gospod Ambrož. Pred seboj je zagledal mlado srnico. Prijazno ga je gledala. Starček se ji je nasmehnil: »Prav take oči imaš kakor moja ranjka mala hčerka Tina! Ti ljubka živalca ti!« je rekel in že mu je zablistela solza v očeh.

»Starček joki! Dober človek mora biti, podobno je našemu gozdnemu vladarju!« si je mislila srnica in obstala.

Gospod se ji je približal. Skozil solze se ji je nasmehnil. Pritisnil jo je k sebi:

»Kar z menoj pojdi! Kakor vidim si sama. Neusmiljeni lovci so ti pač ustrelili starša! Tudi jaz sem sam in zapuščen. Le z menoj pojdi!« Srnica je ljubeče nagnila glavo lovec na

ramo. Starček jo je objel in počasi sta odšla.

»Mala srna nam dela neumnosti!« se je jezil stari jelen proti svoji družici. »Neumnica je šla s stari lovcom! Beba meni, da ji bo prizanese in jo zastoj hranil! Kako se moti! Ko bo dovolj rejena, se bo zabiskal mesarski nož in srnice ne bo več med živimi!«

»Da kaj takega stori!« se ujezi jelenova samica. »Še njeni materi sem objurčila, da bom pazila nanjo, če se stari kaj pripeti. Često sem jo svarila. Nič ni pomagalo! Srnica je pač neizkušena in zloba ne pozna. Prav to jo bo pa tudi pokopalo!«

»Da, da, pokopalo jo bo!« je pritrdil oče jelen, kateremu se je mala živalca kar smilila.

Tedaj so pa zaskripale veje pod nogami prihajajočega loveca in oba sta zbežala.

Gospod Ambrož je ob gozdu imel svoj voz. Vsedel se je nanj. Srnico je položil poleg sebe. »Ze so zleteli na njegov dom sredi prostranega travnika.«

Kako se je razveselila srnica, ko je odslej živila brez skrbi. Njen novi gospodar ji je določil kos svojega gozda, ki je bil ves zagrajen in tam je odslej živila. Često jo je obiskal mali kužek Pinček. Privadil se je njene družbe, da ni mogel biti brez nje. Iz svojega gozdička

je srnica večkrat pohitela tudi na travnik pogledat oskrbnikove otroke, ko so se zadovoljno igrali. Kako prijazno in lepo je bilo! Deča je postavila srnico v sredo. Otroci so jo obstopili, se priželi za roke in zaplesali okoli nje.

Srnica jih je prijazno gledala. Zdelo se jim je, da se jim ljubko smeje, ko opazuje vesele rdečelične obraze.

Tudi starček, gospod Ambrož, je želel srnico večkrat videti. Sam je prihajal k nji. Vedno ji je prinesel kosce belega sladkorja, ki je bil tako slasten, da se je živalca še dolgo potem obliževala, če se je spomnila nanj.

Pa se je pripetilo, da je gospod Ambrož zbolel.

»Privedite mojo srnico!« je ukazal starček oskrbniku, ki je takoj odhitel ponjo.

In srnica je prišla v sobo, kakor kaka gospodična je varno stopala po lepih preprogah. Zadržena je obstala, ko je v zrcalu zagledala drugo srno. Hotela je k nji in jo pozdraviti. Pa se je gospod Ambrož začel veselo smejati. Poklical jo je k sebi. Hitela je k njegovi postelji. Ozrla se je po svoji tovarišici. Nikjer je ni bilo.

Gospodu Ambrožu je bilo vedno slabše. Srnica je morala priti sleherni dan k njemu. Večkrat se je vlegla k postelji in položila glavo k svojemu dobremu gospodarju. Starček je bil ves gumen. Ljubeče jo je pobožal.

Nekega dne mu je kar odleglo. Zaželel se je celo kos divjačine, ki je baš tedaj niso imeli. Upravitelj je predlagal, da bi zaklali srnico. O kako se je starček razhudil!

»Tega pa že ne! Srnice ne dam! Nikoli je ne dam!«

Predn je starček umrl, je prišel iz mesta njegov prijatelj, sivi gospod notar, da je napisal oporoko.

»Takoj ko umrem, morajo mojo srnico odvesti v moje gozdove, kjer bo lahko vedno prosta. Moji nasledniki ne smejo deset let streljati srnjakov!« je ukazal zapisati starček v svoj testament. Ze naslednji dan je umrl.

Zgodilo se je, kakor je želel gospod Ambrož. Ko je ležal že na smrtni postelji, je še enkrat prihitela k njemu mala srnica in ga mlo gledala. Naslednji dan so jo izpustili. Obstala je blizu ceste in počakala, da so nesli mimo njene gospoda. Od daleč je spremljala sprevod in potem izginila v gozdu.

Predavanje senatorke Plaminkove

Obisk senatorke Plaminkove se je razvil, kakor je bilo pričakovati, v sicer skromno, toda zato tembolj intimno in pristržno manifestacijo češkoslovaško-jugoslovanskega bratstva. Iz češkoslovaškega naroda je prišla v našo sredo ena najboljših njegovih žen, ena najmarkantnejših pojav izmed njegovih kulturnih in socialnih delavk, da nam poroča o uspehih ženskega dela v svoji domovini.

Gospa senatorka je najprej na kratko poročala o beograjski ženski mirovni konferenci. Omenila je, da bi si žene ne bile mogle izbrati boljšega mesta za svoje mirovno delo nego je Beograd, ki je bil tako pogostoma in posebno v svetovni vojni pozorišče vseh vojnih grozot. Se posebej pa je govorila o pomenu miru za male narode. Sicer niti češkoslovaška niti jugoslovanska nista tako mali državi, vendar je mnogo večjih in močnejših držav. Za male narode je mirovno vprašanje celo kobiljivo. Gledati moramo na to, da se mirovne ideje oprinejo veliki narodi, ki so merodajni za ohranitev miru. Posebno moramo z vso silo delati za mir me žene, katerih naloga je čuvati dom, čuvati dete.

Za prihodnje leto se pripravlja razorožitvena konferenca v Zenevi, ki se je bo udeležilo 5000 delegatov in ki bo trajala pol leta. Na njej se bo določalo, koliko tankov, bojnih ladij, topov, vojakov lahko ima posamezna država. Verjetno pa je, da bo to le majhen korak na potu proti miru, majhen in zelo drag korak.

Možje so v XX. veku dokazali, da znajo vse, ne znajo pa doseči miru. Zato pa moramo žene zastaviti vse svoje sile in poskusiti, da-li bomo v tem oziru bolj srečne. Za razorožitveno konferenco se bodo po vsem svetu zbirali podpis k resolucijam, sprejetim na konferenci v Beogradu. Žene vseh držav bi morale vplivati na svoje vlade, da ne bi nikdar prišlo do napadalne vojne. Kjer imajo žene zastopstvo v vladi, naj bi vedno in povsod glasovale proti napadalni vojni, kjer pa nimajo zastopstva, naj skušajo to doseči potem plebiscita. To bi bil prvi korak in zelo izdaten na poti do miru.

Ko je predavateljica v Beogradu iznesla to misel, je nemška delegatka proglasila to za fantazijo. Naj bo fantazija ali ne, predavateljica ima zaupanje v idejo. Kolikokrat se pride z mislijo, ki se zdi fantastična in nemogoča, toda za pol leta je misel postala dejstvo. Žena se trdovratno odklene ideje in ne popusti, dokler je ne udelevi. Žena je neizprosna v borbi za pravico, bodisi v družini ali v javnosti. In kakor potrebuje družina poleg modrega očeta tudi pametno mater, tako je tudi v svetu poleg umnega moža potrebna razsodna žena.

Kot senatorka je govornica tudi poročala o ženski volivni pravici. Prepričana je, da tudi Jugoslavija ne bo hotela zaostati za drugimi naprednimi državami ter bo podelila ženi tudi na volišče ravnopravnost, kakor ji jo je podelila v vseh področjih pridobitvenega poklica. Čehinje so imele v svojih velikih moških zaščitnikih svojih pravic, ker ti so češko ženo vzgajali že iz habsburških vojn. Omenila je posebno Komenskega in velikega feministe preda. Masaryka. Češke žene imajo volivno pravico že od sedemdesetih let. Celo konservativni tisk omenja, kako so L. 70. prišle žene v velikem številu na volišče in so storile svojo dolžnost. L. 1912. je bila izvoljena prva Čehinja v deželni zbor. Predavateljica je dalje omenila, da ženam še nikdar nihče ni razbil niti enega shoda in vsega skupaj so dobile dve anonimni pismi. Nekoč je na shodu nastopil neki mož proti ženam volivkam, pa so ga možje sami vrgli ven.

Danes imajo Čehoslovakinje v parlamentu 10 zastopnic in v senatu 4. Volivke je 53%, volivcev 47%. Nikomur niti na misel ne pride, da bi grajal žensko enakopravnost, o tem sploh ni govora. Poslanke imajo svoje volivne okraje ter se k njim zatekajo v velikem številu moški volivci, ker se baje žene bolj zavzemajo za pravice svojih volivcev in so bolj vestne v izpolnjevanju svojih nalog.

Davno že so žene zaposlene na socialnem, kulturnem in ekonomskem polju; povsod so naletele na težkoče in so uvidele, kako bi bilo vse bolje, ako bi imele lastno zastopstvo v parlamentu. Uspehi ženskega dela v parlamentu so zelo znani. Pravna fakulteta se je na prvi dan osvobodjenja izrekla za sprejem žen k pravnemu študiju. Lansko leto je prva žena postala sodnica. Glasom zakona mora biti v porotniškem sestavu vsaj 1/2 žen, ki so se v poroti zelo dobro obnesle. V občinskih zastopih je opaziti, da imajo možje velikanske načrte; žene nimajo v načrtih toliko fantazije, pač pa znajo svoje načrte tudi izvesti. Sodelovale so pri snovanju zakonov o zaščiti dece, o usodi nezakonske dece, skrbele za to, da se nezakonski oče ne izvije iz svojih dolžnosti, predlagale za take očete sodnijsko kazen, čemur so se komunisti protivili! Da se otroci pod 14 letom ne smejo uporabljati pri delu, je tudi zaslug žen; zaščiteni so celo proti lastnim staršem. Otroci, ki obiskujejo šolo, se ne smejo zaposliti več nego 2 uri. Zakon, ki prepoveduje dajati mladini pod 16. letom alkoholne pijače, odstranitev reglementacije prostitutk, prisilno zdravljenje spolnih bolezni, uvedba državnih gospodinjskih in obrtnih šol, zaščita mater 6 tednov pred in 6 tednov po porodu, podpora doječim materam, širni delavnik, vse to so pridobitve, ki so se dosegle s sodelovanjem žen.

Današnja žena mora biti aktivna. Današnje življenje je komplicirano in zato zahteva ženo v javnost. Še so kraji, kjer je žena samo čuvarica lastnega ognjišča in življenje ne zahteva od nje drugega. Mi pa moremo ženo vzgajati za javnost, vzbujati ljubezen za javno delo; že-

na si more utrti živce, da postane sposobna vsakega, še tako napornega dela ob strani svojega moškega tovariša.

S temi besedami je gospa senatorka zaključila svoje predavanje med splošnim burnim aplavzom.

Večerni sestanek

Zvečer so se sestale zastopnice naših ženskih organizacij z gospo sen. Plaminkovo v damski sobi Emone, kjer so se razgovarjale o raznih važnih vprašanjih. Gospa Franja Tavčarjeva se je pri gospe senatorki informirala, da-li se opazja tudi v češkoslovaški taka mržnja do kmečkega dela in na kak način skuša ČSR zajeti dotok podeželskega ljudstva v mesta. Gospa senatorka je pojasnila, da je tudi na češkoslovaškem kmet nezadovoljen; dekleta se selijo v mesta v službe, da pa tam lažje dobe službe hišnih pomočnic nego pri nas, ker je vedno več službenih mest nego deklet, za posredovanje pa skrbi brezplačna občinska posredovalnica. Dekleta, ki pridejo v mesto na slepo srečo, dobe takoj primerno ceno stanovanja in hrano, dokler ne nastopijo službe. Enako je z uradnicami. V Bratislavi je zavod za 200 oseb, ki ga oskrbuje YWCA (v državnem poslopiju), kjer dobe uradnice zelo po ceni vso oskrbo, da si lahko iščejo mesta, zopet potom državne brezplačne posredovalnice.

Kot glavni vzrok dejstvu, da kmet zapušča rodno grudo, smatra ga. senatorka slabe socialne razmere kmeta. Delavec v mestu dela 8 ur na dan, je zavarovan za slučaj bolezni in nezgod, ima na razpolago bolnice, hiralnice, starostno zavetišče itd. Vsega tega kmet nima, delati pa mora naporno delo od noči do noči za manjšo plačo ali negotov zaslužek. Kmet mora delati in dajati, da ima mešan vseh, kar potrebuje. Kmet sploh ne more živeti življenja, on samo dela; slabo stanuje, po večini slabo se hrani in oblači. Dokler si kmet ne bo znal urediti življenja tako, da se mu bo izplačilo živeti, bo vedno šilil v mesto. Glavni pogoj za izboljšanje eksistence kmeta je industrializacija poljedelstva. Agrarni problem se ugodno reši le tam, kjer se spoji z industrializacijo. Lep primer v tem pogledu je Danska, ki je sijajno organizirana. Njene mlekarne proizvajajo maslo, ki nima konkurence na svetovnem trgu; vsako jajce je zaznamovano z datumom in pečatom. Samo v češkoslovaško je Danska eksportirala v minulem letu za 60 milijonov jajec. Danska ravna po principu: producirati prvovrstno blago in pridobiti prvovrstnih odjemalcev. Vse izvozno blago je pod najstrožjo kontrol. — Danska ima krasne podučne filme o svojem gospodarstvu. Gospa senatorka priporoča, naj bi se poslalo na Dansko par inteligentnih, strokovno izobraženih žen, ki bi proučile tamošnje razmere in se potem poslale kot organizatorke na kmete.

Slušateljice so napeto sledile vsem zanimivim izjavam gospe senatorke. Nato je govorila o akademčarki in o organizaciji češkoslovaških studentk ter pojasnila svoje stališče glede zaščite žene v poklicih. Urad dela je izdelal konvencije, glasom katerih se ženam prepove delo 6 tednov pred in 6 tednov po porodu ter nočno delo. Nekatere dežele so te konvencije sprejele; posledica je bila ta, da ni nikdo sprejel noseče žene v službo, bila jim je torej vzeta možnost zaslužka vsled zaščite. Ga. senatorka je za to, da ima vsaka žena možnost izostati omenjeni čas iz dela, da pa ni v to pristihjena. V ČSR je obvezna zaščita za delavke 6 tednov po porodu, za intelektualke je zaščita neobvezna. Prepoved nočne službe ženam je dovela do jako čudnih incidentov. Tako so v neki tovarni delavci zavrnili inženerk, ki jih je prišla ponoči inspicirati, da nima pravice delati ponoči. Industrijska inšpektorica se ni mogla prepričati, dali se tovarna drža predpisov in ne zaposluje žen ponoči, ker ni smela ponoči na delo. Težke posledice zaščite bi se pokazale n. pr. tudi v sledečem primeru: za žene je zelo škodljivo stati pri delu. Kakšne negledne posledice bi imelo, ako bi hoteli odpovedati vsem ženam, ki so primorane stati v svojem poklicu!

Prehitro je minil čas; mnogo je še bilo proučenj, ki bi jih bile želele staviti gospe senatorki, a pozna ura je silila k razstanku. Poslovile smo se z željo, da bi nam bilo kmalu zopet dano črpati iz izkušenj neumorne voditeljice češkoslovaških žen, katere je vtisnila v naša srca veliko spoštovanje in občudovanje njene dela in njenih uspehov.

Modne novosti

Predvsem: poletje nam prinaša zopet malo več prostosti; krila so spet malo krajša, celo poletne večerne toalete segajo komaj do gležnjev. Moderna žena pač ne more prenašati tega, da mora neprestano misliti na svojo dolgo obleko, ako se le malo hitreje okrene.

Pestrost oblik raste z bleskom solnčnih žarkov. Vsled tega se še ne bomo izneverile priljubljeni črni barvi, toda kombiniramo jo rade z različnimi živimi barvami. Tako n. pr. okrasimo črno obleko z neko nežno svetlomodro barvo, z moderno kitajsko rumeno, lipovo zeleno ali koralno rožnato vseh odtenkov. Črno svilen krilo z lahko belo bluzo in živopisno jopico je zelo apartna toaleta, ki je pa ne bi priporočili vsaki dami. Pri tej kombinaciji navadno dodamo bluzi kot nakit vezeno istih barv, kakor je jopica. Jopice so zelo šik z visokim ovratnikom iz kratkodlake kožuhovine. Z bluzo lakast pas, precej širok, kar spet ni za male, okrogle postavne. Tačšne dvobarvno kombinira-

ne obleke so sploh samo za visoke, vitke postavne.

Drapirani ovratniki in reverji, brez rokavov, polovični in tričetrtinski rokavi, ravne, kratke jopice, bolero in tesne jope vsake dolžine — vse to nam nudi moda na izbiri, kakor kateri prija. Enostranska uniforma je to sezono izključena. Lahko si napravimo tako, lahko pa tudi drugače! Zelo eleganten je kratki bolero iz krzna s polovičnimi rokavi z elegantno popoldansko ali večerno toaleto.

Kot nakit vidimo vštite čipke, volanice, z roko delani azur, fini robčki, predvsem pa mnogo, zelo mnogo »madeira« vezene. Toda kot obrobek tudi več ali manj široke proge finega krzna, seveda na večernih toaletah iz muselina z velikimi tiskanimi vzorci. Tudi obleke iz čipk se še vedno vidijo, včasih sestavljene z muselinom ali žoržetom nežnih pastelnih barv. Posebno je priljubljena barva rumenih rož, ki prehaja na rožnato, toda tudi svetlozeleno in svetlomodro barva se mnogo uporablja pri takih oblekah.

Čeravno gospoduje sedaj kostim, vendar se plašče ne bomo mogle odpovedati popolnoma. Njegova moderna silhueta je tanka in vitka, dolg je plašč ravno toliko, da gleda izpod njega obleka. Če je najnovejšega datuma, mora seveda imeti velike žepce, pas in ovratnik v obliki šerpe; k vsemu temu spadajo, naravno, spodaj široki rokavi. Plašč, ki je določen za gotovo obleko (komplet), je podložen z enakim blagom, iz kakršnega je obleka, ali vsaj iz enobarvne svile obleki slične barve.

Da mora biti nakit sortiran po obleki, je samo po sebi umevno in danes pač ni težko izbirati nakita po obleki, saj dobimo v nakitu prave čudeže dobrega okusa in po relativno nizki ceni. Trenotno so ogrlice precej debele, tako da ni treba nikakega okrasa na obleki ob vratu. Nakit je vedno večbarven, največkrat ima le dve barvi. K ogrlici spada tudi zaponka na pasu in na klobuku.

Razno

Koketstvo v starih časih

Včasih je zelo zabavno listati po modnih in »lepotniških« kronikah iz dobrih starih časov. Tako je n. pr. neka ženska revija pisala proti modernim lepoticam, ki hočejo po silni imeli rdeče ustnice in si jih vedno grizejo, predno vstopijo v salon med »svete«. Nekaterim je prišlo to grizenje ustnic tako zelo v navado, da so jim že otekale in da so si jih ranile. Sledil je nasvet: »način, kako zadobimo rdeče ustnice: Močimo si ustnice v kozarcu tople vode za pet minut. Osušimo si jih ter si jih namažemo s kafirno pomado; čez četrt ure si jih izbrišemo s fino plateno krpicco ter spet namažemo z glicerinom. Ustnice postanejo na ta način rdeče, kakor karmin.«

Pa pravijo, da žene danes zamude mnogo časa za svojo toaleto; če bi zamudile toliko časa samo za pordečiti svoje ustnice, bi težko končale s celo proceduro do večera.

Posnemanja vredna podjetnost

Neka moška modna trgovina v Texasu ima v izlozbah table s pozivom, naj mimoidoči gospodje, ki so izgubili gumb, vstopijo, da se jim gumb brezplačno prišije. Medtem ko gospod čaka, mu pokažejo razne modne novosti; prodajalec, ki je gospoda »brez gumbac« sprejel, ima tudi dolžnost mu na lep način ponuditi vsakovrstne reči. Od desetih »brezgumbnih« posetnikov baje jih devet nekaj kupi in postanejo potem stalni odjemalci.

Gospodinjstvo

Varčevanje s kurivom

(Konec.)

Če štedilnik vleče slabo in zato tudi slabo gori, je kriv gotovo zopet prostor, v katerem se kuri. Najbrže je ta preizek ali preozek, kar ti zopet uredi mož-strokovnjak, ki prostor lahko poveča bodisi v višino ali v širino.

Predno zakurijo, moraš štedilnik temeljito očistiti, da ni na mreži ne pepela, ne ostankov prejšnjega kuriva. Vsak dan zjutraj je treba pri spodnjih vratih pobrati ves pepel, ki se je tam nabral tekom prejšnjega dne. Da hitro zakurimo, moramo imeti vedno pri roki drobno cepljenih suhih, po možnosti mehkih drv, na katere položimo par ne predebelih polen in nato izbrane, ne predebele kose premoga. Da papir, s katerim podkurimo, ne ovira zraku, moramo ga strgati na manjše kose in rahlo zmečkat.

Mnogo dela si prihranijo s čiščenjem posode in z nalaganjem kuriva one gospodinjke, ki so tako srečne, da imajo plin za kuho. V predvojnem času je bilo tako kurivo malo ali nič dražje, nego kurivo štedilnika. Seveda je treba varčevati tudi s plinom. Varčuje se že s tem, da se po končanem kuhanju plin zapre, medtem ko ostaja v štedilniku vedno več ali manj kuriva, ki gre v nič. V tem, ko je plin kot razsvetljava izginil skoro popolnoma ter se umaknil bolj praktični električni luči, je kot kurivo prav idealen in ne smelo bi se zidati nobene nove hiše, ne da bi se vanjo napeljal plin kot kurivo.

Tudi pri plinu moramo paziti, da gori pravilno; plamen mora biti nekako modrozelen in ne sme švigati izpod in okoli posode, v kateri kuhaš, temveč mora ogrevati samo posodino dno. Plin večkrat nekako šumi ali brenči in diši; to je znamenje, da ne gori pravilno. V tem slučaju ugasni in prižgi z nova ali uravnaj plinovo pipo.

Plinovo ognjišče mora biti snažno skozi in skozi, ne samo na vrhu. Če ti je kaj skipelo, osnaži to takoj s žičasto ščitko, katero imej ob ognjišču vedno pri rokah. Dno posode naj bo vedno brez kotlova navznotraj in brez saj na zunaj; kajti kotlovec kakor saje so slab prevodnik toplote in ovirata naglo segretje. Ne kuhaj s plinom na ploščah, ampak brez obrobočev. Ko ti nekaj zavre, n. pr. juha, zmanjšaj

takoj plamen v toliko, da ti vre le počasi. Če kuhaš s polno paro, porabiš brez potrebe preveč plina in tekočina v posodi ti preveč povre. Posoda naj bo vedno pokrita, da se vsebina v nji sproti ne hladi.

Ko kuhaš s plinom, pripravi si vroče vode samo toliko, kolikor je potrebuješ in neposredno predno jo rabiš. Zapiraj, ko nehaš kuhati, tudi glavni dovod plina!

Dipl. agr. A. Jamnik.

Molji

Gospodinjam vseh časov so delali molji preglavice, kakor jih delajo nam danes; že v starodavnih časih so poskušale vsa mogoča sredstva, da bi se rešile tega škodljivega mrčesa, zatreti ga pa niso mogle. Nekatera sredstva pač uničijo molje, škodijo pa tudi tkaninam in so zato nerabna. Potomstvo moljev je, ki se zarije v tkanine ali v krzno, kjer napravi lahko veliko škodo.

Skrb gospodinje mora biti, da uniči samice predno ležejo jajčka in sicer se mora to zgoditi že v prvih tednih spomladi. Ako se je to zamudilo, je treba preprečiti razvoj ličink. V to svrhu moramo v prvi vrsti temeljito pretolči vse ogrožene tkanine in blazine. Kožuhovino prav do kože, da izpadejo eventuelne ličinke. Razne močno dišave stvari so moljem zoprne, kakor: kafra, medena detelja, rožmarin, sveže tiskani časopisni papir itd. Ta sredstva moramo vlagati kolikor mogoče globoko med predmete, ki jih želimo ščititi pred molji, kajti molji ljubijo temo in mir ter se zarijejo kolikor mogoče globoko v divane, med blazine, v gube obleke itd., kjer izležejo jajčka. Močni duh takih vložkov jih pa odvrca.

Doslej so se gospodinje posluževale v to svrhu v prvi vrsti naftalina; danes je pa ugotovljeno, da naftalin ne le da ne prežene moljev, marveč še pospešuje razvoj njihove zalege. Pri najmanjšem sumu, da so se kje zaredili molji, je najboljša, da se omara ali skrinja prekadi z žveplom, ki se kupi v že za ta namen pripravljeni obliki. Vrata omare morajo biti zaprta, vse špranje skrbno zamašene, da nikjer ne uhaja dim. Tudi s prevlečenim pohištvom ravnamo na ta način; tu je tudi dobro, da se lesen deli pridno mažejo s petrolejem, vsled česar prilezejo ličinke na dan in se potem poberejo.

Seveda vsa ta sredstva niso bogve kako zanesljiva, tudi če jih še tako skrbno uporabljamo. Najzanesljivejša je, če volnene in za molje nevarne stvari čimveč zračimo na prepihu, jih iztrepavamo in krtačimo ter tako sproti odstranimo vsako sled po moljih.

Predno spravimo zimske obleke, moramo odstraniti vse masne madeže, ker so ti pravo ognjišče za molje. Dobro trepati, izkrtati vsak posamezen kos, obrniti žepce in jih tudi okrtati, to je prvi pogoj, ako se hočemo obvarovati moljev. Kar je bilo že enkrat razjedeno od moljev, ne stavimo skupaj z drugo obleko.

Zaboji, kamor spravljamo zimske stvari brez poletja, naj ne bodo preveliki, raje jih vzemimo več. Hranimo jih vedno v temnem, čim bolj hladnem prostoru, nikar v spalnici. Zaboj izmijemo z vodo, v katero smo vili malo kisa, terpentina in salmijaka. Vse špranje moramo dobro zamašiti in obložiti takoj s svežim časopisnim papirjem. Tiskarsko črnilo je moljem zelo zaporno. Težje komete obleke položimo na dno, vmes damo mnogo časopisnega papirja. Tudi v rokave natačimo vse polno zmečkanega časopisnega papirja. Obleke in plašče spravimo najraje obešene v tako pripravljene omari ter jih damo še posebej v platneno ali papirno vrečo. V vsako omaro ali zaboj položimo še kosček navadnega pralnega mila in odprto stekleničico ogljikovega sulfida in salmijaka.

Srečne posestnice velikih preprog naj svoje preproge dobro iztrepajo, najprej na levi strani, izkrtajo, potem dobro ometajo s krpo namočeno v zelo slani vodi, nato dobro posušijo. Potem se razgrne rjuha, nanjo se da mnogo časopisnega papirja, vrhu se položi preproga; v sredo se dene še časopisnega papirja in sredstev zoper molje, nato se preproga trdno zavije, zaveže ter postavi na temen, hladen prostor, kjer se še pogrne s papirjem, da se obvaruje prahu.

Odstranimo poleti vse težke preproge od oken in obesimo le tanke, pralne zavese. Pustimo v sobo mnogo zraka, zjutraj in zvečer razprimo za čas vsa okna in vrata, da se dobro prezrači v prepihu.

Pri dragocenem krznu ne plašimo se malenkostnih stroškov in dajmo spraviti krznarju. Majhni kosi krzna se spravijo tako, kakor ostale stvari, samo da moramo papir dobro zalepiti, da ne more molj nikjer blizu; popra ne smemo trositi na krzno, ker vsako krzno ne prenese popra.

OKUSNA IN ZDRAVA
JE
KOLINSKA KAVA!

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No. 14.146/1. 1500

Razpust društva.

Društvo »Klub jugoslovanskih svobodno-miselnih akademikov iz Italije v Ljubljani«, je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kr. banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani,
dne 23. maja 1931.

*

II. No. 14.050/1. 1482

Razpust društva.

Društvo »Opči radnički savez Jugoslavije, podružnica na Viču pri Ljubljani (opekarski delavci)«, je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 23. maja 1931.

*

VI. No. 11.958/1. 1459

Izpremembe v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Kerže Vladimir, sekundarij splošne bolnice v Mariboru, in dr. Houška Miroslav, sekundarij istotam, sta bila vpisana v imenik zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 20. maja 1931.

*

VI. No. 11.954/1. 1457

Izprememba v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Spirovič Alkibijski, sanitetni poročnik v Škofji Loki, je bil izbrisan iz imenika zdravniške zbornice za Dravsko banovino radi premestitve v Petrinje.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 20. maja 1931.

*

I. No. 4396/1. 1503

Razglas

Na podlagi § 31. zakona o banki upravi se razpisujeta pri tehničnem oddelku kr. banske uprave v Ljubljani dve službeni mesti banovinskih geometrov.

Prosilci za ti mesti morajo poleg splošnih pogojev, ki se zahtevajo za vstop v državno službo, dokazati, da so službovali najmanj dve leti v državni ali drugi javni službi ter da so opravili državni strokovni izpit.

Prošnje, opremljene z vsemi prilogami po čl. 3. uradniškega zakona, je vložiti najkasneje do 10. junija 1931. pri kraljevski banki upravi v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani,
dne 23. maja 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

C II 693/31—1. 1507

Oklic.

Tožeca stranka: Hranilnica in posojilnica na Vrhniki, r. z. n. z., je vložila proti toženi stranki: Lavrija Francetu, mizarstvu mojstru v Lazih št. 23, pošta Borovnica, sedaj neznanega bivališča, radi Din 6.410 s pripadki k opr. št. C II 693/31—1 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 11. junija 1931.

ob devetih dopoldne pred tem sodiščem v sobi št. 2, razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja g. Korenčan Fran, sod. služitelj pri okrajnem sodišču na Vrhniki, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče na Vrhniki, odd. II.,
dne 29. maja 1931.

*

C II 693/31—1. 1496

Oklic.

Tožeca stranka: Tornago Leon, odvetnik v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 2, je vložila proti toženi stranki: Bokavšek Stanka, Moste pri Ljubljani, Zaloška cesta št. 104a, sedaj neznanega bivališča, radi Din 2.023 50 para s prip. k opr. št. C II 693/31 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 30. junija 1931.

ob poldevetih pred tem sodiščem v izbi št. 50. Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja Polc Josip, avskultant pri dež. sodišču v Ljubljani, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. II.,
dne 27. maja 1931.

*

A VII 224/31. 1498

Oklic dedičem neznanega bivališča.

Brenovič Roza, žena železničarja, nazadnje hiralnica v hiralnici v Ptuj, je dne 3. avgusta 1930. umrla. Posledja volja se ni našla.

Lorbek Ivan, Tina Lorbek, Marija Lorbek, Kokolj Ivan, Reiter Franciška, Kokol Franc, Kokol Konrad, Muršec Marija in Sande Jožefa, katerih bivališče sodišču ni znano, se pozivajo, da se tekom enega leta od danes naprej zglaste pri tem sodišču. Po preteku tega roka se bo obravnavala zapuščina z ostalimi dediči in z gospodom Šel Alojzom, županom obč. Cirkovci, sod. okr. Ptuj, ki se je postavil za skrbnika odsotnih Lorbek Ivana, Lorbek Tine, Lorbek Marije, Kokolj Ivana in Reiter Franciške.

Okrajno sodišče v Ptuj, odd. VII.,
dne 22. maja 1931.

*

E 160/31. 1501

Dražbeni oklic.

Dne 10. julija 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Leskovec, vl. št. 686.

Cenilna vrednost: Din 4.680.—; najmanjši ponudek: Din 3.120.—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Krškem,
dne 16. maja 1931.

*

E IX 815/31—3. 1494

Dražbeni oklic.

Dne 13. julija 1931. ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga k. o. Rošpah, vl. št. 274. Cenilna vrednost: 9.604/60 Din; najmanjši ponudek: 6003/50 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 12. maja 1931.

*

E 145/31—6. 1502

Dražbeni oklic.

Dne 17. julija 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Studenec, vl. št. 466.

Cenilna vrednost: Din 8.048/50; najmanjši ponudek: Din 5.370.—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Krškem,
dne 16. maja 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se nastopne firme:

575. Sedež: Rožna dolina pri Ljubljani.
Dan vpisa: 12. maja 1931.

Besedilo: Kresal Pavel: družba z o. z. Obratni predmet družbe je izvrševanje plesarske, sobo- in črkoslikarske obrti, nakupovanje potrebnih surovin in orodja.

Družbena pogodba z dne 1. maja 1931. Višina osnovne glavnice: Din 20.000.—.

Na to vplačani zneski v gotovini: dinarjev 20.000.—.

Poslovodje: Kresal Pavel, pleskar, Rožna dolina, c. V/20; Polenšek Lovro, mizar,

Rožna dolina, c. VII/19; Šetina Egidij, slikarski mojster, Ljubljana, Celovska cesta št. 41.

Za namestovanje upravičen: Pravico zastopati družbo in podpisovati firmo imata po dva poslovodja skupno tako, da podpisano, tiskano ali stampilirano ali kako drugače odtsigneno besedilo tvrdke podpisata svoji imeni.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 9. maja 1931.
(Firm. 442/31 — Rg C IV. 280/1)

*

576. Sedež: Bohinjska Bistrica.
Dan vpisa: 12. maja 1931.

Besedilo: »Triglav-avto«, družba z o. z. Obratni predmet: obratovanje, prevažanje z vsakovrstnimi avtomobili v Sloveniji, posebno na Gorenjskem in poglavito v Bohinju in njega okolici. V ta namen pridobiva in izvršuje družba tudi koncesijo za vožnje pasazirjev po občasnem voznom redu od kraja do kraja, tako tudi proti naročilu, dalje tudi za vožnje tovorov in za blagovni promet.

Družbena pogodba z dne 30. aprila 1931. Doba družbe ni določena na gotov čas.

Višina osnovne glavnice: Din 60.000.—.

Na to vplačani zneski v gotovini: dinarjev 60.000.—.

Poslovodja: Arh Franc, posestnik, Bohinjska Bistrica 74. Namestnik poslovodje: Arh Janez, posestnik v Boh. Bistrici 85.

Za namestovanje upravičen poslovodja in, ako je ta zadržan, njegov namestnik, in sicer vsak samostojno.

Podpis firme: Besedilo firme, ki je lahko napisano, tiskano ali stampilirano, podpisuje poslovodja oziroma namestnik tako, da podpisuje pod isto svoj osebni podpis.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 9. maja 1931.

(Firm. 430/31 — Rg C IV. 279/1)

*

577. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 13. maja 1931.

Besedilo: Tehniški biro ing. Emil Fiedler. Obratni predmet: trgovska agentura.

Imetnik: Ing. Fiedler Emil, v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 4.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 9. maja 1931.

Firma 441 — Rg A VII 57/1.

*

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

578. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 4. maja 1931.

Besedilo: »Union«, hotelska in stavbinska d. d. v Ljubljani.

Vsled smrti se izbrise upravni svetnik Mazovec Ivan, vpiše pa upravni svetnik dr. Logar Franc, banski svetnik v Ljubljani.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 2. maja 1931.

Firm. 421 — Rg B I 21/44.

*

579. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 9. maja 1931.

Besedilo: Bule & Co založniška in propagandna družba »Adana«, družba z o. z. S sklepom obnega zbor dne 4. maja 1931 se je spremenil odstavek Prvič in Drugič družabne pogodbe.

Besedilo tvrdke odslej: Bule & Co, industrija emajlnih izdelkov »Adana«, družba z o. z.

Obratni predmet odslej tudi industrija emajlnih izdelkov sploh.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 9. maja 1931.

Firm 451 — Rg C III 207/8.

*

580. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 9. maja 1931.

Besedilo: Hedžet & Koritnik. Izstopil je javni družabnik Koritnik Anton, vsled tega je prenehala javna trgovska družba.

Edini lastnik tvrdke je odslej njen doseganji javni družabnik Hedžet Matija.

Besedilo firme in način podpisovanja ostane neizpremenjeno.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 9. maja 1931.

Firm 436 — Rg A II 160/3.

*

581. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 9. maja 1931.

Besedilo: »Kurivoc«, družba z o. z. Izbrise se poslovodja Škerlep Franc, vpiše pa poslovodja Fritz Franc v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 4.

Z notarsko pogodbo od 2. aprila 1931 se je razveljavila točka 10 in spremenila točka 11 družabne pogodbe.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 9. maja 1931.

Firm 450 — Rg C IV 72/4.

*

582. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 16. maja 1931.

Besedilo: »Elektrac d. d.«. Izbrise se člana upravnega sveta dr. Vidmar Milan in dr. Kokalj Alojzij.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 16. maja 1931.

Firm. 458 — Rg B II 154/6.

583. Sedež: Kamnik.

Dan vpisa: 16. maja 1931.

Besedilo: »Eta«, tovarna gorčice, družba z o. z.

Odslej besedilo firme: »Eta«, tovarna gorčice in konzerv, družba z o. z. v Kamniku;

francosko: »Eta«, fabrique de moutarde & conserves société à r. l. à Kamnik.

Obratni predmet: Obratni predmet družbe je: izdelovanje gorčice na tovarniški ali drug način, predelavanje gorčičnega semena in drugih oljnatih surovin ter izdelovanje vsakovrstnih konzerv. Nakupovanje v to potrebnih surovin in izpečavanje izdelkov. Udeležba pri enakih podjetjih, prevzem istih in ustanavljanje podružnic.

Višina osnovne glavnice: Osnovna glavnica se je znižala od Din 112.500.— za Din 12.500.— na Din 100.000.—.

Na to vplačani zneski v gotovini dinarjev 100.000.—.

Izpremenile so se točke »Prvič«, »Drugič« in »Tretjič« družabne pogodbe z notarskim zapisom z dne 9. aprila 1931. redno število 65, leto 1931.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 16. maja 1931.

(Firm. 463 — Rg C II. 67/26)

*

584. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 16. maja 1931.

Besedilo: Izdelovalnica in prodaja slaščičarskih in medicinskih izdelkov Vitek & Co., družba z o. z.

Na izrednem obnem zboru družabnikov dne 29. aprila 1931 je bila družabna pogodba z dne 4. julija 1928 dopolnjena z novo določbo odstavkom Sedemnajstič, ki zadeva določbo glede nadzorstvenega sveta.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 16. maja 1931.

Firm. 449 — Rg C III 232/7.

*

585. Sedež: Št. Jakob ob Savi.
Dan vpisa: 16. maja 1931.

Besedilo: Pečnikar, avtoprometna družba z o. z.

Vsled sklepa izrednega obnega zbor družabnikov z dne 8. maja 1931. se je zvišala osnovna glavnica od Din 120.000.— na Din 300.000.—, ki so v gotovini polno vplačani in se je zadevno spremenil odstavek Tretjič družabne pogodbe z dne 12. februarja 1930.

Izbrise se poslovodja Pečnikar Ivan.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 16. maja 1931.

(Firm. 467 — Rg C IV. 134/3)

*

Izbrisala se je nastopna firma:

586. Sedež: Slovenjgradec.
Dan izbrisa: 13. maja 1931.

Besedilo: Tvorica ovratnic Rozi Hribar & Comp., družba z omejeno zavezo v likvidaciji.

Izbrisala se je vsled končane likvidacije.

Okrožno sodišče v Celju, odd. I.,
dne 13. maja 1931.

Firm. 248/31 — Rg C I 5/10.

Vpisi v zadružni register.

Vpisala se je nastopna zadru-

ga:

587. Sedež: Novas pri Rakeku.
Dan vpisa: 29. aprila 1931.

Besedilo: Živnorojska selekcijska zadru-

ga v Novi vasi pri Rakeku, registrovana

zadru- z omejeno zavezo.

Obratni predmet: Zadru- ima namen,

povzdigniti živnorojske svojih članov s smotrom, da doseže čim boljše in čim donosnejše plemo montafonske in ostale enobarvne sive domače pasme.

Zadružna pogodba (statut) z dne 19. marca 1931. Vsak zadružnik jamči s svojimi opravičnimi deleži in pa z dvakratnim zneskom istih.

Oznani se izvršujejo s pismenimi obvestili posameznih članov, po potrebi z oglasi v listih ali z razglasi, nabitimi na listini v zadružni pisarni.

Načelnstvo obstoji iz načelnika, podnačelnika in dveh odbornikov. Člani načelnstva so: Lenarčič Stanko, pos., Nova vas 1, načelnik; Zabukovec Josip., pos., Nova vas 17, podnačelnik; Usenik Ivan, pos., Veliki vrh 30, Marolt Alojzij, pos., Veliki vrh.

Pravico zadru- zastopati ima: Zadru- zastopata in za njo podpisujeta dva člana načelnstva na ta način, da se podpiseta pod njeno tvrdko.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 25. aprila 1931.

(Firm. 370/31 — Zadr. IX. 289/1)

*

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih zadru-

gah:

588. Sedež: Dobravčevo pri Žireh.
Dan vpisa: 9. maja 1931.

Besedilo: Čevljarsko-gospodarska zadru- ga na Dobravčevi pri Ž

Tvrda se glasi odslej: »Čevljarsko-gospodarska zadruga Žiri, registrirana zadruga z o. z.«

Izbršje se član načelstva Malovrh Matej, vpiše pa žakelj Anton, posestnik v Stari vasi 36.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 9. maja 1931. (Firm. 303 — Zadr. V. 41/39)

*

589. Sedež: Staraloka.

Dan vpisa: 9. maja 1931.

Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Stariloki, registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Izbršje se član načelstva Trilar Gašper, vpiše pa član načelstva Trilar Matej, posestnik pri Sv. Duhu št. 38, občina Staraloka.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 16. maja 1931. (Firm. 440 — Zadr. I. 79/54)

*

590. Sedež: Boh. Bistrica.

Dan vpisa: 12. maja 1931.

Besedilo: Kmetijsko gospodarska zadruga v Boh. Bistrici, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Izbršje se član načelstva Rozman Jakob, vpiše pa član načelstva Štendler Marko, posestnik v Boh. Bistrici 18.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 9. maja 1931. (Firm. 435 — Zadr. VIII. 84/6)

*

591. Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 12. maja 1931.

Besedilo: »Stan in Dom«, občekoristna stavbna in kreditna registrirana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani.

Izbršje se člani načelstva Kristan Anton, Rakovec Franc, Bogataj Maks in Podgornik Ivan, vpišejo pa člani načelstva: Kristan Cvetko, zadrugi tajnik v Ljubljani, Miklošičeva cesta 13/II., Hladnik Ivan, poslovodja v Ljubljani, Tržaška cesta št. 26 in Koruza Franc, uradnik Zadrugne banke v Ljubljani, Glinška ul. 9. Že vpišani član načelstva inž. Mačkovšek Janko je predsednik načelstva.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 9. maja 1931. Firm 417 — Zadr. VIII 52/11.

*

592. Sedež: Trbovlje.

Dan vpisa: 13. maja 1931.

Besedilo: Posojilnica v Trbovljah, registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Izbršje se vsled smrti član načelstva: Moll Josip.

Vstopil je v načelstvo: Berger Ivan, prodajalec usnja in posestnik v Trbovljah-Loke.

Vpiše se tudi na obnem zboru dne 29. marca 1931 sklenjena sprememba pravil v §§ 16, 41 in 37.

Okrožno sodišče v Celju, odd. I.,

dne 13. maja 1931.

Firm 251/31 — Zadr. I 169/54.

*

593. Sedež: Sv. Peter pod Sv. Gorami.

Dan vpisa: 13. maja 1931.

Besedilo: Vodovod Sv. Peter pod Sv. Gorami, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Izstopil je iz načelstva: Zorenc Alojz.

Vstopil je v načelstvo: Kramer John, pos.

v St. Petru pod Sv. Gorami št. 37.

Okrožno sodišče v Celju, odd. I.,

dne 13. maja 1931.

Firm 253/31 Zadr. III 172/6.

*

594. Sedež: Pertoča.

Dan vpisa: 15. maja 1931.

Besedilo: Hranilnica in posojilnica v Pertoči, registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Izbršje se dosedanja člana načelstva Lenarčič Stefan in Kolmanko Jožef, vpiše pa novoizvoljeni član načelstva Mencinger Jožef, posestnik v Ropoči št. 67.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 15. maja 1931.

Firm 432/31 Zadr. IV 64/4.

*

595. Sedež: Predanovci.

Dan vpisa: 15. maja 1931.

Besedilo: Kmečka hranilnica in posojilnica v Predanovcih, registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Zadruga pravila so se izpremenila v §§ 16., 36. in 43. Oznaniła zadruga se izvršuje odslej v časopisu »Zadrugi vestnik«.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 15. maja 1931.

Firm 424/31 — Zadr. III. 57/9.

*

596. Sedež: Sv. Benedikt v Slov. gor.

Dan vpisa: 15. maja 1931.

Besedilo: Posojilnica pri Sv. Benediktu v Slov. gor., registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Izbršje se dosedanji član načelstva Žel Jožef, vpiše pa novoizvoljeni član načelstva Elbl Janez, posestnik v Trotkovi.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 15. maja 1931.

Konkurzni razglasi

Sa 19/31—2.

1495

597. Poravnalni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini dolžnika Revelant Danijela, peš in posestnika v Guštanju.

Poravnalni sodnik dr. Reichman Blaž, starešina okrajnega sodišča v Prevaljah. Poravnalni upravitelj dr. Stefanovič Emil, advokat v Prevaljah.

Narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Prevaljah dne 6. julija 1931. ob devetih.

Rok za oglasitev do 1. julija 1931. pri okrajnem sodišču v Prevaljah.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 26. maja 1931.

*

Sa 13/31-1

1491

598. Poravnalni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini protokoliranega trgovca Hotkota Alojzija v Žužemberku.

Poravnalni sodnik: Galle Gustav, sodnik okrajnega sodišča v Žužemberku.

Poravnalni upravitelj: dr. Ločnik Emerik, notar v Žužemberku.

Narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Žužemberku dne 11. julija 1931 ob polenajstih.

Terjatve je oglašiti pri okrajnem sodišču v Žužemberku do dne 6. julija 1931.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. II., dne 28. maja 1931.

Sa 14/31-1

1492

599. Poravnalni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini Kastel Ele, trgovke v Novem mestu.

Poravnalni sodnik: Kacjan Anton, sodnik okrajnega sodišča v Novem mestu.

Poravnalni upravitelj: Perko Fran, posestnik v Novem mestu.

Narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Novem mestu, soba št. 52, dne 11. julija 1931. ob polenajstih.

Terjatve je oglašiti pri okrajnem sodišču v Novem mestu

dne 6. julija 1931.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. II., dne 28. maja 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

U. No. 2079/1

1505

Razglas.

Sresko sodišče v Gornjem gradu je s pravomočno sodbo z dne 27. maja 1931. Opr. št. Kps. 38/31-8, po § 55 k. z. prepovedalo Krebs Antonu, rojenemu 30. maja 1884. v Železni kapli, pristojen v Luče, delavcu v Solčavi, zahajati v krčme za dobo 1 leta, pričenši od pravomočnosti sodbe, t. j. od 1. maja 1931, do 1. maja 1932.

Sresko načelstvo v Gornjem gradu, dne 18. maja 1931.

*

U. No. 2078/1

1504

Razglas.

Sresko sodišče v Gornjem gradu, je s pravomočno sodbo z dne 24. avg. 1931., Kps 40/31-3, po § 55 k. z. prepovedalo Žun-

ter Francu, rojenemu 30. avg. 1857. v Varpolju, pristojnemu v Rečico ob Savinji, vdovljenemu užitarju v Varpolju, zahajati v krčme za dobo 1 leta, pričenši od pravomočnosti sodbe, t. j. od 28. aprila 1931. do 28. aprila 1932.

Sresko načelstvo v Gornjem gradu, dne 19. maja 1931.

Razne objave

1497

Razid društva.

Društvo stanovanjskih najemnikov v Celju se je vsled sklepa občnega zbora prostovoljno razšlo.

Celje, dne 25. maja 1931.

Romih Ivan, s. r., bivši tajnik.

Bobek Miloš, s. r., bivši predsednik.

*

1499

Objava.

Izgubil sem izpričevalo o višjem tečajnem izpitu, izdano 25. junija 1926 od ravnateljstva II. drž. real. gimnazije v Ljubljani in indeks predavanj univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani študijskih let 1926/27—1929/30, oboje glaseče se na ime Grad Anton iz Ljubljane.

Progllašam ju za neveljavni.

Grad Anton, dipl. fil., s. r.

*

1509

Objava.

Izgubil sem akademsko legitimacijo tehnične fakultete univerze v Ljubljani na ime: Zor Stanko, rodom iz Ljubljane VII. Progllašam jo za neveljavno.

Zor Stanko, s. r.

Računski zaključek

1904

Elektrarne Skofja Loka in okolica d. d. v Skofji Loki.

Aktiva		Bilanca na dan 31. decembra 1930.		Pasiva	
	Din		Din		Din
Centrala	375.394'09	Delniška glavica	1.250.000'—		
Stroji	506.786'29	Rezervni sklad	90.630'80		
Omrežje	217.883'22	Upniki	824.057'30		
Transformatorji	131.693'11	Nedvignjena dividenda	10.877'74		
Števeci	85.105'83				
Orodje	4.358'83				
Pisarniška oprava	4.395'89				
Blago	64.125'—				
Olje	12.000'—				
Maža	6.000'—				
Dolžniki	280.602'38				
Blagajna	13.929'20				
	1.702.225'84				1.702.225'84

Izguba		Račun izgube in dobička na dan 31. decembra 1930.		Dobiček	
	Din		Din		Din
Obratovalni stroški	436.226'80	Razni dohodki	678.228'39		
Obrestiti	14.503'90				
Davki in pristojbine	35.666'25				
Upraviški stroški	20.252'—				
Odpisi	144.918'70				
Čisti dobiček	26.660'74				
	678.228'39				678.228'39

V Škofji Loki, dne 31. decembra 1930.

Elektrarna Škofja Loka in okolica d. d.

E. M. Remarque:

103

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate. Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.)

Willy je zopet doma. Čas njegovega nadomestovanja je potekel, zdaj mora čakati, da bo dobil kako drugo mesto. V šestih tednih je pridobil dvaindvajset funtov na teži. Prej je bil podoben obešalniku za obleko, zdaj je pa ko panj iz betona.

Da bi imel tudi doma dovolj hrane, se je dogovoril z neko kmetico, da mu bo izredila prašička. To je velika in nevarna stvar. Nevarna, ker je strogo prepovedano prodajati in na skrivaj klati; — velika stvar pa zato, ker prašiček stane dandanes toliko, da bi mi vsi skupaj ne mogli plačati niti gnjati.

Zato je prevzel financiranje tega podjetja Artur Ledderbasse. Zavezal se je, da bo prepustil vsakemu od nas kot odškodnino za riziko par kosov mesa po lastni ceni. Pozno zvečer smo se odpeljali na kmečkem vozu. Že delj časa smo bili zopet enkrat skoraj vsi skupaj: Willy, Tjaden, Kosole, Jupp, Valentin, Albert — samo Karel in Valentin sta manjkala; Karel zato, ker ničesar ni potreboval, Ludvik pa zato, ker je imel zopet svoje mračne dni. In Bethke, — Bethkeja seveda tudi ni bilo med nami. Toda Georg Rahe, ta stari ptičropar, se je pojavil par ur, predno smo odšli, zopet med nami in nas je s svojim prihodom vse presenetil. Peljal se je z nami, ker se že dolgo časa nismo videli.

Hiša, v kateri je živel in se redil naš prašiček, leži samotno, od ceste proč, tako da smo bili varni pred ogleduhi. Toda klati smo morali vseeno v gozdu, ker se je žena preveč bala. V mestu bi ne mogli,

tam je preveč ovaduhov in nevoščljivcev.

Plazili smo se v hlev, pred nami žena s petrolejko. Prašiči so krulili in pomežikavali, ker jih je svetloba slepila. »Kateraga?« je vprašal naglo Willy.

»Tega tu,« je šepetala žena.

»Izključeno,« je izjavil Willy, »to je hrt, ne pa prašič! Tistega tam v kotu ali pa nobenega!«

Žena se je obotavljala. Willy je malomarno polistaval z bankovci ter se je obrnil, da bi šel. »Naj pa bo!« je dejala žena.

Willy, Jupp in Kosole so se vrgli na mastno žival; zadrgnili so prašiču vrat in gobec ter ga ovili z vrečami in jermeni. Cepetal je s kratkimi nogami, grubil je, tudi ostali so krulili, toda ovojji so trdni, gobec pa zamašen; brez velikega napora smo ga spravili na voz. Willy je plačal, brez luči smo se odpeljali. Tjaden in Jupp sta pazila na orožnike. Ne godilo bi se jim dobro, če bi nas hoteli zdaj zadrževati.

Kakor hitro je bilo mogoče, smo zavili z glavne ceste. Konji so peketali, voz je drkotal, kolesa so mlela pesek, veje smrek so nas tolkle po obrazih; privozili smo do majhne jase in ustavili.

Prašiča smo raztovorili. Bila je mehka, umazana žival. »Smešno, da nastanejo iz kaj takega tako čudovite stvari, kot so klobase in kruhki s šunko,« je dejal Willy režeč se, in je brusil dolg nož ob brusilnem kamenu. Tjaden in on sta hotela klati. »Sem prav za prav strokovnjak za konje,« je izjavil Tjaden, »toda končno: klanje je klanje.« Prinesel je z voza topo sekiro, Kosole je že držal pripravljeno veliko skledo za kri.

Willy si je visoko zavihal rokav, ter si privezal predpasnik. Njegova buča se je svetila. »Pridi, dragec,« se je muzal in je postavil leščerbo tik ob prašičevi glavi. Tihó mrmrajočo žival so spravili v pravo

lego. Tjaden in Kosole sta jo trdo držala. Willy je zagrabil topo sekiro, se visoko zleknil in udaril. Zamolklo škripajoč tresk — in prašič se je prekopicnil na stran.

»Imenitno,« je Tjaden tiho zavpil, »hitro skledo semkaj.« Prerežali so mu goitanec in porinili vrat čez skledo. Kri je brizgnila z močnim curkom, črni trup pa se začel hropeč premetavati semintja. Skleda se je premikala, kri je čopotala čez njo. »Držite trdno, trdno!« je klical Willy. Vsi smo z vsemi močmi pritiskali trup k tlom. Penasto je bruhala kri v skledo, vrela in delala mehurje. Valentin jo je naglo zajemal s pokrovi v dve ročki za mleko. Čutil sem, kako se je preletavala pod debelo kožo živali tresoča se grozota, zoporno trepetanje, ki mi je izpod rok sililo v želodec. Nobenega življenskega upora ni bilo več; — samo še živčni krč, to pa je bilo ravno tako ostudno. Počasi je vse ponehalo; — tudi kri ni več tekla. Willy je odvezal vreče in jermena. Oči so bile že steklene in so se sivo zrcalile v slabi luči. Jezik je molen med rumenimi zobmi iz gobca.

Odpri smo trup. Willy in Tjaden sta brskala po njem in spravljala ven pljuča, jetra, želodec in čreva. Potem smo obesili žival med dve drevesi, da sta mogla ona dva lažje delati. Pisano je migljalo odsev luči čez vse. Meso se je mastno bleščalo in zadaj je bil temen in tih gozd; dišalo je po mahu, smoli in zemlji.

Vsi drugi smo stali na straži, da ne bi kdo presenetil Willyja in Tjadena. Pogledal sem, kje je Rahe. Albert mi je povedal, da se je med klanjem odstranil. Šli smo po ozki stezi, da bi ga našli. »Kaj vendar počneš, Albert, saj te ni več videti!«

Nekaj časa se je obotavljalo, potem je pa začel pripovedovati, da zalezuje bogat verižnik njegovo dekle.

Kam naj grem, kje naj kupim...

da bom dobro postrežen ...?

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 463
najceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg

DAME! - NOVOST!
Trajna ondulacija

brez opeklin, —
nepoškodovani lasje,
najlepši valovi —
tudi na dolgih lasih — (kita)
Cene zmerno.

Vendelin Sebal
Frizer za dame in gospoda
Ljubljana
Sv. Petra c. 44 1242

Modna trgovina

T. Eger 774
Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 2
Modno blago, čipke,
perilo, nogavice itd.

Kavarna
Restavracija
Klet
„Zvezda“
Dnevno koncert
lastnik Fr. in Roza
Krapeš, vulgo „Ziveli“
Ljubljana 762

Velika zaloga čevljev
ročnega izdelka
znamke
„Oro“
Priznato dobro blago.
Matej Orehek,
Ljubljana, Kolodvor-
ska ulica 26.
903

Najnovejša brzo-
likalnica. — Prvo-
vrstni modni atelje
JOSIP BOC
LJUBLJANA
Kolodvorska 6

Bebica —
kam se peljeva?
Na Poljansko cesto 31
k **M. Nardinu**
ki nam nudi najboljša
kolesa
„Mina“
in nam kolo popravi
dobro in po zmerni
ceni. 1036

Spalnice
moderne in vse drugo
pohištvo po najnižjih
cenah
Matija Andlovic
Ljubljana
Komenskega ulica 34
1115

Modna
manufaktura
(angl. in češko šukno)
Franjo Majer
Maribor
Glavni trg 9

Razprodaja

po ponovno zelo
znižanih cenah vsem
moškim, fantovskim
in dečjim oblekam,
modnim in sportnim
hlačam, usnjatim in
lister-suknjičem, po-
vršnikom itd. samo

FRANDE

Ljubljana
Gradišče št. 4
v bližini nunske cerkve

Dobro blago v trpe-
žni izdelavi po brez-
konkurenčnih cenah.

Vabimo na ogled
pred nakupom.

Hotel in restavracija
pri

„Belem Kranjcu“
Pristna domača vina
— gorka in mrzla je-
dila — moderno ure-
jene tujske sobe

Kajlež
Ljubljana
Florijanska ulica št. 4

Emajl d. z. o. z.
Ljubljana 7

Boljška 4 - Telef. 3252
**emajlira in ponik-
luje po naročilu**
NA ZALOGI: Lutz-ove
peči, napisne tablice
— črpalko z ventili
brez usnja in raz-
pršilci za gnojnice
— avtogeno varenje

Emajl d. z. o. z.
Ljubljana 7

Boljška 4 1084
Barvano
in čistimo blago vsake
vrste. Polzkušite i Vi
pri nas
A. Koljaš, Kranj
1154

Pralnica
likalnica
Ljubljana
Mestni trg št. 8
Telefon 3493
1290

Velika
zaloga inozemskih
čevljev
A. Sinkovec, Ljubljana
Pod Tranco. — Nizke
cene! 780

Fotomeyer
Maribor, Gosposka ul.
39. — Vse foto-potre-
šnine kakor aparati se
dajejo na obroke. Iz-
delava amaterskih slik
v 4 urah. 984

Ferdo
Ferenz

stavbno in galanterijsko
kleparstvo, nape-
ljava strelovodov
podjetje za izvrševanje
lesnocementnih streh
ter kritje z lepljenim
papirjem
Ljubljana
Mirje 2
Račun pošt. hr. 13.439
Telefon 32-68

Oblastveno
koncesijonirana

šolarska šola
J. Gaberščik

bivši komisar
za šoferske izpite
Ljubljana
Dunajska cesta 31
Prihodnji redni tečaj
prične 1. junija

Soboslikarski
vzorci
(šablone), lepi in mo-
derni, na velesojmu,
paviljon „K“. 1353

Klavirje, pianine
svetovnih znamk naj-
ceneje kupite: Musica
Sv. Petra cesta 40.
1269

Pianini! Pianini!
Velika prilika!

Nemška svetovno zna-
na tovarna klavirjev
Hanschultz-Berlin po-
slala je na ljubljanski
velesojm 6 lepih pia-
ninov, katere bo to-
varna prodala v re-
klamne svrhe za po-
lovično ceno. Izkori-
stite priliko! Pianini
so razstavljeni na ve-
lesojmu v paviljonu E
30-32. 1342

Pozor!

Nemška tovarna kla-
virjev Hauschultz-Ber-
lin, svetovno znana,
postala je na ljubljani-
ski velesojm piano,
na katerem lahko igra
tudi neuk ne da bi se
učil igrati Razstavljen
je na velesojmu v pa-
viljonu E 30-32. 1342

**Tudi Vas se to
tiče!**

Deset let je že minulo,
kar obstoja moje pod-
jetje, pa še nisem imel
časti, da bi Vas po-
služil z najmanjšim de-
lom. Vendar sem pre-
pričan, da ste v tem
času gotovo naročili
kako tapetniško delo
ali pohištvo. Zato Vas
kot vodja higijenič-
nega zavoda za parno
čiščenje perja, tapet-
niške delavnice in
trgovine s pohištvom
vabim, da se prepri-
čate o zmernih cenah
in solidnem delu. Naj-
večja čast mi je bila
izkazana že z osebnim
naročilom Nj. Veličan-
stva kralja Aleksan-
dra I. Obiščite me!
Oddaljen sem od Glav-
nega trga v Mariboru
samo eno minuto na:
Vojašniškem trgu 1
(Dravska vojašnica).
Vdani B. Jagodič,
Maribor

Pozor!

Avtomobilisti
Ako Vam se na potu
na Bled-Gorenjsko pri-
peti nesreča na avto-
mobilu, obrnite se na
avtomehanično delav-
nico **ST. CYRANSKI,**
Kranj, ki Vam popravi
tako in poenaj
1150

Razprodaja

Po globoko znižanih
cenah se razprodaja
cela zaloga raznovrst-
nih moških, fantov-
skih in otroških oblek,
površnikov, suknjičev,
usnjatih in navadnih,
modnih kot sportnih
hlač itd. samo v
konfekciji »Franc«
F. K. DERENDA,
Ljubljana,
Gradišče št. 4,
to je nasproti dram-
skega gledališča.
Izkoristite to izred-
no priliko.

Mode de Paris

Salon
za dame in gospode
Strokovno izvežbane
moči. Večletna praksa
v tujini. Izdelava vseh
vrst krovov za dame
in gospode
Cene zmerno!
Postrežba točna!
Ljubljana VII
Celovška cesta 43

Ferdo Primožič

mizarstvo in
parketarstvo
Trnovski pristan 4
Ljubljana
se priporoča za vsa v
to stroko spadajoča
dela. Dobava in po-
laganje parketov,
popravila, struže-
nje starih
parketov
Delo solidno!
1344 Cene zmerno!

**Kovčke za
potovanje**

vsake velikosti in
vrste, ročne torbice,
aktovke, listnice, no-
gometne žoge, nahrbt-
nike, športne pasove
itd. v največji izbiri
in po najnižji ceni
dobite pri 1313

Ivanu Kravosu
Maribor

Aleksandrova c. 13

Modroce,
otomane, divane,
razne fotelje in
vse tapetniške iz-
delke Vam nudi
najsolidneje in
najceneje

Ignacij Narobe

tapetnik
Ljubljana
Gospodarska 16
(pri Levu) 1348

Ustanovljeno l. 1852

Teodor Korn

Ljubljana
Poljanska cesta št. 8
(prej Henrik Korn)

krovec, stavbni, ga-
lanterijski in okrasni
klepar. — Instalacija
vodovodov in central.
kurjave. — Naprava
strelovodov; kopali-
ške in klosetne
naprave 792

Vse vrste

harmonik
izdelovalstvu harmonik
Franc Kucler
postaja Drenov grič
pri Vrhniki, Jugoslavija.

Ivan Seliskar

urar
Ljubljana
Gradišče št. 3
Sprejemam vsa v to
stroko spadajoča po-
pravila. Ista izvršujem
točno in solidno.
Cene nizke. 1225

**Za splošno
ključavničarstvo**

se priporoča

IVAN KRALJ
LJUBLJANA

Gregorčičeva ul. št. 5

2.500.— Din
zaslužite najmanj me-
sečno, če obiskujete v
Vašem okolišju ljudi!
Tovarna Vega, Ljub-
ljana, pošt. predal 307.
Priložite znamko za od-
govor! 988

**Znatne stavbne
prihranke**

dosežete, če Vam iz-
vrši načrte, proračune
in nadzorstvo Teh-
nični biro „Tehna“,
Ljubljana, Mestni trg
št. 25/1 507

Lovro Rozman

Specijalna delavni-
ca tehnic uteži in
drugih meril
Ljubljana
Pred Prulami 5
Tel. št. 29-97 1363

Ivan Mihelič

konces. elektrotehni-
čno podjetje
Ljubljana
Borštnikov trg 1

ima na zalogi vsako-
vrstni el. material in
svetila

Prevzema v izvršitev
el. instalacije. Jamči
za solidnost in zmerno
ceno. 1298

Od dobrega najboljši je le 423

Gritzner-Adler
šivalni stroj in kolo

Elegantna
izvedba
najboljši
materijal!
URANIA
pisalni stroj
v 3 velikostih!
Novost!

Šivalni stroj
kot damska pisalna miza. Le pri

Jos. Petelinc
Ljubljana

za vodo, blizu Prešernovega spomenika
Zmerno cene tudi na obroke! Tel. int. 2913

Ustanovljeno l. 1852

Teodor Korn

Ljubljana
Poljanska cesta št. 8
(prej Henrik Korn)

krovec, stavbni, ga-
lanterijski in okrasni
klepar. — Instalacija
vodovodov in central.
kurjave. — Naprava
strelovodov; kopali-
ške in klosetne
naprave 792

Vse vrste

harmonik
izdelovalstvu harmonik
Franc Kucler
postaja Drenov grič
pri Vrhniki, Jugoslavija.

A. & E. Skabernè, Ljubljana.

Otvoritev vrta
restavracije „Pod Skalco“, Mestni trg 11 1371

Točil bom pristna štajerska vina po konkurenčnih cenah,
vedno sveže pivo v vrčih. Prvovrstna dunajska in srbska
kuhinja in ostala mezeluka, kakor čevabčiči, ražnjiči itd. Iz-
brana prvovrstna jedila za gurmane. Abonent se sprejema
dnevno za Din 20.—, po karti Din 25.—.

Za točno postrežbo jamčim in se priporočam lastnik

L. MIKUŠ
Ljubljana - Mestni trg 15
Telefon št. 2282
Ustanovljeno 1839
Na malo! Na veliko!

Kneginja Zurova
je knjiga, ki pripoveduje o trp-
ljenju zaradi požrtvovalne in
idealne ljubezni. To je knjiga,
ki Vas bo globoko ganila. Zopet
in zopet jo boste vzeli v roke.
Knjiga velja Din 30.— brošira-
na, Din 35.— v polplatno vezana,
s poštnino Din 1.— več.
Naroča se pri upravi »Jugoslo-
vana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Od dobrega najboljši je le 423

Gritzner-Adler
šivalni stroj in kolo

Elegantna
izvedba
najboljši
materijal!
URANIA
pisalni stroj
v 3 velikostih!
Novost!

Šivalni stroj
kot damska pisalna miza. Le pri

Jos. Petelinc
Ljubljana

za vodo, blizu Prešernovega spomenika
Zmerno cene tudi na obroke! Tel. int. 2913

Ustanovljeno l. 1852

Teodor Korn

Ljubljana
Poljanska cesta št. 8
(prej Henrik Korn)

krovec, stavbni, ga-
lanterijski in okrasni
klepar. — Instalacija
vodovodov in central.
kurjave. — Naprava
strelovodov; kopali-
ške in klosetne
naprave 792

Vse vrste

harmonik
izdelovalstvu harmonik
Franc Kucler
postaja Drenov grič
pri Vrhniki, Jugoslavija.

KLIŠEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST. DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13 308

BULC Co. ADANA

INDUSTRIJA EMAJLNIH IZDELKOV

Raznih nadpisnih tabel: hišnih uličnih in krajevnih.
Izdelava raznih črk v žganem emajlu.

Prodaja raznih patentnih izdelkov.

LJUBLJANA

PISARNA Sv. PETRA 21/II. TELEF. 2944

Ljubljanski
velesojem:

paviljon G./595-596 in paviljon J/657 1372

Blago za ženske obleke
svileno, volнено in per-
rilno, zadnje novosti, ve-
lika izbira in znano so-
lidne cene.
R. MIKLAVC
„Pi Skala“ — Ljubljana

Teichert & Sohn
Liegnitz

Vedilni najboljši ter najcenejši so Teichertovi
stroji za obdelavo lesa po vsem svetu.

Zastopnik: Ludovik Heršič
Ljubljana, Gledališka ulica 12. 1199

Razpis

**Evangeljska-verska občina v
Dolnji Lendavi razpisuje od-
dajo dela za zgradbo cerkve**

Pogoji, projekti in razpis dela so na
vpogled pri evangeljskem župnem uradu v
Dolnji Lendavi.

Pravilno kolkovane ponudbe je vložiti v
zapečatenem ovoju do dne 21. junija 1931
do 10. ure predpoldan pri evangeljskem
župnem uradu v Dolnji Lendavi.

Pred licitacijo položijo reflektanti 5%
kavcije v gotovini ali v vrednostnih pa-
pirjih.

Za Evangeljsko-versko občino v Dolnji
Lendavi:

Skalič Aleksander, Vukan Ludovik,
evang. župnik. inspektor ev. cerk. obč.

Lovcem in ribičem
nudi najceneje vse potrebščine
Albin Šifrer
LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 12
1358 poleg restavracije „Novi Svet“

Prodaja se nadaljuje...!

Na novo je došlo:

meter à Din	meter à Din
Creppe de Chine francoski, v mod- nih rožastih barvah 75—	Prima angleški štofi že od . . . 150—
Umetna svila najboljše vrste . . 17—	Češki štofi za moške obleke od 50—90—
Ostanki umetne svile 12—	Angleški la svileni popleni . . . 19—
Damast platno, za žimnice 120 cm . 23—	Beli šifon 6—
Volneni deleni, novi moderni vzorci . 24—	Jugoslovanski cesirji 9—
Švicarski etamini v vseh barvah . . 15—	Beli šifon, najfinejši 10—
120 cm 15—	Raye deleni, krasni vzorci za žen- ske obleke 12—
Bombažni deleni 6—	

Ženske in moške nogavice, žepni robci, po izredno nizkih cenah!

DRUŽBA COMMERCE

LJUBLJANA, Tavčarjeva ul. 2, v prvemu nadstropju.

Če nas še niste obiskali, pridite in prepričajte se!

1172

Za stavbno sezono

se priporoča

slavnemu občinstvu in cenjenim zavodom stara
renomirana splošno kleparska in vodovodno
inštalacijska tvrdka

Delo solidno! Cene konkurenčne!

Poslovalnica: Novi trg št. 5

Delavnica: Rimska c. 2. in Gregorčičeva ul. 5

S spoštovanjem Telefon 3353

JAKOB FLIGL
LJUBLJANA 1004

Ploščice za štedilnike, Stensko oblogo

Peči - sobne in krušne

FAMA azbestni tlak

Ksilolitni tlak

Keramični tlak

Strešna opeka

Ceresit

in ves ostali gradbeni material vedno
najcenejše pri:

Keramični in gradbeni material
L. Battelino & Co.
Ljubljana - Miklošičeva cesta 15
Telefon 2037 1250

Motorna kolesa in kolesa

vseh prvovrstnih svetovnih znamk

A. Praprotnik - Domžale

trgovina s kolesi, šivalnimi stroji in gramofoni, me-
hanizna delavnica, stabilna bencinska pumpe
Najmodernejše urejena peč za lakiranje in emajliranje
koles in drugih delov 1241

Prihranite

denar, čas in jezo, ako izolirate zoper vlago
in rjo Vaše strehe, železne konstrukcije, vodne
nabiralnike, terase, balkone in temeljne zidove.
napeljava iz cevi s svetovno priznanimi

„CONCO“

amerikanskimi azbestno nitkastimi izolacij-
skimi produkti.

**The Continental Products Co., Euclid,
Ohio U. S. A.**

Razpečevanje za Jugoslavijo:

Mirko Marmolja, Maribor, Cankarjeva 26.

vsa dela s „Conco“ preparati izvršuje tvrdka

PETER ŽITNIK

splošno kleparstvo in instalacija strelovodov

LJUBLJANA, Ambrožev trg 9

870 Telefon št. 3146

Dalibor

PIANI-PIANINI razstavljeni
na Velesojmu (paviljon E)
v Ljubljani od 30. maja do 8. junija 1931
„DALIBOR“, češka prima znamka,
jamči za najboljšo kvaliteto in
zmerno ceno. Tudi na obroke
1357

Zaradi nesreče

inventurna odprodaja

manufakturnega in konfekcijskega blaga po
globoko znižanih cenah Se priporoča
MARIJA ROGELJ, Ljubljana, Sv. Petra cesta 26

-- Makulturni papir --

se po ceni proda
Na razpolago večja količina. Naslov v upravi.

974

Projektira in gradi v modernem železobetonu

Vse vrste nadtalnih in vodnih zgradb

Izvršuje po najnižjih cenah:

Adaptacije in obnove fasad

1340

Specijalna elektrotehnična delavnica

Ivo Grile

Ljubljana, Mestni trg 17, Cankarjevo nabrežje 25.

Popravilo in previjanje vseh vrst motorjev, ge-
neratorjev in transformatorjev. Specialni odde-
lek za previjanje in popravila avtodinam. —
Precizna popravila vseh vrst zdravniških, zobo-
zdravniških itd. aparatov. Telefon 2744. 1189

Za soboslikarska,

plesarska in žrkoslikarska dela se priporoča

Tone Malgaj

419 družba z o. z., LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 6

„TEHNIK“

JOSIP BANJAJ

Najugodnejše kupite kolesa pri „Tehnik“
Josip Banjaj, Ljubljana, Miklošičeva c. 20.
(palača Okr. urada) 1347

Crni, modri in barvasti kangarni.
Sportni štofi.
Svila Krep Ripa za damske plašče.
Lenasi & Gerkman
LJUBLJANA

829

OGLEDALA
vseh vrst, velikosti in oblik
STEKLO
srealno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm,
portalno, ledasto, alabaster itd.
SPECTRUM D. D.
LJUBLJANA VII — Telef. 23-43
ZAGREB CELOVŠKA 81 OSIJEK

BMW

mojsterski izdelek tehnike!

ZASTOPSTVO TOVARNE:

ER. FASCHING

MARIBOR, Kralja Petra trg 1.

BMW — DELAVNICA:

A. NOVAK

MARIBOR, Jugoslovanski trg 3

1338

Kmetijska družba v Ljubljani

Turjaški trg št. 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v Dravski
banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in
okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 30 Din
in dobivajo za to brezplačno strokovni list

„KMETOVALEC“

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila
za umno gospodarstvo. Družba dobavlja
članom tudi razne kmetijske potrebščine.

Vsak kmet mora biti član Kmetijske družbe!

459

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Brzjavni naslov: KREDIT LJUBLJANA

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila

Ljubljana
Prešernova ul. št. 50
(v lastnem poslopu)

Telefon št. 2040, 2457, 2548, 2706 in 2806

Predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic, in kupov, nakazila v tu- in inozemstvu, safe-deposits itd.

Repīč Fran

sodarsko podjetje 1157
Ljubljana — Kolesijska ulica 18

Se priporoča obiskovalcem velesejma za ogled razstavljenih del v paviljonu E zunanje lope.
Detajlna prodaja.

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„JUGRAD“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. z o. z.
v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 35/1
Krajevno zastopstvo Maribor, Aleksandrova cesta št. 48
Pravila proti plačilu Din 5.— v znamkah. Za odgovor prosimo znamko. Uradne ure od 8. do 12. in 14. do 18.

NOGAVICE,
ROKAVICE,
KRAVATE, SRAJCE,
ŽEPNE ROBCE,
damske torbice, toaletne
potrebščine kupite naj-
ceneje in najboljše
pri
JOSIP PETELINC
blizu Prešernovega
spomenika ob vodi

1012

Priporočamo

izredno poceni

Blago za obleko in kompletno podlogo:

Sportni-mode ševiot
3 m blaga in celotna podloga za Din 298-

Modni polkamgarn, kupon
3 m in kompletna podloga za Din 445-

Modni čisti kamgarn, kupon
3 m in kompletna podloga Din 575-

Velika izbira - - priznано dobro blago!

Uradnikom in drž. nameščencem plačilne ugodnosti

Specielna trgovina sukna in krojaških potrebščin

NOVAK - LJUBLJANA

Kongresni trg št. 15.

Nasproti nunske cerkev

TOVARNA SODAVICE

Slomškova ulica 27

priporoča svoje najboljše brezalkoholne pijače, kakor Soda-voda, pokalice in okrepujoči „Sanitas“.

Telefon št. 3231

1071

Dobra obutev -- pol zdravja!

Hočete imeti prijetno lahko hojo? Potem se obrnite na prvo specielno čevlarsko delavnico kjer boste postreženi kakor sami želite. Izdelovanje vseh vrst moških in luksuznih damskih čevljev. »Goiserji«. — Popravila se sprejmajo.

MIHAEL PETERNEL, Ljubljana, Breg št. 1.

1225

Specijalni entel oblek in volan

francoski sistem pri

Matek & Mikeš

Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

BREDA žepni robci kom. Din 2.- Najmo-
dernejše vezenje zaves, pregrinjaj in perila.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem svojo krojaško obrt in konfekcijsko trgovino preselil na Sv. Petra cesto št. 25 (hotel Tratnik).

Priporočam se slav. občinstvu za mnogobrojni obisk, s pripombo, da bom glede postrežbe, točnosti in najnižjih cen v popolno zadovoljnost ustregel. :: Obleke bom izdeloval po najnovejšem kroju. :: Likanje od obleke 15 Din.

S spoštovanjem

1152 IVAN MOHORIČ, krojaški mojster.

Dvojno veselje
je
letovanje v
obleki iz
Dagmar
svile

Pazite pri nakupu
na znak na robu svile.

JUGOČESKA